

Indholdsfortegnelse - Bilag

Indholdsfortegnelse - Bilag	1
2.1 Status fra KlimaNord	2
Bilag 1: BILAG - Opsamling på Klimapolitisk Dialogforum 06.06.2024.....	2
Bilag 2: Bilag program Info om KK og KPDF.....	11
Bilag 3: Bilag Farming_for_the_Future_Biokul som klimaredskab 110924.....	14
Bilag 4: Bilag 2_Budget udviklingsspor 100924	26
2.3 Aftale om Grønt Danmark	29
Bilag 1: Bilag VOS'ernes udbredelse	29
2.4 Socialtilsyn Nord's Årsberetning 2023	31
Bilag 1: Bilag Socialtilsyn Nord Årsrapport 2023	31
2.5 Socialtilsyn Nord's budget for 2025	78
Bilag 1: Bilag Budget 2025 - Socialtilsyn Nord.....	78
2.6 Andenbehandling af Nordjysk Socialaftale 2025-26	83
Bilag 1: Bilag Nordjysk Socialaftale 2025-26_vers	83
Bilag 2: Bilag Styringsaftalen 2025-2026.....	104
2.8 Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025	141
Bilag 1: Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025 i Region Nordjylland	141
3.1 Siden sidst	143
Bilag 1: Bilag henvendelse Nordkraft Bigband	143
Bilag 2: Bilag Kortlægning af orkestre med fast langvarig driftsstøtte fra Staten_Maj 2024.....	145

2.1

Status fra KlimaNord

Klimapolitisk dialogforum

“Klimapolitisk Dialogforum skal sikre dialog, et højt vidensniveau samt vidensdeling mellem kommuner og region inden for klima og grøn omstilling.”

DYRK FREMTIDEN. LAD OS GØRE VORES REGION TIL DEN BEDSTE AT DRIVE FREMTIDENS LANDBRUG I

I store dele af Europa ses en polarisering af klimadebatten, hvilket blandt andet afspejler sig i resultatet af det nyligt afholdte Europaparlamentsvalg. Samtidigt har landmænd i flere europæiske lande demonstreret mod de klimatiltag, som kommer fra Bruxelles. I Nordjylland har vi tradition for dialog fremfor konfrontation. Og mens de dramatiske begivenheder udspillede sig syd for grænsen, mødtes nordjyske politikere med repræsentanter fra nordjysk landbrug til Klimapolitisk Dialogforum med det formål at styrke dialogen om samarbejdet omkring omstillingen af landbruget.

STORE KLIMAAMBITIONER I NORDJYLLAND KRÆVER SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF AKTØRER

I Nordjylland har vi en stærk tradition for at samarbejde. Og vi tager dialogerne om selv svære emner, hvor der ved første øjekast kan være modstridende interesser. Vi tror på, at der gennem dialog hurtigt kan identificeres fælles løsninger. 1

Ved Klimapolitisk Dialogforum var der bred enighed om at stå sammen, så vi kan gøre vores region til den bedste at drive fremtidens landbrug i.

Til Dialogforum understregede LandboNord, at dansk og nordjysk landbrug er præget af høj effektivitet og fokus på minimering af spild og overforbrug af ressourcer, hvilket giver et højt udbytte i forhold til CO₂-udledningerne. Derfor er der også enighed om, at landbruget fortsat skal være en del af det nordjyske DNA og være en medspiller i den grønne omstilling.

Niels Jørgen Pedersen (V), borgmester i Thisted, udtalte, at dansk landbrug har *"... udviklet sig på grund af pres fra omgivelserne til at producere miljøvenligt og ansvarligt. Der skal også lægges pres på landbruget for at levere på klima, men presset må aldrig blive så stort, at landbruget mister konkurrenceevne."*

Kristoffer Piil, projektleder i Limfjordsekretariatet, kick-startede Dialogforummet med en status på landbrugets udfordringer og muligheder i Nordjylland: Landbruget står for størstedelen af CO₂-udledningen i de fleste nordjyske kommuner, og knap halvdelen af den samlede udledning i Nordjylland og er derfor en sektor, som skal have ekstra fokus i implementeringen af klimahandlingsplanerne. Det er på trods af, at det langt hen ad vejen er uden for kommunernes handlingsrum som myndighed, og at det er den faciliterende rolle, der kan skal spilles ind. De største kilder til udledning er husdyrsfordøjelse, fra lavbundsjord, håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt lattergas fra kvælstofgødning.

Kristoffers vigtigste pointe var, at hverken kommunerne eller landbruget kan løse udfordringerne alene. Jo flere bedriftsbeslutninger og kommunale beslutninger, der kan trækkes ind i partnerskaber og samarbejdes om, jo hurtigere og sikrere kommer vi i mål. Et tættere samarbejde og stærke partnerskaber om grønne løsninger stod dagen igennem som det helt centrale element og budskab.

Eksempel på klimahandling

I Thy vil man inden 2030 etablere 1.056 ha vådområdeprojekter på kulstofrig lavbundsjord. Ifølge landboforeningen Fjordland kan man for den sparede CO₂ køre rundt om jorden 4.500 gange om året i diesebil!

TO VIGTIGE INDSATSSPOR FOR FREMTIDENS LANDBRUG: TEKNOLOGI OG AREALPLANLÆGNING

Resten af Klimapolitisk Dialogforum forløb i to spor: Teknologi som løftestang for CO₂-reduktioner og fremtidens klimavenlige arealplanlægning.

For begge spor stod det klart for både kommuner og landboforeninger, at flere ressourcer til området kan effektivisere og fremskynde den grøn omstilling. Der er generelt behov for en prioritering af hurtigere godkendelser af teknologiske virkemidler samtidig med, at der fra kommunernes side skal sættes fokus på langsigtet arealplanlægning. Begge dele vil kræve, at kommunerne afsætter de nødvendige midler til sagsbehandling og planlægning. Da landbruget udgør en stor andel af den samlede CO₂-udledning, vil det i mange kommuner være en forudsætning for at nå 2030-målene, som beskrevet i kommunernes klimahandlingsplaner.

TEKNOLOGI SOM LØFTESTANG FOR DEN GRØNNE OMSTILLING I LANDBRUGET

Oplæg ved Jytte Gad Lauridsen, direktør, Rebild Kommune og Merete Lehmann Andersen, COO, LandboNord.

Dansk landbrug er effektivt, og der var på Klimapolitisk Dialogforum enighed om, at landbrug også skal være et centralt element af fremtidens Nordjylland. Det er en del af den nordjyske DNA, og står det både til lokalpolitikere og landboforeninger, vil det også være sådan i fremtiden. Det kræver dog, at landbruget er en medspiller og leverer på de klimamål, som kommunerne har forpligtet sig til i klimahandlingsplanerne.

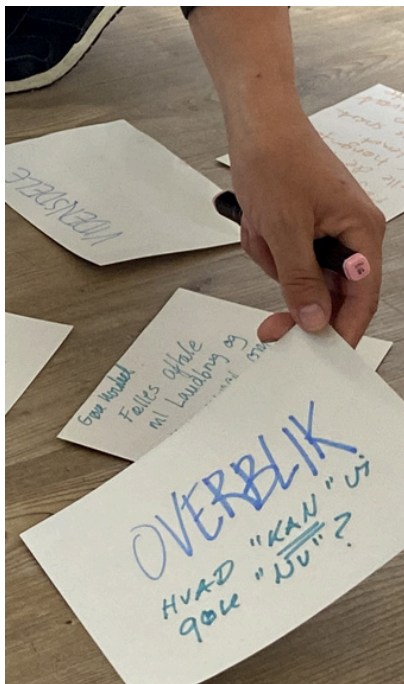
Jytte Gad Lauridsen formulerede det således, "Samlet set arbejder vi i kommunerne og landboorganisationerne med sammen udfordring – nemlig at se og handle helhedsorienteret. Med andre ord tænke i teknologi og metoder, hvor vi har øje for klimaet, men også vores vandmiljø, natur og rekreative værdier i det åbne land."

Med kendte teknologiske løsninger kan landbruget rykke sig langt. Barriererne for at levere, som blev fremhævet på Klimapolitisk Dialogforum, var for uensartede dokumentationskrav, som kan variere fra kommuner til kommuner og i nogle tilfælde også variere internt i kommunerne, lang sagsbehandlingstid fra kommunernes side og store forskelle på, hvornår der gives dispensationer. Barriererne kan ifølge landboforeningerne minimeres ved at indgå i tidlig dialog i projektfasen, så landbrug ikke arbejder sig ind i blindgyde med projekter, som ikke har en chance for at blive realiseret. Derudover er de nordjyske kommuner gode til vidensdeling om teknologiske løsninger sammenlignet med andre regioner. Og der er ønske om, at der videndes endnu mere på tværs af kommunegrænser fremover. Det vil fx ske i regi af klimakoordinatorernes temagruppe om landbrug, som faciliteres af KlimaNord.

AREALPLANLÆGNING MED MANGE HENSYN

Oplæg ved Bettina Hedeby Madsen, vicekommunaldirektør, Hjørring Kommune og Anna Worm, afdelingsleder for Miljø, Natur og Klima, Fjordland.

Vores åbne land er under forandring, og allerede nu opleves en kamp om arealerne. Årsagen er, at vi både skal have plads til fødevarerproduktion, vedvarende energi, beskyttelse af vandløb og grundvand, natur og biodiversitet samt rekreative områder og byudvikling. Behovet for at tilgodese mange hensyn vil kun blive højere, og derfor er kommunerne i en situation, hvor den strategiske og langsigtede arealplanlægning bliver afgørende for den grønne omstilling. Der skal tænkes i multifunktionalitet ved planlægning af lavbundsprojekter og ved udpegningen af landbrugsjord, som skal udtages. Og det skal prioriteres, at arealerne understøtter flere af formål udover klima.

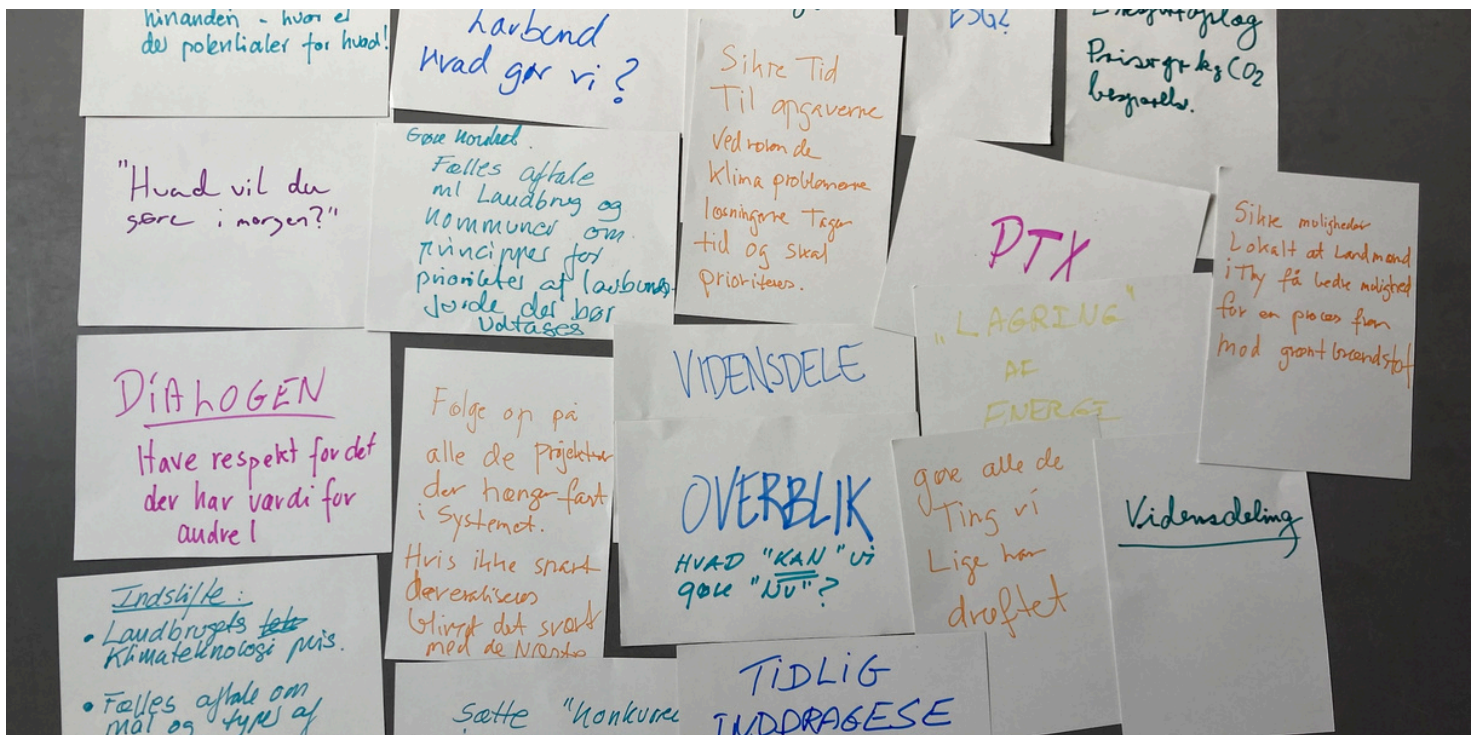

Som eksempel på en strategisk tilgang til arealanvendelse har landboforeningen Fjordland hjulpet Morsø Kommune med en kortlægning af lavbundsjarde og områder med høj naturværdi samt arealernes fødevareproduktionspotentiale. Ved at kortlægge arealer, som er særligt egnede til fødevareproduktion og planlægge efter det, gives en sikkerhed til landmændene, når der skal foretages investeringer. I kortlægningen er dialogen med landbruget også helt centralt, da en fælles kortlægning, hvor alle interessenter inviteres ind, giver også bedste resultat, og multifunktionalitet i højere grad kommer i fokus.

At invitere til åben dialog og give medejerskab til alle interessenter gør os alle klogere og giver os et bredere perspektiv på nødvendigheden af, at vi tager mange hensyn, understregede Anna Worm, afdelingsleder, Fjordland. Hun sagde, "Lavbundsjarde er det mest effektive sted at hente CO2, både nemt (relativt) og billigt. Men det kræver, lige som mange andre tiltag, at vi sætter os ned sammen, taler sammen, opnår tillid og en fælles forståelse, for at kunne til at lykkes."

Planlægning giver bedre arealanvendelse, og kommuner skal arbejde langsigtet, modigt og strategisk for at skabe sammenhænge og de bedste løsninger. Uden dette fokus er der risiko for, at kommunerne godkender projektforslag til vedvarende energi uden at forholde sig til den langsigtede sammensætning af arealanvendelsen i en større sammenhæng.

GRUPPESESSIONER

Med udgangspunkt i de to vigtige indsatsspor for fremtidens landbrug: Teknologi og arealanvendelse, drøftede deltagerne i mindre grupper følgende spørgsmål: 1) Hvad giver oplæggene dig lyst til at gøre i morgen? og 2) Hvad mener du, at vi kan gøre i samarbejde for at accelerere udviklingen til gavn for klimaet? Nedenstående er opsummering af drøftelserne.

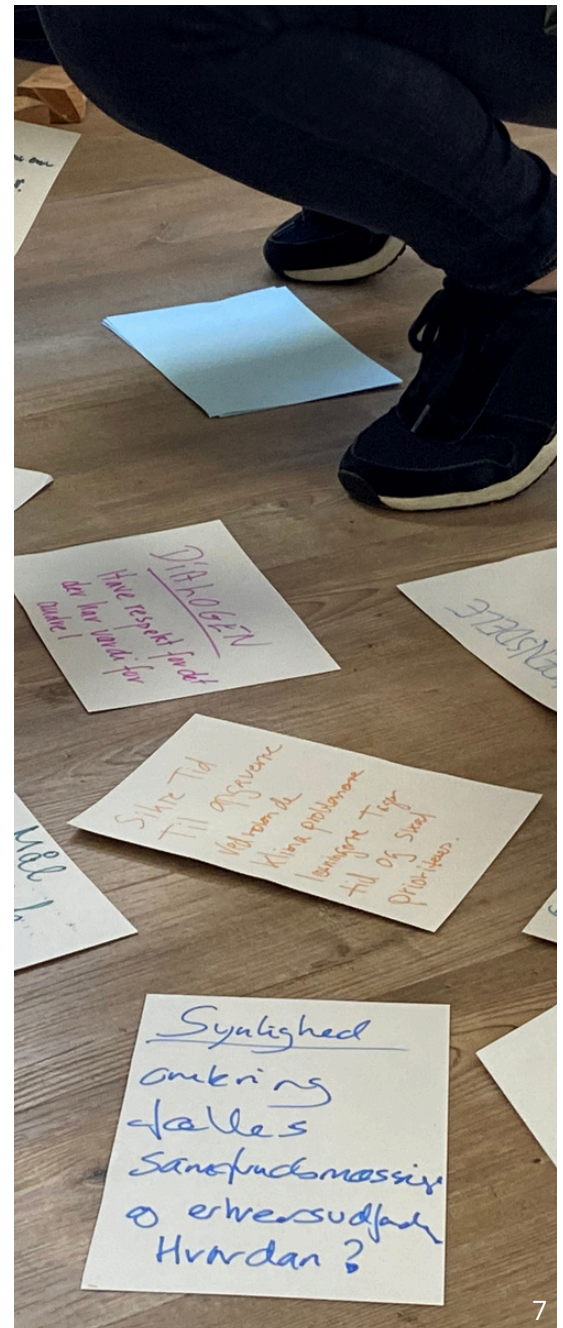
FEM SKARPE BUD PÅ, HVAD DU KAN BEGYNDE AT GØRE FRA I MORGEN:

- **BESØG** VIRKELIGHEDEN OG BLIV KLOGERE PÅ PROBLEMSTILLINGER OG EKSISTERENDE GRØNNE LØSNINGER.
- **MØD** HINANDEN GENNEM DIALOG OG FÅ FORSTÅELSE FOR BARRIERER OG FORSKELLIGE STÅSTEDER.
- **PLANLÆG** LANGSIGTET OG HELHEDSORIENTERET FOR AT KOMME BEDST I MÅL MED KLIMAINDSATSEN.
- **UNDERSØG** NY TEKNOLOGI OG INDGÅ I SAMARBEJDER OM VIDENSDELING OG UDRULNING.
- **PRIORITÉR** AT ACCELERERE INDSATSEN GENNEM SMIDIG OG HURTIG SAGSBEHANDLING.

NÆSTE SKRIDT: KLIMAALLIANCENS UDVIKLINGSSPOR OM BIOKUL

Biokul som en fremtidig brik i landbrugets bidrag til klimaløsninger optog flere deltagere på Klimapolitisk Dialogforum, og mange spørgsmål er stadig uafklarede: Hvordan sikrer vi ensartet og smidig sagsbehandling, hvordan sikrer vi finansiering til udrulning i stor skala, og hvordan ser forretningsmodellen ud for den enkelte landmand? For at svare på problemstillingerne arbejder KlimaNord videre med biokul som udviklingsspor i Klimaalliancen. Visionen for udviklingssporet handler i høj grad om at blive kloge sammen – på tværs af kommuner og landboforeninger og med rettidig omhu at få undersøgt hvordan biokul skal håndteres. I ansøgningen formuleres det på følgende måde: *Landbruget er en central del af region Nordjyllands DNA - og det skal den blive ved med at være. For at understøtte de nordjyske klimaplaner, landbrugets udviklingsmuligheder og nationale beslutninger om biokul, som en del af løsningen til at reducere klimagasudledningerne, vil vi med opdateret viden og beslutningsgrundlag være parate til at godkende og anvende biokul.*

VI SES TIL KLIMAPOLITISK DIALOGFORUM OM KLIMALEDELSE 01.10.2024

Potentialet ved at agere proaktiv facilitator af økosystemer gennem partnerskaber og strategisk planlægning fremfor reaktiv sagsbehandler kan realiseres gennem et tydeligt politisk klimalederskab, som giver de bedste rammer og vilkår for at transformere forvaltningens rolle.

Klimalederskab er netop temaet for næste Klimapolitiske Dialogforum, hvor vi i KlimaNord glæder os til at byde jer velkommen i Aalborg Kongres og Kultur Center d. 1. oktober 2024. Kommunalpolitisk Dialogforum afholdes denne gang i forbindelse med den 10. Europæiske Bæredygtighedskonference, Aalborg2024, i samarbejde mellem og by-netværket, ICLEI og Aalborg Kommune.

Som deltager ved Klimapolitisk Dialogforum får du 50% på adgangsbilletten til Aalborg2024. Billetten giver adgang til konferencen d. 1. oktober (inkl. gallamiddag), onsdag d. 2. oktober. og torsdag d. 3. oktober. Det er ikke et krav for at deltage i Klimapolitisk Dialogforum at købe billet til konferencen. Ved tilmelding til Klimapolitisk Dialogforum tilsendes efterfølgende rabatkode til konferencen.

KLIMAPOLITISK DIALOGFORUM

Hvordan realiserer vi klimaplannerens indsatser og målsætninger? Kom med til klimapolitisk dialogforum, hvor vi sætter fokus på klimaledelse.

Del 1:

- Dialog med klimakoordinatorer og ledere, der forud for dialogforum har været på kursus i konkrete værktøjer til at styrke realisering af klimaplanner.

Del 2:

- Inspirationsoplæg om politisk klimalederskab og visionsledelse.
- Mulighed for at tage temperaturen på klimaplanneren i egen kommune
- Paneldebat om politisk lederskab og borgerinvolvering i den grønne omstilling

16.00 - 19.00
1. oktober 2024
Aalborg Kongres og Kulturcenter

Klima Alliancen
BRN Business Region North Denmark

2.1

Status fra KlimaNord

KlimaNord inviterer til Kommunernes Klimadag og Klimapolitisk Dialogforum

KlimaNord inviterer til Kommunernes Klimadag og Klimapolitisk Dialogforum den 01.10. 2024 i Aalborg Kongres og Kultur Center i anledning af afholdelsen af den 10. Europæiske Bæredygtighedskonference for Byer og Bysamfund i uge 40.

På dagen vil vi styrke implementeringen af klimaplanerne i Nordjylland gennem ny viden og dialog på tværs af ledelseslag. Klimadagsordenen kender ikke kommunale og regionale grænser og derfor har vi inviteret alle landets kommuner til at deltage i første del af dagen (dvs. Kommunernes Klimadag). Anden del af dagen er eksklusivt for Nordjylland (dvs. Samtalesalon og Klimapolitisk Dialogforum).

Kommunernes Klimadag afholdes som en del af ICLEI's Europæiske Bæredygtighedskonference for Byer og Bysamfund, som er tilbage i Nordjylland, hvor den også blev afholdt i 1994 og 2004. Konferencen afholdes i Aalborg Kongres og Kultur Center d. 01.10-03.10.2024, hvor gæster fra hele Europa vil debattere, udveksle ideer og sammen drøfte, hvordan Europa føres mod en bæredygtig fremtid.

Det er ikke et krav at købe adgang til hele konferencen for at deltage i Kommunernes Klimadag og Klimapolitisk Dialogforum, men der gives halv pris på deltagergebyret til konferencen, hvis man tilmelder sig Kommunernes Klimadag eller Klimapolitisk Dialogforum. Læs mere om konference her: [ESCT Conference | Home \(sustainablecities.eu\)](#)

Tilmelding til Kommunernes Klimadag og Klimapolitisk Dialogforum

Kommunernes Klimadag afholdes k. 10:00-17:00 og er primært for klimakoordinatorer og klimachefer. Tilmelding findes her: [Kommunernes Klimadag for Nordjylland | KlimaNord \(nemtilmeld.dk\)](#)

Klimapolitisk Dialogforum er udelukkende for medlemmer af dette nordjyske forum (tekniske direktører og politiske repræsentanter) og afholdes kl. 16:00-19:00. Tilmelding findes her: [Klimapolitisk Dialogforum | KlimaNord \(nemtilmeld.dk\)](#)

Samtalesalon for alle nordjyske deltagere

Der er et overlap mellem Kommunernes Klimadag og Klimapolitisk Dialogforum på én time kl. 16:00-17:00. Her fusionerer arrangementerne i en *Samtalesalon* for Nordjylland, hvor alle repræsentanter for hver enkelt kommune kan drøfte fremdrift i kommunens egen klimaplan. For at denne del fungerer optimalt er det nødvendigt at alle nordjyske kommuner er repræsenteret med både klimakoordinatorer, klimachef og ledere, teknisk direktør og politiske repræsentanter.

Festmiddag

Efter Klimapolitisk Dialogforum er deltagerne ved Klimapolitisk Dialogforum inviteret til festmiddag i AKKC med de øvrige konferencedeltagere. Klimakoordinatorer, klimachefer og ledere, som ikke er en del af Klimapolitisk Dialogforum, kan deltage, hvis de har billet til konferencen.

Detaljeret program og tidsplan fremgår af næste side:

Tidspunkt	Aktivitet	Deltagere	Udbytte
Kommunernes Klimadag			
10:00-10:30	Check-in og morgenmad	Klimakoordinatorer, klimachefer og ledere fra Nordjylland og resten af Danmark	En god start på dagen.
10:30-15:30	Kommunernes Klimadag I samarbejde med Komponent afholdes kursus i klimaledelse med fokus på organisering og forankring, klimaleders rolle samt aktøranalyse og -inddragelse. Programmet består dels af oplæg og dels af workshops.	Klimakoordinatorer, klimachefer og ledere fra Nordjylland og resten af Danmark.	Viden og kompetencer indenfor organisering, klimaledelse og aktørinvolvering med henblik på at understøtte implementeringen af klimaplanen.
15:30-16:00	Pause Mulighed for besøg i udstillingsområde og mulighed for forberedelse til samtalesalon.	Klimakoordinatorer, klimachefer og ledere fra Nordjylland	Netværk og inspiration til klimaarbejdet.
Fælles session			
16:00-17:00	Samtalesalon KlimaNord faciliterer en samtalesalon, hvor hver enkelt kommune drøfter fremdrift, barrierer og muligheder i implementering af klimaplanerne. Klimakoordinatorer forbereder sig på dialogen hjemmefra og forbereder at pitche en succes fra klimaplanen.	Klimakoordinatorer, klimachefer, ledere, tekniske direktører og politikere fra Nordjylland	Dialog om fremdrift og organisering i implementeringsindsatsen af de nordjyske klimaplaner i et forum, hvor alle administrative og politiske lag er samlet.
Klimapolitisk Dialogforum			
17:00-19:00	Klimapolitisk Dialogforum Komponent faciliterer Klimapolitisk Dialogforum om politisk lederskab og visionsledelse. Programmet består af oplæg, drøftelse i egen kommune og en paneldebat om politisk lederskab.	Medlemmer af Klimapolitisk dialogforum (tekniske direktører og politikere fra Nordjylland)	Dialog om kommunens visioner for klimaarbejdet og inspiration til fastholdelse af klimaambitionerne i en tid med behov for skarpe prioriteringer og kommunalvalg i 2025.
19:00-	Festmiddag i AKKC Som en del af programmet for Bæredygtighedskonferencen i AKKC afholdes festmiddag for alle konferencedeltagere.	Alle medlemmer af klimapolitisk Dialogforum samt de klimakoordinatorer og klimachefer og ledere, som har billet til Bæredygtighedskonferencen	Netværk

2.1

Status fra KlimaNord

Nr	Felt	Indhold
1	Titel	Farming for the Future: Biokul som klimaredskab
2	Formål og hvorfor	<p>Introduktion:</p> <p>I Nordjylland har kommunerne en klar vision om, at indfri regeringens 70% målsætning i 2030, være selvforsynende med grøn energi i 2040 og være en klimaneutral region i 2050. For at nå disse målsætninger og løse de komplekse problemer indlejret deri, er samarbejde et nødvendigt middel til målet og der er i Nordjylland et stort ønske om, at løse udfordringerne sammen. Derfor er det også kernen i dette udviklingsspor om biokul som klimaredskab.</p> <p>Som en stor landbrugsregion er omstilling og acceleration af landbrugets klimaindsatser helt centralt for at kunne lykkes med at reducere drivhusgasudledningerne. Det kan kun ske, hvis kommuner og landboforeninger står sammen om at løse udfordringerne. Deri ligger en grundlæggende præmis om at forstå hinandens forskelligheder, positioner, motivation og behov. Samarbejdet og partnerskabet imellem landboforeningerne (LandboNord, AgriNord og Fjordland) og de 11 nordjyske kommuner er fundamentet i "Farming for the future" og er forankret både politisk og i embedsværket. Med afsæt i det nye samarbejde vil projektet igangsætte handlinger, der kan tilvejebringe partnerskabets dogmer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Fremme bæredygtig landbrugspraksis igennem samskabelse. ❖ Fremme og styrke en bæredygtig landbrugspraksis i regionen. ❖ Reducere drivhusgasudledninger: Gennem samarbejdet kan der udvikles og implementeres initiativer, der reducerer landbrugets CO₂-udledning og tilvejebringer klimamålene. <p>Baggrund og hvorfor:</p> <p>I Nordjyllands klimaregnskab stammer 45% (i 2022) af CO₂e-udledningerne fra landbruget. Næsten alle kommunerne har klimapartnerskaber med de lokale landboforeninger og fra det seneste møde i KlimaPolitisk DialogForum (06.06.24, se bilag 1) ved vi, at landboforeningerne har stort fokus på udtagning, gyllekøling, staldteknologi og håndtering af både gylle og gødning. Det har været et indsatsområde de seneste mange år, og mens landbrugene er blevet mere effektive, har den samlede udledning fra landbruget siden 2010 fluktueret imellem 43 % og 50 % af de samlede regionale udledninger. Det peger på, at der er behov for at tænke i nye baner som et boost til den udvikling, der i forvejen er i gang i landbrugssektoren, så flere klimagasreduktioner kan realiseres.</p> <p>Samarbejdet omkring biokul er født i dialogen imellem kommuner og landboforeninger med afsæt i et fælles ønske om at blive klogere på den udvikling og udbringning, der allerede er i gang. Der er blevet gjort et stort screeningsarbejde i både embedsværk, landboforeninger og de politiske lag i Nordjylland for at afsøge, hvilket tema der var størst behov for at arbejde sammen om for at accelerere klimagasreduktioner og øge implementeringskraften. Biokul har siden den indledende dialog med landboforeningerne tilbage i juni 2023 været et tema, der har været interesse for at samarbejde om på tværs af aktører.</p>

		<p>Det kommer sig af, at Nordjylland er en af de førende regioner indenfor produktion og udbringning af biokul, men at der undervejs også har været en erkendelse af, at godkendelser sker på forskellige forudsætninger og krav på tværs af kommunerne, og at landmændene er meget tøvende overfor selve udbringningen. Den nationalpolitiske beslutning¹ om udvikling af brun bioraffinering, produktion og brug af biokul som et CCS-redskab har ikke været fulgt op af et opdateret og oplyst vidensgrundlag, og det har efterladt kommunerne fاملende i en situation, hvor de selv har måttet beslutte, indenfor hvilke rammer godkendelser gives.</p> <p>Implementering er effektueret uden egentlige redskaber til tilvejebringelse. Der er ej heller stillet krav til, hvad biokul kan eller skal baseres på med den konsekvens, at både landboforeninger og lodsejere stiller sig tvivlende overfor, om biokul er noget, de gerne vil have ansvaret for at have gravet ned på deres bedrift. At Nordjylland er foran på udbringning af biokul har også betydet, at listen med uafklarede spørgsmål er lang, nu hvor de første erfaringer er gjort, og der derigennem er kommet et stærkt ønske om at blive kloge sammen, sigte efter nogle standardiseringer på tværs af kommuner, og have rettidig omhu omkring udbringning, så god landbrugsjord ikke ender med at blive modtagecentral for en potentiel fremtidig miljøkatastrofe. Tages der udgangspunkt i de nordjyske kommuners klimaplaner indgår pyrolyse og biokul i 7 ud af 11 1. generations klimaplaner og det er derfor højaktuelt i en nordjysk kontekst, at få afklaret og opklaret de blinde vinkler. Tiden er knap og implementeringsprocessen har allerede vist sig at være fyldt med barrierer og flaskehalse, og det er tydeligt, at uklarehed bremser initiativet.</p> <p>Nordjylland er udpeget til at være et nationalt erhvervsfyrtårn for fangst, lagring, transport og anvendelse af CO₂ (CCUS) under projektet CO₂-vision. Visionen for det nordjyske erhvervsfyrtårn er, at Nordjylland skal være en international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv. Ambitionen er at fange, anvende eller lagre CO₂ og at producere fremtidens grønne brændstoffer og andre produkter med indfanget CO₂ og brint. Indsatsen i "Farming for the future" kan derfor kobles direkte til Nordjyllands styrkeposition på CCUS og de potentialer der fortsat ligger heri.</p> <p>I dialogen om biokul imellem kommuner og landboforeninger har argumentationen for hvorfor netop dette er relevant at arbejde sammen om, været tydelig fra starten af. Det er drevet af disse refleksioner, hvilket også har været kilde til både nedenstående vision og formålsbeskrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Fordi det er effektivt greb til (hurtigt) at høste store CO₂-reduktioner i landbrugssektoren ❖ Fordi det i forhold til mange andre greb, er en positiv dagsorden for landbruget ❖ Fordi vi allerede er i gang i Nordjylland og erfaringer skal deles nationalt ❖ Fordi det fortsat skaber store tvivl både i ansøgnings- godkendelses- og udbringningssituationen = for producent, landboforening, kommune, landbrug ❖ Fordi det er i vakuummet imellem ikke reguleret og ikke nok reguleret
--	--	--

¹ Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, 2021 og tilvejebringelse af Fonden for Retfærdig Omstilling

- ❖ Fordi vi kan blive kloge sammen på noget, der allerede er i udvikling, men stadig forholdsvist nyt
- ❖ Fordi det er i tråd med Nordjyllands status som foregangsregion for CCUS under CO2-vision-projektet, hvor pyrolyse og biokul også falder indunder CCUS-teknologi.
- ❖ Fordi biokul kommer til at være et centralt værktøj frem mod både 2030 og 2045, som følge af den grønne treparts aftale.²
- ❖ Fordi landbrugets rolle i den lokale omstilling med samarbejde og løsninger i centrum er helt i tråd med Klima Alliancens strategiske fokus på landbrugsområdet.

Derfor har vi her fat i det rette fokus, som ikke blot kan skabe fremdrift i reduktionen af klimagasudledninger i de nordjyske kommuner og fjerne udtalte barrierer, men også igennem projektets erfaringer understøtte landets øvrige kommuner, der giver sig i kast med biokul som klimaredskab.

Visionen for dette projekt beskrives sådan her:

"Anvendelsen af biokul er et centralt element i den grønne omstilling af Danmark – særligt i relation til den nødvendige CO2-reduktion i landbrugssektoren for at indfri 2045-målsætningen.

For at styrke realisering af de nordjyske klimaplaner, landbrugets udviklingsmuligheder og nationale ambitioner for biokul er der et stærkt behov for øget samspil, dialog og tværgående koordinering på dette nye fagområde.

Vi vil derfor, på tværs af kommuner og landboforeninger, styrke vidensgrundlaget til en nordjysk best-practice, så godkendelse og anvendelse af biokul kan ske på et samtænkt, trygt og oplyst fundament for alle aktører. Resultatet kan være til inspiration for andre kommuner og aktører i Danmark, der vil prøve kræfter med biokul på linje med regionens erhvervsfyrårn CO2-vision, der bidrager med viden og erfaringer til andre"

Formål:

Visionen tænkes udmøntet igennem syv formål, der i høj grad spiller sammen og kræver samskabelse imellem mange aktører. Formålene er konkretiseringen af visionen og en beskrivelse af *hvordan* visionen realiseres.

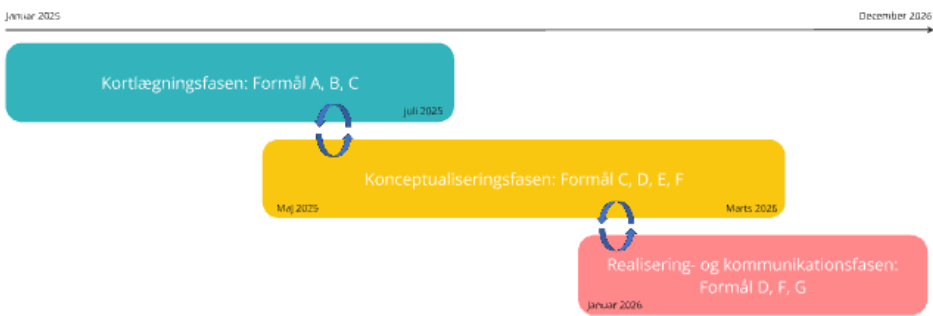
A: Indsamle nyeste viden fra de førende eksperter, forskere og myndigheder på området

B: Afdække afledte konsekvenser i værdikæden ved brug af biokul

C: Indsamle erfaringer fra tidligere godkendelser (§19), som kan bruges på tværs af landet og skabe grobund for en "standard" procedure.

D: Udarbejde procedure for kommunale sagsbehandling som stiler efter at være

² <https://www.regeringen.dk/media/13261/aftale-om-et-groent-danmark.pdf>

		<p><i>ens på tværs af kommunegrænser, så ansøgningsproces opleves ens af landmanden</i></p> <p><i>E: Udarbejde en procedure for tildeling og udbringning af biokul (for producenten)</i></p> <p><i>F: Klæde landmanden på til at tage stilling til, om han vil tage imod biokul</i></p> <p><i>G: Styrke den nordjyske fortælling omkring "klimafællesskabet" - også rent politisk</i></p>
	<p>Indhold</p>	<p>Der er i arbejdsgruppen blevet arbejdet målrettet med at skærpe projektets scope. Både i forhold til tidsperspektiv, økonomi men i særdeleshed også kommuners- og landboforeningernes indflydelsesgrad. Selvom hele det videnskabelige perspektiv gentagne gange er blevet italesat som interessant og vigtigt i forhold til at kunne styrke landmændenes stillingtagen til brugen af biokul, er det blevet afskrevet som en del af projektet. Både fordi det ville kræve inddragelse af videns institutioner, men også fordi tidsperspektivet ville være for langt og der allerede er igangværende videnskabelige projekter som fx SIMPLY, som "Farming for the future" vil kunne trække på de foreløbige resultater fra.</p> <p>Derudover er projektet skærpet, så de dele af aspektet, som kræver lovgivningsmæssige ændringer eller statslig indblanding er skrevet ud. I den ideelle verden vil "Farming for the future" kunne bidrage med erfaringer og anbefalinger til nationale retningslinjer eller lovændringer på godkendelsesområdet, men det er tiltænkt som et muligt biprodukt og ikke egentlig leverance.</p> <p>Projektets syv formål er etableret efter en nøje kortlægning af, hvor arbejdet vil kunne gøre en forskel for den målgruppe, det er tiltænkt: kommuner, landboforeninger, landmænd og biokulproducenter. Selvom "Farming for the future" er drevet af et akut nordjysk behov, har dette også relevans for de øvrige regioner og på nationalt plan, hvorfor der er ligger en implicit forventning om vidensdeling og bred inddragelse igennem hele projektets levetid – og efter.</p> <p>Projektforløb, formål og leverancer:</p> <p>The diagram illustrates the project's timeline from January 2025 to December 2026. It consists of three main phases, each represented by a colored bar with a circular refresh icon indicating an iterative process:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kortlægningsfasen (Kortlægning): Teal bar, covering the period from January 2025 to July 2025. It focuses on Formål A, B, and C. Konceptualiseringsfasen (Konceptualisering): Yellow bar, covering the period from May 2025 to March 2026. It focuses on Formål C, D, E, and F. Realisering- og kommunikationsfasen (Realisering og kommunikation): Pink bar, covering the period from January 2026 to December 2026. It focuses on Formål D, F, and G.

		<p>Projektet er inddelt i syv formål fordelt på tre faser, som illustreret ovenfor, hvortil der er knyttet en række leverancer og milepæle. Nedenfor er det skitseret, hvad der forventes at komme ud af de respektive formål og hvordan de har indflydelse på hinanden. Det vil være nødvendigt at genbesøge leverancerne, som projektet skrider frem, så den tilgængelige viden andre leverancer baseres på, altid er den nyeste. Derfor er der lagt et loop ind på hver fase, der sikrer genbesøg af vidensgrundlaget. Der er også fokus på at vurdere leverancerens aktualitet, som projektet skrider frem, så der ikke arbejdes på områder, som andre aktører i mellemtiden, er blevet kloge på.</p> <div data-bbox="502 564 1417 728" style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; background-color: #00a09a; color: white; padding: 10px; text-align: center;"> <p>Januar 2025</p> <p style="font-size: 1.2em; font-weight: bold;">Kortlægningsfasen: Formål A, B, C</p> <p>juli 2025</p> </div> <p>Fælles for leverancerne under formål A, B og C er, at de har til formål at styrke vidensgrundlaget indenfor biokul ved både at indsamle erfaringer og faglig viden på området, så tvivlen og usikkerheden for både kommuner, landboforeninger, landmænd og producenter kan minimeres og beslutninger træffes med ophav i aktuel viden.</p> <p>A: Indsamle nyeste viden fra de førende eksperter, forskere og myndigheder på området</p> <ul style="list-style-type: none"> • AL1: Indkalde SEGES og DCA til møde om nyeste viden om anvendelse af biokul (OBS: Planlægges inden projektstart ultimo 2024) • AL2: Kortlægge hvilke styrelser og ministerier, der har myndighedsområde indenfor biokul • AL3: Indkalde styrelserne til et fællesmøde, så de i plenum kan svare på det samme spørgsmål om fx fosforloft, kvælstof, gødningsregnskaber, klimakreditter mm <p>B: Afdække afledte konsekvenser i værdikæden ved brug af biokul</p> <ul style="list-style-type: none"> • BL1: Kortlægge hvilke typer aftagere af landbrugsprodukter, der kunne påvirkes af anvendelse af biokul (Fx, Arla, Danish Crown, Limfjordens rodfrugter, GASA) • BL2: Indkalde til et møde med aftagerne af landbrugsprodukter, så de kan give input til, hvilke krav biokul skal leve op til, for at de vil kunne aftage produkter fra de marker, hvor det er nedgravet • BL3: Udarbejde kategorisering af krav efter produkttype <p>C: Indsamle erfaringer fra tidligere godkendelser (§19), som kan bruges på tværs af landet og skabe grobund for en "standard" procedure.³</p> <ul style="list-style-type: none"> • CL1: Udføre telefoninterviews om tidligere godkendelser og indsamle afgørelser (dokumenter) derfra
--	--	---

³ Der er en opmærksomhed omkring det påbegyndte statslige arbejde om ændring i gødningsbekendtgørelsen som udgangspunkt for fremtidige biokulsansøgninger. Der tages forbehold for, at leverancerne under C kan ændre sig, hvis bekendtgørelsen kommer før projektets afslutning. Projektgruppen er i dialog med Miljøstyrelsen omkring det forestående arbejde og er beredt på at justere projektets delleverancer – herunder særligt C og D.

- CL2: Udarbejde et overblik over VVM-screeningserfaringer fra tidligere godkendelser i Nordjylland – evt. Midtjylland
- CL3: Udarbejde et udkast til en fælles ansøgnings- og godkendelsesmodel for udbringning af biokul (med input AL3, BL3) **(Milepæl)**

Konceptualiseringsfasen: Formål C, D, E, F

Maj 2025

Marts 2026

Fælles for leverancerne under formål (C), D, E og F er, at der i denne fase udarbejdes procedurer og koncepter, der skal testes inden slutproduktet ligger klart.

D: Udarbejde procedure for kommunale sagsbehandling som stiler efter at være ens på tværs af kommunegrænser, så ansøgningsproces opleves ens af landmanden og producent

- DL1: Udvikle en pilot for fælles ansøgnings- og godkendelsesmodel
- DL2: Udvikle kommunikationsmateriale til landboforeninger/pyrolyseanlæg omkring pilot-periode
- DL3: Afprøve ansøgnings- og godkendelsesmodel i pilotperiode
- DL4: Evaluere resultater af pilotperiode og justere modellen
- DL5: Genbesøge vidensgrundlag, tilføj evt. ny viden/lovgivning til modellen
- DL6: Slutprodukt, En pixibog med ansøgningsmodel (trin for trin) med links til viden, notater, baggrundsinformation, vejledninger til brug for både kommuner, landboforeninger, producenter og landmænd **(Milepæl)**
- DL7: Oplæg på Naturmødet og Klimafolkemødet omkring erfaringer fra projektet og processen indtil videre. Temadag(e) for Klima Alliancens landbrugs-/miljømedarbejdere. Feedbackmøder med styrelser og ministerier, der har myndighedsområde indenfor biokul.

E: Udarbejde en procedure for tildeling og udbringning af biokul (for producenten)

- EL1: Slutprodukt: En pixibog med procedure (trin for trin) med links til viden (notater, baggrundsinformation), vejledninger **(Milepæl)**
- EL2: Kortlægge hvilke krav der er til biokul ift. landmanden (Arla), så det er tydeligt for producenten

Realisering- og kommunikationsfasen: Formål D, F, G

Januar 2026

December 2026

Fælles for leverancerne under formål (D), F og G er, at der skal udbredes viden og kommunikeres om erfaringerne i projektet samt skabes synlighed omkring potentialerne i biokul som klimaredskab. Særligt skal landmændene, som potentielle modtagere af biokul oplyses, så de med udgangspunkt i ny viden, erfaringer og klarhed fra myndigheder, kan tage stilling. Kommunikation tiltænkes særlig mod Klima Alliancens partnere, staten og landbrugssektoren bredt set igennem landsdækkende årlige kongresser.

F: Klæde landmanden på til at tage stilling til, om han vil tage imod biokul

- FL1: Udarbejde en kortlægning om hvilke incitamenter landmændene (på tværs af Danmark) har for at sige ja til at tage imod biokul, men også hvad der får dem til at sige nej.
- FL2: Udarbejde vejledninger med indhold om, hvad modtagelse af biokul har af betydning for landmanden ift. hvad der i forvejen er på bedriften og hvad det kan have for fremtidsplaner
- FL3: Indkalde og afholde en landsdækkende konference for landmænd med input på FL2, BL3, DL6 og AL3. Det sker med oplæg på grise-, kvæg- og plantekongres fordelt henover året. **(Milepæl)**

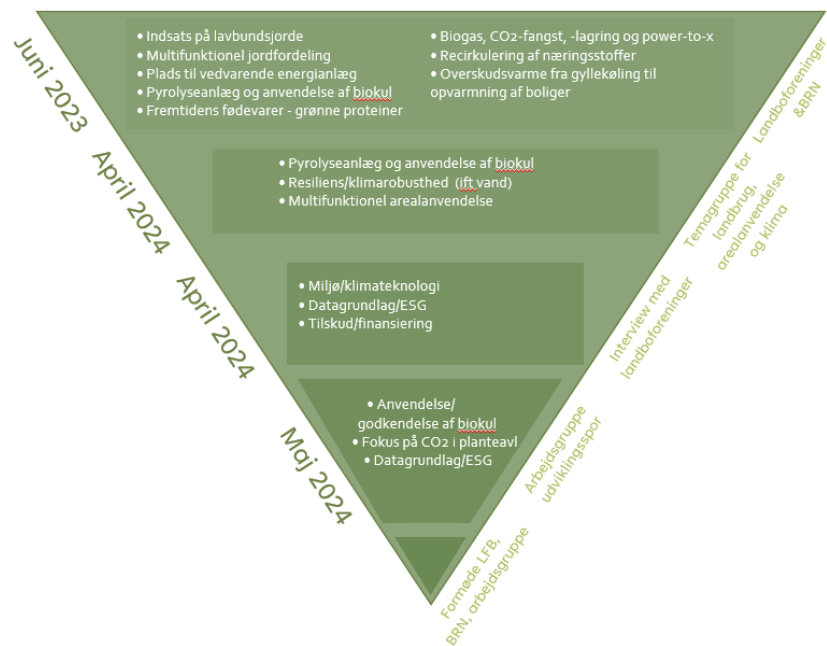
G: Styrke den nordjyske fortælling omkring "klimafællesskabet" - også rent politisk

- G1: Skabe politisk fokus på klimafællesskabet med biokul som emne, uanset om man kom kommune er producent eller modtager af biokul – og dermed den der modtager klimareduktionen på papiret eller ej. Kan gøres på KlimaPolitisk Dialogforum, KL's Klimatopmøde, KTC-netværket mm og landbrugets årskongresser.
- G2: Udarbejde kronikker og artikler → Mobilisere de nordjyske politikere til at løfte problematikker ifm. biokul til det landspolitiske lag, så de kan hjælpe med at rydde barrierer af vejen. BRN (Business Region North Denmark) kan være afsendere. Både Naturmødet og Klimafolkemødet kan også være scene for dette.

4

Behovsafdækning

Siden 2023 har der været en nordjysk ambition om at samle de kommunale kræfter og landboforeninger i et nordjysk partnerskab, som skulle fokusere på samarbejdet om flere forskellige tematikker over tid. Anslaget til partnerskabet blev til i juni 2023 ved møde imellem formænd i landboforeninger og politikere. Her blev en samarbejdsmodel drøftet og de på det tidspunkt aktuelle behov og fokusområder. Siden er flere lag blevet involveret og fokusområder er blevet kvalificeret over flere omgange, som illustreret på nedenstående figur. Præmissen og kvalificeringen har været det, vi kunne samarbejde om på tværs af sektorer og kommunegrænser, og som samtidig kunne give en tydelig CO2-reduktion for regionen.

Efter det seneste møde i maj 2024, hvor Fjordland, AgriNord, LandboNord og de nordjyske politikere blev samlet til et fællesmøde om partnerskabet og første samarbejdstema, blev der givet grønt lys til, at arbejdsgruppen for udviklingssporet, som bestod af både landsboforeninger og kommunale repræsentanter, havde mandat til at fastlåse et tema. Ud fra kravene til udviklingssporet vægtede arbejdsgruppen netto-listen med temaer med en skelen til, hvilken bevilling det også ville være muligt at få til projektet. Det i sig selv udelukkede nogle af de større temaer omkring udtag af lavbundsjord og multifunktionel arealanvendelse, mens andre faldt på, at det langt henad vejen var gammel vin på nye flasker eller i forvejen blev løftet i andre sammenhænge.

Sideløbende har man også arbejdet for at styrke sammenhængskraften på tværs af kommuner og landsboforeninger ved at tage dialogen om det gode samspil i det nordjyske KlimaPolitisk Dialogforum. Key take-aways derfra er, at der er mange ting, det er muligt at arbejde sammen om på tværs af kommuner og landsboforeninger, men at samskabelse, tidlig inddragelse og dialog gennemsyrrer den samarbejdsmodel, der ønskes af parterne imellem. Se bilag 1 for mere information fra det møde.

Med biokul som omdrejningspunkt er det muligt at samle de nordjyske landsboforeninger og kommuner om et tema, som vi kan blive kloge på sammen i takt med, at det bliver et vigtigt værktøj for CO2-reduktion i en både national og international sammenhæng. Der er et akut brug for at opklare usikkerheden på dette område, da udviklingen og udbringningen allerede er i gang i Nordjylland. Men skal der drømmes om udbringning i stor skala, kræver det at flaskehalsene fjernes, usikkerheden erstattes med viden og entydige svar, så initiativet ikke længere bremses.

”Farming for the Future” har potentiale for netop at rydde tøven af vejen inden

		<p>der sker en massiv udbygning af produktion af pyrolyse, brun bioraffinering og biokul i Nordjylland og i resten af Danmark. Forventningen kommer som følge af, at Fonden for Retfærdig Omstilling netop har frigivet 158 mio. kr. til en test og demonstrationsprojekter særligt målrettet Nord- og Sydjylland og blandt andet har KlimaNord's samarbejdspartnere Green Hub Denmark en forventning om at indsende en ansøgning på dette i 2024.</p> <p>Ydermere er biokul også et tema i LIFEAct WP5. Udbyttet af "Farming for the future" kan derfor fungere som forprojekt til LIFEAct, der kan bygge videre på resultaterne herfra. To af kommunerne i "Farming for the future" er også med i WP5, hvilket styrker synergien imellem projekterne og giver potentiale for samskabelse og koordinering, hvis der ender med at være sideløbende aktiviteter i begge projekter.</p> <p>Projektets resultater er udtænkt med skalerbarhed, da udbyttet og erfaringerne i projektet ikke kun er afgrænset til en Nordjysk geografi men har en generisk værdi.</p>
5	Projektejer	Aalborg Kommune
6	Deltagere	<p>Projektgruppe: Jammerbugt Kommune Hjørring Kommune Aalborg Kommune (projektleder) Brønderslev Kommune Fjordland (landboforening) LandboNord (og AgriNord fusionerer) Landboforening</p> <p>Støttefunktion: KlimaNord</p> <p>Læringsopsamling: Partnerskabshuset Krydsfelt</p> <p>KlimaNord skal, som regionalt klimasekretariat for de 11 nordjyske kommuner, medvirke til at facilitere den udviklingsproces, hvor der skal bygges bro over forskelligheder mht. roller og interesser mod en fælles fremtid, der er både grønnere og mere robust. Det er en kompleks og langsigtet opgave, som KlimaNord's administrative styregruppe (T11+) har givet opbakning til, men arbejdet er ikke gjort med det. Derfor har projektet allieret sig med en række eksperter som hjælper med at se på, hvordan det er muligt at gå fra vision til virkelighed nu og i fremtiden med de mange forskelligartede aktører. Herunder Partnerskabshuset Krydsfelt, som undervejs i projektperioden gennem interviews med de involverede parter, vil gøre status på samarbejdet og udarbejde rapporter med operationaliserbare anbefalinger til styrkelse af partnerskabet mhp. at imødegå risici og øge fundamentet for klimaeffekt i projektperioden og fremadrettet. Dette gælder ikke kun for "Farming for the Future" men også partnerskabet imellem kommuner og landboforeninger i et større perspektiv. "Farming for the future" kan anskues som startskuddet på partnerskabet og et testprojekt for samarbejde i stor skala, hvor en hel region står sammen om at rydde barrierer af vejen for at skabe CO2-reduktioner. Erfaringerne og læringen herfra kan skabe grundlag for styrket samarbejde</p>

		<p>imellem parterne fremadrettet og derigennem øge implementeringskraften. Partnerskabshuset Krydsfelt vil således understøtte dokumentationen af processen og erfaringerne gjort undervejs, så det også kan skaleres og udbredes til andre aktører og regioner.</p> <p>Projektstyregruppe bestående af de tekniske direktører i Nordjylland (T11+) repræsentanter fra LandboNord/Agrinord samt Fjordland</p> <p>Følgegruppe er <i>Temagruppen for Landbrug, arealanvendelse og klima</i> evt. med deltagelse fra andre regioner, der også er i gang med udbredelse af biokul</p>
7	Budget	<p>Se særskilt budget i bilag 2 Totalt budget = 1.519.840 kr. Ansøgt beløb = 718.871 kr.</p> <p>Procentvis ansøgt bevilling = 47%</p>
8	Finansiering	<p>Alle de nordjyske kommuner medfinansierer projektet. De kommunale bidrag til projektet er: 593.135 kr.</p> <p>Derudover medfinansierer landboforeningerne også igennem medarbejdertimer estimeret til: 157.834 kr.</p> <p>Partnerskabshuset Krydsfelt med 50.000 kr.</p> <p>Total 800.969 kr. (53% af budgetramme)</p>
9	Tidsramme	<p>Start januar 2025 og afslutning december 2026. (afklarende formøde med DCA og SEGES i efteråret 2025)</p>
10	Leverancer	<p>Se afsnit 3 for beskrivelse af leverancer under hvert delformål.</p>
11	Rapportering og vidensdeling	<p>Ved at arbejde tæt sammen med SIMPLY-projektet, som dykker ned i vidensgrundlaget omkring pyrolyse, kan dette projekt levere en testet best-practice-model for både kommunale sagsbehandlere, når ansøgningerne kommer ind, men i særdeleshed også en strømlinet ansøgningsproces for såvel producenter, lodsejere og landboforeninger.</p> <p>Temagruppen for Landbrug, arealanvendelse og klima i Nordjylland bruges som følgegruppe og vil være beta-testere af best-practice-modellen i pilotfasen og give input til ændringer. Ligeså kan kommuner i Region Midt, som er med i SIMPLY og allerede har givet første tilladelser, og inviteres ind som beta-testere.</p> <p>Der planlægges en omfattende videns- og erfaringsudveksling på både landbrugssektorens diverse kongresser og de kommunale erfa- og folkemøder. Der planlægges oplæg og dialogmøder på:</p> <p>Plantekongres januar 2026 Kvægekongres februar 2026 Grisekongres oktober 2025 (eller/og 2026) Naturmøde 2025/2026 Klimafolkemøde 2026</p>

	<p>Som en del af leverance FL3 planlægges der en (eller to) konference, når konceptualiseringsfasen er afsluttet, som er målrettet landbrugssektoren i bred forstand, hvis ikke det er muligt at være tydeligt repræsenteret til de øvrige kongresser.</p> <p>I konceptualiseringsfasen vil der blive udarbejdet flere dokumenter som fx vejledninger, procedurer og pixi-bøger. Disse vil, som de færdiggøres, blive delt med Klima Alliancens parter på både erfa-møder og parternes Teams-kanal og evt. også på Klima Alliancens eget site. Der planlægges i tillæg webinarer undervejs i forløbet, som projektet skrider frem og der kan videregives nogle key-takeaways fra processen.</p>
--	---

2.1

Status fra KlimaNord

Budget poster

Udgifter	Timer/år	Timer/måned	Lønkroner/år	Lønkroner total
Person 1 (Jammerbugt)	192,4	16,0	78917	157834,3
Person 2 (Hjørring)	192,4	16,0	78917	157834,3
Person 3 (Aalborg + projektledelse)	384,8	32,1	157834	315668,6
Person 4 (Brønderslev)	192,4	16,0	78917	157834,3
Person 5 (LandboNord/AgriNord)	192,4	16,0	78917	157834,3
Person 6 (Fjordland)	192,4	16,0	78917	157834,3
Timer/år	1346,8	112,2	552420	
Timer 2 år total	2693,6		1104840	1104840,0
Andele årsværk procent total	140			
Lønkroner total	1104840			
Konference for landmænd (Fase 3)	170.000			
Temadage for andre regioner/aktører (Fase 1-3)	90.000			
Mødeafholdelse (Fase 1-3)	20000			
Rejseudgifter (Fase 1-3)	30000			
Tryksager (Fase 2-3)	5000			
Partnerskabshuset Krydsfelt	100000			
Total udgifter	1.519.840 kr.			
%vis egenfinansiering	53			
<u>Ansøgte beløb</u>	<u>718.871 kr.</u>			

Egenfinansiering

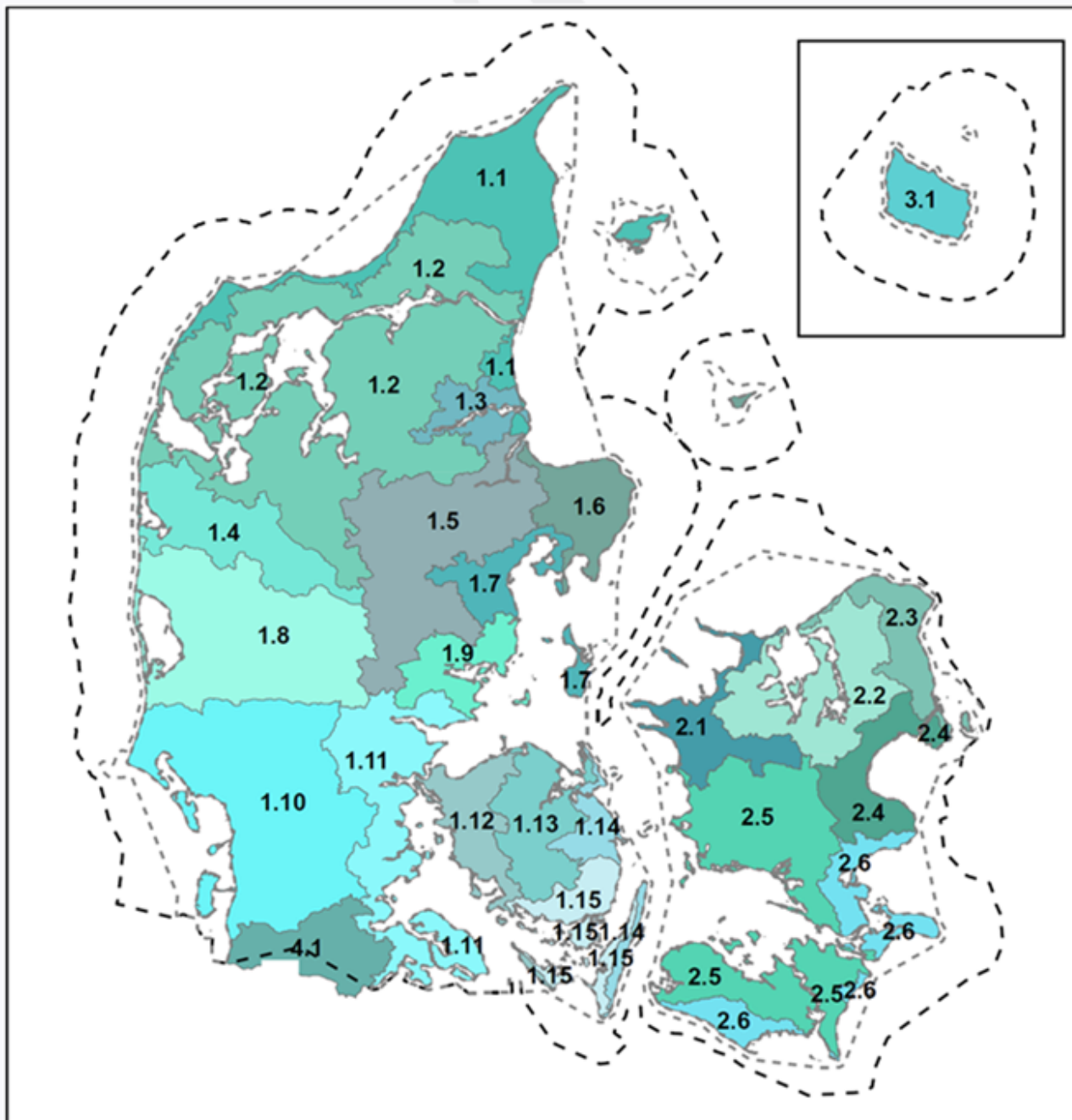
Brønderslev	36614	LandboNord/AgriNord	78917
Frederikshavn	58376	Fjordland	78917
Hjørring	63544	Partnerskabshuset Krydsfelt	50000
Jammerbugt	38234		
Læsø	1759	<u>Total partnere</u>	<u>207834,3</u>
Mariagerfjord	41762		
Morsø	19734		
Rebild	30937		
Thisted	42989		
Vesthimmerland	36012		
Aalborg	223174		
<u>Total kommuner</u>	<u>593.135 kr.</u>		
<u>Total egenfinansiering</u>	<u>800.969 kr.</u>		

2.3

Aftale om Grønt Danmark

VOS'ernes udbredelse (der er én VOS pr. hovedvandopland).

Til baggrundsinfo: Flere kommuner har areal inden for flere hovedvandoplande, og er dermed medlem af flere VOS'er.

Hovedvandoplande

 Afgrænsning af vandområdedistrikter med hensyn til økologisk tilstand og økologisk potentiale. Omfatter tillige områder, der er påvirket af spildevandsudledning fra land, selv om områderne ligger uden for den viste grænse.

 Afgrænsning af vandområdedistrikter med hensyn til kemisk tilstand

Vandområdedistrikt Jylland og Fyn

1.1 Nordlige Kattegat, Skagerrak	1.8 Ringkøbing Fjord
1.2 Limfjorden	1.9 Horsens Fjord
1.3 Mariager Fjord	1.10 Vadehavet
1.4 Nissum Fjord	1.11 Lillebælt/Jylland
1.5 Randers Fjord	1.12 Lillebælt/Fyn
1.6 Djursland	1.13 Odense Fjord
1.7 Århus Bugt	1.14 Storebælt
	1.15 Det Sydfynske Øhav

Vandområdedistrikt Sjælland

2.1 Kalundborg
2.2 Isefjord og Roskilde Fjord
2.3 Øresund
2.4 Køge Bugt
2.5 Smålandsfarvandet
2.6 Østersøen

Vandområdedistrikt Bornholm

3.1 Bornholm

Internationalt vandområdedistrikt

4.1 Vidå-Kruså

2.4

Socialtilsyn Nords Årsberetning 2023

Årsrapport 2023

Socialtilsyn Nord

Hjørring Kommune

Socialtilsyn
NORD

1 INDLEDNING

Den 1. maj 2023 tiltrådte jeg som ny tilsynschef i Socialtilsyn Nord, og det har været spændende for mig at lære den tilsynsfaglige praksis i socialtilsynet at kende.

Socialtilsyn Nord's kerneopgave er at løfte kvaliteten i de sociale tilbud og plejefamilier, og som ny chef er det tydeligt at mærke, at man i Socialtilsyn Nord arbejder ud fra værdierne dialog, troværdighed og faglighed. Vi prioriterer desuden at udvikle organisationens faglige niveau, bl.a. ved at give løbende sparring og feedback på den udmøntede tilsynsfaglighed. Dette med henblik på, at netop vores plejefamilier og sociale tilbud oplever, at vores arbejde har en høj grad af kvalitet og faglighed. Af samme grund har vi igen i 2023 prioriteret at deltage i det udviklingsarbejde, faciliteret af Social- og Boligstyrelsen, som skal sikre høj faglighed og ensartet tilsynspraksis på tværs af de fem socialtilsyn.

Særligt dialogforpligtelsen, som blev skærpet med ændringen af lov om socialtilsyn i 2022, har vi arbejdet med at implementere i Socialtilsyn Nord. Vi ser dialog som en forudsætning for udvikling, og dialog vil derfor til stadighed være et fokusområde hos os. Vi har af den grund også i 2023 afholdt samarbejds møder med kommuner og regioner, bl.a. for at få inputs til, hvordan vi kan tilrettelægge vores tilsyn med størst mulig hensyntagen til alles brug af ressourcer.

I 2023 har Socialtilsyn Nord aflagt 2.219 tilsynsbesøg, og på baggrund af disse kan Socialtilsyn Nord konstatere, at kvaliteten hos plejefamilier og sociale tilbud fortsat generelt er høj. I langt de fleste tilfælde, hvor der er konstateret behov for at højne kvaliteten, har dette kunne klares med dialog uden behov for sanktioner. Et særligt fokusområde i 2023 var "*Kendskab, indsats og resultatdokumentation*" i forhold til borgernes indsatsmål, og vores tilsynskonsulenter har derfor haft et særligt blik på, hvorvidt tilbud og plejefamilier arbejder med barnets plan/ungeplan (tidligere "handleplan"), mål og udvikling af den enkelte borger, som afsæt for arbejdet. Vi har oplevet et stort engagement hos både plejefamilier og sociale tilbud i forhold til arbejdet med fokuspunktet.

På baggrund af vores tilsyn i 2023 kommer vi i denne rapport med en række anbefalinger, som vi håber, at plejefamilier og sociale tilbud vil kunne anvende til refleksion over egen praksis.

Vi håber, I vil læse med.

Med venlig hilsen

Line Hessellund
Tilsynschef

2 RESUME

Socialtilsyn Nord førte, ved udgangen af 2023, tilsyn med 858 plejefamilier og 248 sociale tilbud beliggende i ti nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. De, i alt 1.106 tilbud og plejefamilier, havde i 2023 i alt 8.543 pladser til børn, unge og voksne. Derudover førte Socialtilsyn Nord tilsyn med landets 19 BPA-arbejdsgivervirksomheder.

Den generelle kvalitet

Kvaliteten er i denne årsrapport beskrevet på baggrund af:

- 1) Bekymrende forhold, for eksempel varslede påbud, skærpede tilsyn og tilbagekaldte godkendelser
- 2) Udviklingspunkter, som tilsynskonsulenterne udarbejder i forbindelse med tilsyn
- 3) 60 tilfældigt udvalgte tilsynsrapporter

Socialtilsyn Nord's vurdering af den generelle kvalitet har i 2023 særligt fokus på temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *familiestruktur og familiedynamik* på plejefamilieområdet, samt *organisation og ledelse* på tilbudsområdet.

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at den generelle kvalitet hos sociale tilbud og plejefamilier overordnet er høj. Analysen af den generelle kvalitet viser dog også nogle udviklingspotentialer inden for de udvalgte temaer, og på den baggrund kommer vi i denne rapport med en række anbefalinger til fortsat udvikling. Blandt andet anbefaler vi, at plejefamilierne sikrer, at de har det fornødne overskud til at understøtte børnenes behov. Til sociale tilbud anbefaler vi blandt andet, at de sikrer, at medarbejdere og ledere modtager ekstern supervision.

Særligt fokus på Kendskab, indsats og resultatdokumentation

Socialtilsyn Nord har på tilsynsbesøgene i 2023 haft særligt fokus på kendskab, indsats og resultatdokumentation, herunder om plejefamilier tilrettelægger deres indsats med afsæt i opdaterede børne-/ungeplaner med konkrete mål, og om sociale tilbud dokumenterer resultater med afsæt i konkrete mål.

Vores analyse af datamaterialet fra tilsynsbesøgene har blandt andet vist, at plejefamilierne har kendskab til de mål, der er i barnets plan/ungeplan, men at plejefamilierne med fordel kan efterspørge opdaterede planer hos anbringende kommune. I sociale tilbud oplever borgerne generelt, at

der sker en positiv udvikling i forhold til deres ophold. Tilbuddene kan dog med fordel have fokus på udarbejdelse af individuelle, konkrete og målbare mål.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

I 2023 var Socialtilsyn Nord på 2.219 tilsynsbesøg hos sociale tilbud og plejefamilier. De 1.458 besøg var anmeldt på forhånd, mens 547 besøg var uanmeldte. Plejefamilien eller tilbuddet blev ikke truffet hjemme i 214 af de uanmeldte besøg.

Nygodkendelser og sagsbehandlingstider

I 2023 blev 28¹ nye plejefamilier og otte nye sociale tilbud godkendt første gang. Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser var gennemsnitligt 17 uger på plejefamilieområdet og 11 uger på tilbudsområdet.

Sanktioner og ophør

Socialtilsyn Nord udstedte i 2023 i alt ét påbud og ét skærpet tilsyn på tilbudsområdet. Ingen plejefamilier eller tilbud fik inddraget deres godkendelse.

Whistleblowerordningen

Alle, herunder beboere, pårørende, naboer og ansatte, kan anonymt kontakte socialtilsynets whistleblowerordning, hvis de er bekymrede over forholdene i et socialt tilbud eller en plejefamilie². Socialtilsyn Nord modtog og behandlede i alt 254 whistleblower-henvendelser i 2023.

Økonomi

Socialtilsyn Nords økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne og tilkøbsydelse. Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2023 på 33,261 mio. kr. Ved årets udgang konstateres et merforbrug på 0,085 mio. kr.

¹ I flere måneder i 2023 var det ikke muligt at indhente straffeattester i forbindelse med godkendelse af plejefamilier, det har resulteret i, at 7 plejefamilier er godkendt i uge 1 i 2024. Disse plejefamilier, ville, hvis der kunne indhentes attester, være godkendt i 2023.

² Find information om Socialtilsyn Nords whistleblowerordning på Socialtilsyn Nords hjemmeside socialtilsynnord.hjoerring.dk.

3 INDHOLD

1	Indledning.....	1
2	Resume.....	2
4	Om Socialtilsyn Nord	5
4.1	Tilsynsreformens og socialtilsynets formål	5
4.2	Kvalitetsmodellen som måleredskab	5
4.3	Tilsynsområde	7
4.4	Socialtilsynets øvrige opgaver	9
5	Generel kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier	10
5.1	Produktion i 2023.....	11
5.2	Plejefamiliers generelle kvalitet.....	15
5.2.1	Plejefamilierne er særligt gode til	17
5.2.2	Udviklingspotentiale vedrørende <i>familiestruktur og familiedynamik</i>	19
5.3	Sociale tilbuds generelle kvalitet	20
5.3.1	Tilbuddene er særligt gode til.....	22
5.3.2	Udviklingspotentialer vedrørende <i>uddannelse og beskæftigelse</i> samt <i>organisation og ledelse</i>	24
6	Fokuspunkt 2023.....	27
6.1	Plejefamiliers kendskab til mål	28
6.1.1	Plejefamiliers udviklingspotentiale i forhold til <i>målgruppe, metoder og resultater</i>	29
6.2	Sociale tilbuds arbejde med kendskab, indsats og resultatdokumentation	30
6.2.1	Sociale tilbuds udviklingspotentiale i forhold til <i>målgruppe, metoder og resultater</i>	32
7	Økonomi	35
7.1	Socialtilsyn Nord's budget	35
7.2	Takstudviklingen fra 2020 - 2023	37
8	Bilag.....	39
8.1	Bilag 1: Portefølje	39
8.2	Bilag 2: Antal tilsyn og tilsynsbesøg	42
8.3	Bilag 3: Nygodkendelser	43
8.4	Bilag 4: Ophørte sociale tilbud og plejefamilier.....	44
8.5	Bilag 5: Whistleblow-henvendelser	44

4 OM SOCIALTILSYN NORD

4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål

Formålet med tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var at løfte og understøtte kvaliteten hos sociale tilbud og plejefamilier. Socialtilsynene skal sikre, at børn, borgere og brugere af de sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet i lov om social service. Det skal ske ved en systematisk, ensartet, uvildig og faglig kompetent varetagelse af tilsynsopgaven – både i forhold til nygodkendelser og driftsorienterede tilsyn.

Socialtilsynet har dermed ansvaret for, at sociale tilbud og plejefamilier har den nødvendige kvalitet til at tage imod de børn, unge og voksne, som de er godkendt til, og, på tilbudsområdet, at der også er den rette sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet.

Socialtilsyn Nords mission, vision og værdier

Mission: Socialtilsyn Nord løfter kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud.

Vision: Det, der driver os i vores arbejde, er, at vi skal have: De bedste sociale tilbud og plejefamilier til vores udsatte børn, unge og voksne

Værdier: Vi arbejder ud fra værdierne dialog, faglighed og troværdighed

4.2 Kvalitetsmodellen som måleredskab

Når socialtilsynet vurderer kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud, sker det med afsæt i den lovbestemte kvalitetsmodel. Kvalitetsmodellen er udarbejdet med henblik på at skabe fokus på resultater og effekt af den sociale indsats i plejefamilier eller sociale tilbud. Socialtilsynet skal altså vurdere, i hvor høj grad plejefamilierne og tilbuddene formår at skabe resultater for borgerne og bidrage til borgernes trivsel. Kvalitetsmodellen er for både sociale tilbud og plejefamilier inddelt i syv temaer jf. figur 1. Udover de syv temaer i kvalitetsmodellen skal socialtilsynet også føre tilsyn med sociale tilbuds og plejefamiliers økonomi.

Figur 1: Temaerne i socialtilsynets kvalitetsmodel

Under alle temaer i kvalitetsmodellen har socialtilsynet mulighed for at tilføje udviklingspunkter. Udviklingspunkter er udtryk for forbedringspotentiale og gives, hvis der er forhold, som et socialt tilbud eller plejefamilie med fordel kan have fokus på.

Indtil udgangen af 2023 har Socialtilsyn Nord desuden givet sociale tilbud og plejefamilier opmærksomhedspunkter, hvis der var forhold, som Socialtilsyn Nord ville følge op på ved kommende tilsynsbesøg. Opmærksomhedspunkter udfases dog i løbet af 2024, og forholdene vil fremover i stedet blive beskrevet i tilsynsrapporten, jf. Social- og Boligstyrelsens udgivelse *Faglig udtalelse om indhold i socialtilsynets tilsynsrapporter*³.

³ Social- og Boligstyrelsen (2023): [Faglig udtalelse om indhold i socialtilsynets tilsynsrapporter](#).

4.3 Tilsynsområde

Socialtilsynet er organiseret i fem socialtilsyn (Nord, Midt, Syd, Øst og Hovedstaden). Socialtilsyn Nord er forankret i Hjørring Kommune og fører tilsyn med de sociale tilbud og plejefamilier, som er beliggende i ti nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i Hjørring Kommune. Det skyldes, at et socialtilsyn ikke må føre tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i egen kommune.

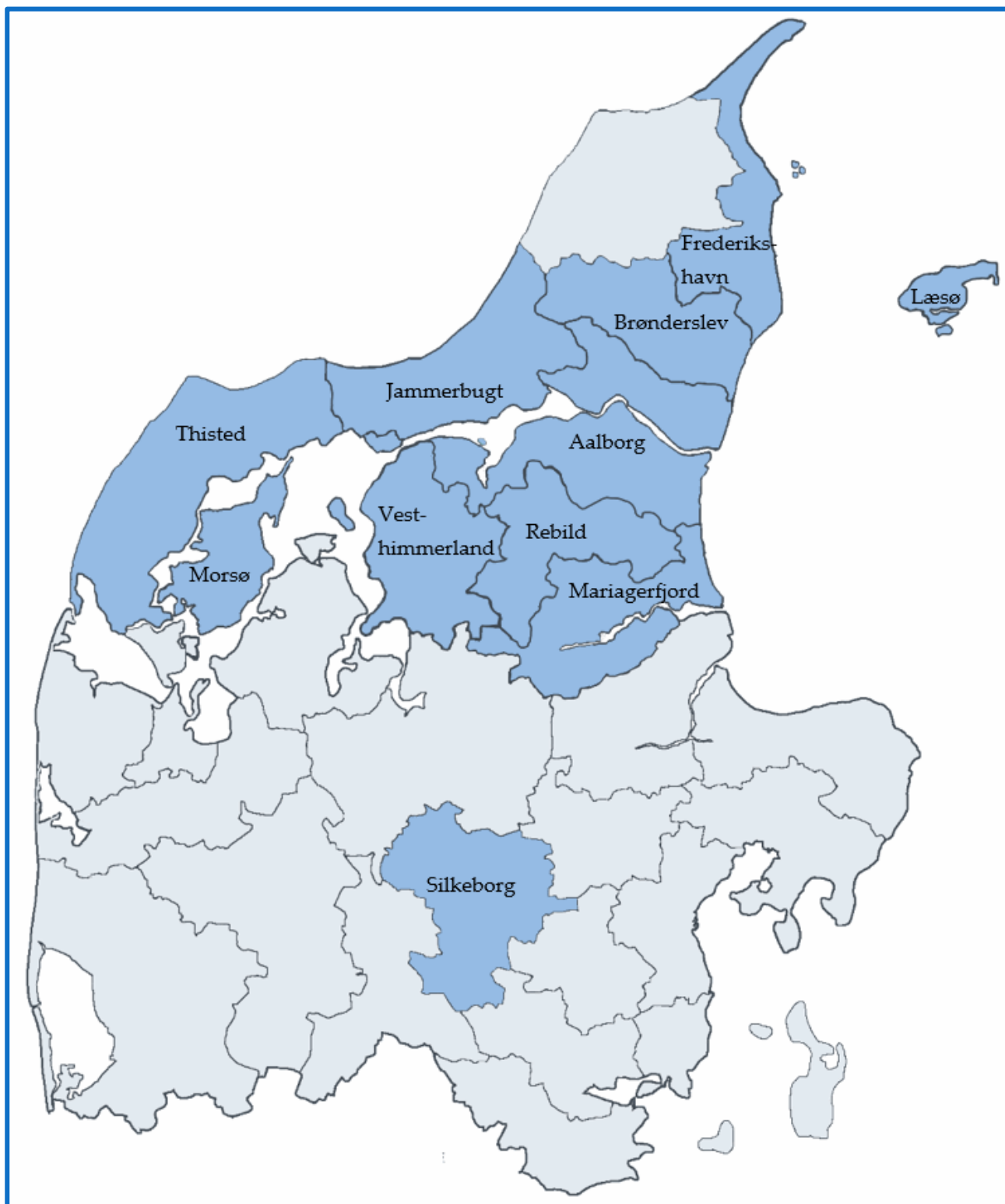
Følgende indgår i Socialtilsyn Nord's tilsynskompetence⁴:

- Plejefamilier § 43, stk. 1, nr. 1-3 (barnets lov)
- Botilbud til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne §§ 107 og 108 (lov om social service)
- Døgntilbud til børn og unge § 43, stk. 1, nr. 6 (barnets lov)
- Krisecentre § 109 (lov om social service)
- Forsorghjem § 110 (lov om social service)
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud §§ 101 og 101 a (lov om social service)
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud § 141 (sundhedsloven)
- Botilbudslignende boformer § 4, stk. 1, nr. 3 (lov om socialtilsyn)
- BPA-arbejdsgivervirksomheder § 18 a (lov om socialtilsyn)

Socialtilsynet har det driftsorienterede tilsyn, som handler om tilbuddets eller plejefamiliens generelle kvalitet, men fører ikke tilsyn med den enkelte borger. Tilsynet med den enkelte borger og dennes situation (det personrettede tilsyn) varetages af visiterende/anbringende kommune.

⁴ Pr. 1. juli 2022 trådte ændringer i lov om socialtilsyn vedr. specialistfunktioner i kraft. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med alle sikrede institutioner, Socialtilsyn Syd med skibsprojekter og efterskoler, Socialtilsyn Midt og Socialtilsyn Hovedstaden med koncerner og koncernlignende konstruktioner og Socialtilsyn Nord med BPA-arbejdsgivervirksomheder.

Figur 2 - Socialtilsyn Nord's kommunale tilsynsområder

4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver

Foruden at føre tilsyn, og indgå i dialog med sociale tilbud og plejefamilier om deres kvalitet, indgår socialtilsynet i en række aktiviteter med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten hos sociale tilbud og plejefamilier.

Samarbejds møder og oplæg

Socialtilsyn Nord har i 2023 holdt samarbejds møder med kommuner og regioner, samt andre myndigheder og interessenter. Socialtilsyn Nord har desuden holdt oplæg om socialtilsynets opgave og praksis for en interesseorganisation.

Aktindsigter

Socialtilsyn Nord har i 2023 besvaret 79 aktindsigter. Størstedelen af aktindsigterne blev givet til pressen, som har søgt om aktindsigt 33 gange. Kommuner og andre myndigheder har søgt om aktindsigt i 13 sager. De resterende fordeler sig på pårørende, parter eller partsrepræsentanter og øvrige interessenter. Socialtilsyn Nord har givet medhold til aktindsigt i 70 sager, delvist medhold i fem sager og afslag i fire sager.

Tilkøbsydelse

Socialtilsynet har mulighed for at udbyde tilkøbsydelse, der relaterer sig til tilsynets socialfaglige eller tilsynsfaglige viden. I 2023 udbød Socialtilsyn Nord blandt andet to grundkurser for netværksplejefamilier, tilsyn med dagtilbud efter § 103 og § 104 samt et kursus i regler om magtanvendelse på voksenområdet⁵.

Ankeafgørelser

Socialtilsyn Nord har i 2023 fået seks ankeafgørelser behandlet i Ankestyrelsen. Én afgørelse vedrørte en plejefamilie, og fem vedrørte sociale tilbud. Fire afgørelser blev stadfæstet af Ankestyrelsen, én blev hjemvist til fornyet behandling i Socialtilsyn Nord og den sidste sag blev ikke behandlet, da klagen blev indsendt for sent. Afgørelserne omhandlede bl.a. ændringer af godkendelse og ansøgning om aktindsigt.

⁵ Find information om Socialtilsyn Nord's tilkøbsydelse på socialtilsynnord.hjoerring.dk.

5 GENEREL KVALITET I SOCIALE TILBUD OG PLEJEFAMILIER

Det følgende afsnit handler om Socialtilsyn Nord's overvejelser om den generelle kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Nord oplever ikke stor variation i vurderingen af den generelle kvalitet, da socialtilsynet, ved bekymrende forhold eller ved kvalitetsmangler, altid vil søge at understøtte plejefamiliernes eller tilbuddenes kvalitetsløft. Understøttelsen af tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet sker først og fremmest via dialog, i sidste ende kan socialtilsynet dog reagere via sanktioner⁶. Det betyder, at de få sanktioner der gives, ikke kan tages som et udtryk for, at Socialtilsyn Nord kun har oplevet bekymrende forhold i få sager.

Socialtilsyn Nord har i årsrapporten for 2023 valgt at sætte særligt fokus på den generelle kvalitet i udvalgte temaer:

- *Uddannelse og beskæftigelse* på plejefamilieområdet og tilbudsområdet
- *Familedynamik og familiestruktur* på plejefamilieområdet
- *Organisation og ledelse* på tilbudsområdet.

De udvalgte temaer, der ligger til grund for vurderingen af den generelle kvalitet, varierer fra år til år. I årsrapporten 2022 havde Socialtilsyn Nord fokus på *kompetencer, selvstændighed og relationer* samt *sundhed og trivsel*.

Afsnittet indledes med en kort beskrivelse af Socialtilsyn Nord's portefølje og produktion i 2023. Alt data er udfoldet i bilag 1 – 5.

Præsentationen af den generelle kvalitet i Socialtilsyn Nord tager afsæt i følgende data:

- Produktionsdata fra 2023
- Varslede og udstedte sanktioner
- Udvalgte temaer fra 60 tilfældigt udvalgte tilsynsrapporter
- Udviklingspunkter udarbejdet af Socialtilsyn Nord i 2023

⁶ Socialtilsynets sanktionsmuligheder omfatter påbud, skærpet tilsyn og ophør af godkendelse.

5.1 Produktion i 2023

Socialtilsyn Nord førte ved udgangen af 2023 tilsyn med 858 plejefamilier og 248 sociale tilbud, samt 19 BPA-arbejdsgivervirksomheder. Socialtilsyn Nord's portefølje er faldet med 31 plejefamilier og 14 sociale tilbud siden udgangen af 2022.

Plejefamilierne og de sociale tilbud havde ved udgangen af 2023 i alt 8.543 pladser til børn, unge og voksne. Størstedelen af pladserne var på voksentilbudsområdet, som havde 6.057 pladser. Børne- og ungehjemmene havde 747 pladser, mens plejefamilierne havde 1.739 pladser. Der er sket et fald på 250 pladser fra 2022 til 2023. Antallet af pladser er faldet både på det samlede tilbudsområde og på plejefamilieområdet (jf. bilag 1).

Tilsyn og tilsynsbesøg

Socialtilsyn Nord har i 2023 gennemført 1.549 tilsyn i plejefamilier og sociale tilbud, heraf var 53 tilsyn i forbindelse med nygodkendelser. Et tilsyn afsluttes med en tilsynsrapport. Der aflægges ofte flere tilsynsbesøg i samme tilsyn.

Socialtilsyn Nord aflagde i alt 2.219⁷ tilsynsbesøg i 2023. Størstedelen var anmeldte tilsynsbesøg (jf. bilag 2).

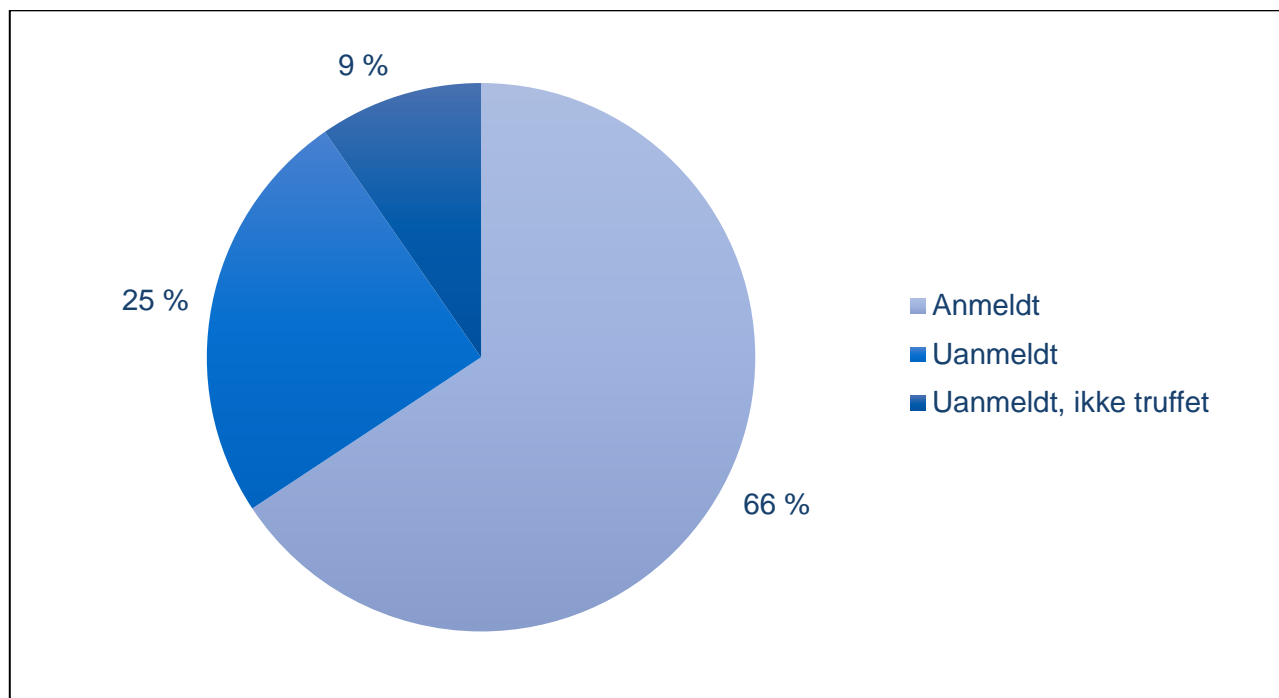
- **Plejefamilier:** 1.423 driftsorienterede tilsynsbesøg og 101 tilsynsbesøg i forbindelse med nygodkendelser
- **Sociale tilbud:** 681 driftsorienterede tilsynsbesøg og 14 tilsynsbesøg i forbindelse med nygodkendelser

Antallet af tilsynsbesøg er faldet med ti besøg i 2023 sammenlignet med 2022, mens antallet af tilsyn er faldet med 119 i samme periode. Socialtilsyn Nord har dermed aflagt flere tilsynsbesøg pr. tilsyn i 2023 sammenlignet med 2022.

Hvorvidt et besøg sker anmeldt eller uanmeldt, beror på en konkret risikovurdering og afhænger blandt andet af, hvad der skal undersøges i det enkelte sociale tilbud eller den enkelte plejefamilie.

⁷ På 214 besøg blev der ikke truffet nogen hjemme. 207 af disse besøg var hos plejefamilier, syv var i sociale tilbud.

Figur 3: fordeling af tilsynsbesøg i 2023

Magtanvendelser

Alle magtanvendelser skal registreres og indsendes til socialtilsynet. Magtindberetningerne anvendes i socialtilsynets vurdering af kvaliteten i sociale tilbud og specialiserede plejefamilier. I tabel 1 fremgår antal magtindberetninger, som Socialtilsyn Nord har modtaget i perioden 2021 – 2023.

Tabel 1: Antal magtanvendelsesindberetninger

	2023	2022	2021
Plejefamilieområdet	7	7	11
Børne og ungeområdet ⁸	624	795	491
Voksenområdet ⁹	2.647	1.856	1.232
I alt	3.278	2.658	1.734

⁸ I 2021 og 2022 indgik sikrede døgninstitutioner i denne opgørelse. Med ændring i lov om socialtilsyn vedr. specialistfunktioner, som trådte i kraft den 1. juli 2022, overdrog Socialtilsyn Nord alle sikrede institutioner til Socialtilsyn Øst. Fra 1. juli 2022 indgår disse således ikke længere i opgørelsen.

⁹ Bestemmelserne om magtanvendelse for voksne gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktions- evne, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker til en foranstaltning.

Størstedelen af magtanvendelserne på voksenområdet i 2023 handlede om anvendelse af trygheds-skabende velfærdsteknologi (jf. § 128 b), brug af stofseler (jf. § 128), fastholdelse m.v. (jf. § 124) og indgreb foretaget uden hjemmel. På børne- og ungeområdet handlede størstedelen af magtanvendelserne om fysisk magtanvendelse, hvor barnet eller den unge fastholdes eller føres, fordi barnet eller den unge var til fare for sig selv eller andre (jf. § 9, stk. 2).

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der fortsat er sket en markant stigning i indberetningen af magtanvendelser på voksenområdet i 2023 sammenlignet med 2022 og 2021. Denne stigning ses især i forhold til forhåndsgodkendte magtanvendelser og indgreb foretaget uden hjemmel.

Den fortsatte stigning, i antallet af magtindberetninger på voksenområdet, kan formentlig forklares med, at de reviderede regler for brug af magtanvendelse trådte i kraft pr. 1 januar 2020. De reviderede regler medførte blandt andet andre krav til indberetning af magtanvendelser¹⁰. Foruden de reviderede regler for brug af magtanvendelse, kan stigningen i antallet af magtanvendelsesindberetninger muligvis forklares ved en stigning i antal pladser på voksenområdet fra udgangen af 2022 til udgangen af 2023¹¹.

Socialtilsyn Nord har de foregående år haft særligt fokus på korrekt indberetning af magtanvendelser som følge af de reviderede regler i 2020. Dette kan også have haft en betydning for stigningen af magtindberetninger på voksenområdet.

På børneområdet er der sket et fald i antallet af magtanvendelsesindberetninger fra 2021 til 2023. Det bør her bemærkes, at antallet af pladser på børne- og ungehjemmene ligeledes var lavere ved udgangen af 2023 sammenlignet med udgangen af 2022¹². På børneområdet er der sket et fald inden for alle registrerede magtanvendelsestyper. Antallet af magtanvendelsesindberetninger på plejefamilieområdet er uændret fra 2022.

Whistleblow-henvendelser

Alle kan anonymt henvende sig skriftligt eller telefonisk til socialtilsynet, via whistleblowerordningen, hvis de er bekymrede for forhold i et socialt tilbud eller i en plejefamilie¹³. Formålet med ordningen er at understøtte, at oplysninger om bekymrende forhold når frem til socialtilsynet, så socialtilsynet

¹⁰ Social- og Boligstyrelsens information om reviderede regler om magt kan findes på [sbst.dk](https://www.sbst.dk).

¹¹ Antal pladser på voksertilbud ved udgangen af 4. kvartal: 6.055 i (2023); 6.153 (2022).

¹² Antal pladser på børne- og ungehjem ved udgangen af 4. kvartal: 747 pladser (2023); 886 pladser (2022).

¹³ Find information om Socialtilsyn Nord's whistleblowerordning på socialtilsynnord.hjoerring.dk.

kan arbejde for den bedst mulige kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier. I tabel 2 fremgår antal whistleblower-henvendelser, som Socialtilsyn Nord har modtaget i perioden 2021 – 2023.

Tabel 2: Antal whistleblower-henvendelser

	2023	2022	2021
Whistleblow-henvendelser	254	373	429

Antallet af whistleblower-henvendelser har været faldende siden 2021. Faldet skyldes færre henvendelser på tilbudsområdet, og kan have sammenhæng med faldet i antal sociale tilbud. Der er sket en mindre stigning i antallet af henvendelser vedrørende plejefamilier, hvor der generelt kommer få henvendelser. Der er kommet 31 whistleblower-henvendelser på plejefamilieområdet (bilag 6).

Nygodkendelser

I 2023 godkendte Socialtilsyn Nord 28¹⁴ plejefamilier og otte sociale tilbud. To sociale tilbud blev godkendt med vilkår¹⁵:

- Ét vilkår til tilbud er efterfølgende opfyldt
- Ét vilkår til tilbud er fortsat aktivt

Ingen sociale tilbud fik i 2023 afslag på deres ansøgning om godkendelse, mens tre plejefamilier fik afslag. Desuden valgte 27 plejefamilier at trække deres ansøgning om godkendelse tilbage undervejs i godkendelsesprocessen. (bilag 3).

Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser af plejefamilier og sociale tilbud er uændret i 2023, sammenlignet med 2022. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 17 uger for plejefamilier og 11 uger for sociale tilbud.

¹⁴ I flere måneder i 2023 var det ikke muligt at indhente straffeattester i forbindelse med godkendelse af plejefamilier. Det har resulteret i, at syv plejefamilier er godkendt pr. 11.01.2024. Disse plejefamilier, ville hvis der kunne indhentes attester, være godkendt i 2023.

¹⁵ "Socialtilsynet kan i forbindelse med godkendelser efter stk. 1, 8 og 9 fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for at bevare godkendelsen. Socialtilsynet kan knytte frister til opfyldelsen af vilkår" (LBK nr. 1109 af 01/07/2022, § 5, stk. 7)

5.2 Plejefamiliers generelle kvalitet

Socialtilsyn Nord vil i dette afsnit beskrive den generelle kvalitet i 2023 hos plejefamilier og komme med generelle anbefalinger til fortsat udvikling.

Antallet af sanktioner på plejefamilieområdet har været stabilt siden 2020, hvor der i alle årene har været få sanktionssager. Tabel 3 viser antal sanktioner på plejefamilieområdet fra 2020 til 2023.

Tabel 3: Sanktioner på plejefamilieområdet

	2023	2022	2021	2020
Varslet påbud	2 ¹⁶	2	3	4
Påbud	0	1	2	0
Varslet skærpet tilsyn	0	0	0	0
Skærpet tilsyn	0	0	0	0
Varslet nedsættelse	0	0	0	2
Varslet ophør	1	2	5	0
Ophør	0	1	4	0

Socialtilsyn Nord varslede i 2023 tre sanktioner til plejefamilier, ingen sanktioner blev udstedt. Alle sanktioner knytter sig til ét eller flere temaer i kvalitetsmodellen. Fordelingen fremgår af tabel 4.

¹⁶ De to varslede påbud i 2023, er varslet til den samme plejefamilie. Der kan i den samme varslede afgørelse varsles flere påbud.

Tabel 4: Baggrund for bekymrende forhold i plejefamilier i 2023 fordelt på temaer i kvalitetsmodellen

Tema	Varslet påbud	påbud	Varslet ophør	Ophør	I alt
Uddannelse og beskæftigelse	-	-	-	-	0
Selvstændighed og relationer	-	-	-	-	0
Målgruppe, metoder og resultater	-	-	-	-	0
Sundhed og trivsel	-	-	-	-	0
Familiestruktur og familiedynamik	1	-	-	-	1
Kompetencer	1	-	1	-	2
Fysiske Rammer	-	-	-	-	0
Økonomi	-	-	-	-	0

Sanktionssagerne på plejefamilieområdet har både 2021, 2022 og 2023 primært handlet om temaet *kompetencer* efterfulgt af *familiestruktur og familiedynamik*. Størstedelen af udviklingspunkter til plejefamilier i 2023 handlede om temaet *kompetencer* og *målgruppe, metoder og resultater*, efterfulgt af *familiestruktur og familiedynamik*. Temaet *målgruppe, metoder og resultater* belyses i afsnittet: *Fokuspunkt 2023*¹⁷.

Socialtilsyn Nord kan, på baggrund af antallet af sanktioner og de 1.195 tilsyn i plejefamilier, konkludere, at der generelt er en høj kvalitet hos plejefamilierne ud fra samtlige af kvalitetsmodellens temaer¹⁸. Socialtilsyn Nord har, som beskrevet, valgt at sætte særligt fokus på *familiestruktur og familiedynamik* og *uddannelse og beskæftigelse*. I 2023 har der været et særligt fokus på temaet *uddannelse og beskæftigelse* i forhold til, om plejefamilierne understøtter barnets læring i relation til dets dagtilbud, skolegang eller uddannelse¹⁹.

¹⁷ 25 % af Socialtilsyn Nord's udviklingspunkter på plejefamilieområdet i 2023 omhandlede temaet *kompetencer*, ligesom 25 % omhandlede *målgruppe, metode og resultater*, 17 % omhandlede *familiestruktur og familiedynamik* og 7 % af udviklingspunkterne omhandlede *uddannelse og beskæftigelse*. Der er i alt givet 252 udviklingspunkter til plejefamilier i 2023.

¹⁸ Se Kvalitetsmodellen for plejefamilier på sbst.dk.

¹⁹ Fra den 1. februar har socialtilsynet skulle vurdere læringsmiljøet i plejefamilier samt børne- og ungehjem. Vurderingerne sker med afsæt i en ny indikator for plejefamilier. Indikatoren lyder: "Plejefamiliens indsats understøtter barnets læring i relation til dets dagtilbud, skolegang eller uddannelse."

5.2.1 Plejefamilierne er særligt gode til

I forhold til de to udvalgte temaer fra kvalitetsmodellen kan Socialtilsyn Nord pege på følgende forhold, som plejefamilierne gør særligt godt:

➤ **Understøtter børnenes læring**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejeforældrene er opmærksomme på at bidrage til børnenes læring i hjemmet. Plejeforældrene hjælper blandt andet med lektielæsning, og sikrer, at børnene møder velforberedte i skole eller dagtilbud, således de kan udnytte deres fulde potentiale. Plejeforældrene er gode til at understøtte børnenes læring gennem leg og aktiviteter, der relaterer sig til børnenes skole eller dagtilbud. Plejeforældrene er gode til at have fokus på at skabe en hverdag med rutiner, som skaber de bedste forudsætninger for barnets læring.

Fakta

Læringsunderstøttende struktur kan f.eks. bestå i faste rutiner, der sikrer, at der i hverdagen er afsat tid til f.eks. lektielæsning og at der er en voksen til stede med de rette kompetencer, så barnet kan få den nødvendige hjælp. Det er væsentligt, at faste rutiner opleves af barnet eller den unge som noget, der er rart og genkendeligt og ikke som en "straf".²⁰

"Hverdagen består af læringsmiljøer – en gåtur i skoven eller bagning af en kage mv. Her kan viden om og interesse for, hvad barnet eller den unge lægger vægt på, være med til at skabe rammerne for en indsats, som barnet eller den unge trives med. Erfaringen er, at når børn og unge inddrages, tager de mere medansvar.²¹

➤ **Samarbejder med skole og dagtilbud**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejefamilierne er engagerede i relevante samarbejdsrelationer i forhold til at understøtte stabilt fremmøde i skole eller dagtilbud. Plejefamilierne bidrager til et tæt samarbejde med skole og dagtilbud, blandt andet ved at deltage i mødeaktiviteter såsom forældremøder samt skole-hjem-samtaler.

²⁰ Social- og Boligstyrelsen (2022): [Styrket læringsmiljø for anbragte børn og unge – tilsynsfaglige fokuspunkter til bedømmelse af indikator 1.e. og 1.c.](#)

²¹ Social- og Boligstyrelsen (2022): [Styrket læringsmiljø for anbragte børn og unge – tilsynsfaglige fokuspunkter til bedømmelse af indikator 1.e. og 1.c.](#)

Fakta

Ideelt set skal der skabes et miljø, hvor både forældre og børn føler et "ejerskab" til daginstitution og skole og det, der foregår der. Dette hjælper børnene til at blive mere trygge i de institutionelle kontekster, og forældrene har nemmere ved at støtte børnene der, og derved bidrage til at skabe et bedre læringsmiljø i hjemmet, når de "inviteres ind"²²

➤ Sikre børnene vokser op i stabile rammer med fokus på barnets behov

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejefamilierne i høj grad har en hensigtsmæssig familiestruktur²³. Plejefamilierne sikrer børnene et hjem præget af kærlige og stabile rammer. Plejefamilierne støtter op om børnenes individuelle behov, for eksempel ved at sikre forudsigelighed og struktur, hvis barnet har behov for dette. Mange plejefamilier har desuden tilrettelagt deres hverdag, så de sikrer fleksibilitet, som er væsentligt for at kunne sikre et trygt omsorgsmiljø for barnet. I familier med to plejeforældre oplever Socialtilsyn Nord, at parterne ofte supplerer hinanden godt og samarbejder om plejeopgaven.

➤ Har et godt samspil

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejefamilierne har hensigtsmæssige familiedynamikker. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at der er rummelighed og forståelse for hinanden i familien, i forhold til forskellige livsbetingelser. Der bliver lyttet til børnene, deres synspunkter vægtes, og der er fokus på at få fælles oplevelser som familie.

Fakta

Familiedynamikken afspejles i det indbyrdes samspil i familien og er afgørende både for barnets trivsel og udviklingsbetingelser og for familiens trivsel og udvikling. Familiedynamik kan for eksempel komme til udtryk i samspil, relationer, kommunikation og refleksion over egen dagligdag.²⁴

²² VIVE (2018): [Læringsmiljø i hjemmet og frivillighed – Kortlægning af indsatser, der fremmer læringsmiljøet i hjemmet, med henblik på at synliggøre potentialer for en frivillig indsats \(vive.dk\)](#).

²³ "Familiestrukturer kan komme til udtryk ved for eksempel samlivsforhold, antal egne og sammenbragte børn, særlige forhold omkring egne børn, beskæftigelsesforhold, fritidsaktiviteter, plejefamiliens sundhedssituation samt støtte fra familie og nærmiljø". (udsnit fra socialtilsynets kvalitetsmodel)

²⁴ Se Kvalitetsmodellen for plejefamilier på [sbst.dk](#).

5.2.2 Udviklingspotentiale vedrørende *familiestruktur og familiedynamik*

Med afsæt i udviklingspunkterne og temavurderingerne har Socialtilsyn Nord valgt at pege på følgende udviklingspotentiale i forhold til temaet *familiestruktur og familiedynamik*.

➤ Sikre overskud til plejeopgaven

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at størstedelen af udviklingspunkterne i temaet *familiestruktur og familiedynamik* handler om overskud. Herunder at plejeforældrene skal understøtte eget overskud, eller have fokus på, hvordan de bevarer det nødvendige overskud til plejeopgaven. Desuden er mangel på overskud den eneste kvalitetsmangel, som er fremhævet i de udvalgte temavurderinger, der er dog tale om få tilfælde. Alligevel kan temavurderingerne og udviklingspunkterne tilsammen indikere, at det er et emne, der kræver en særlig opmærksomhed. Overskuddet i en plejefamilie kan blive påvirket af mange grunde, både udfordringer i familiestrukturen, et barns særlige støttebehov, match og udefrakommende faktorer kan have betydning for overskuddet.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilier:

- Har fokus på, hvordan de sikrer, at de har overskud til at give barnet i pleje en stabil opvækst i et trygt omsorgsmiljø.

5.3 Sociale tilbuds generelle kvalitet

Socialtilsyn Nord beskriver i dette afsnit den generelle kvalitet i sociale tilbud i 2023 og kommer desuden med nogle generelle anbefalinger til fortsat udvikling.

Antallet af sanktioner på tilbudsområdet har været faldende siden 2021. Tabel 5 viser antal sanktioner på tilbudsområdet.

Tabel 5: Sanktioner på tilbudsområdet

	2023	2022	2021	2020
Varslet påbud	12²⁵	22	72	31
Påbud	1	2	15	0
Varslet skærpet tilsyn	1	4	3	2
Skærpet tilsyn	1	1	2	0
Varslet ophør	1	2	2	2
Ophør	0	3	2	1

Socialtilsyn Nord varslede 14 sanktioner og udstedte henholdsvis ét skærpet tilsyn og ét påbud på tilbudsområdet i 2023. Alle sanktioner knytter sig til ét eller flere temaer i kvalitetsmodellen, fordelingen fremgår af tabel 6.

BPA-arbejdsgivervirksomheder

Socialtilsyn Nord har siden medio 2022 haft tilsyn med alle BPA-arbejdsgivervirksomheder i Danmark. BPA-arbejdsgivervirksomhederne tæller ikke med i ovenstående opgørelse over sanktioner. Dette skyldes, at socialtilsynet ikke skal kvalitetsvurdere BPA-arbejdsgivervirksomhederne ud fra kvalitetsmodellen, og derfor ikke har samme sanktionsmuligheder. Socialtilsynet kan ikke træffe afgørelse om skærpet tilsyn og påbud til BPA-arbejdsgivervirksomheder, men har mulighed for at varsle og træffe ophør af godkendelsen. Socialtilsyn Nord har i 2023 varslet ophør af en BPA-arbejdsgivervirksomhed.

²⁵ Der kan i en afgørelse varsles eller udstedes flere påbud, antallet i tabellen er et udtryk for antal påbud og ikke antal afgørelser. De 12 varslede påbud fordeler sig på fem forskellige tilbud.

Tabel 6: Baggrund for bekymrende forhold i sociale tilbud i 2023 fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen

Tema	Varslet påbud	Påbud	Varslet skærpet tilsyn	Skærpet tilsyn	Varslet ophør	I alt
Uddannelse og beskæftigelse	-	-	-	-	-	0
Selvstændighed og relationer	-	-	-	1	-	1
Målgruppe, metoder og resultater	-	-	-	-	-	0
Sundhed og trivsel	5	-	1	1	-	7
Organisation og ledelse	4	-	-	1	1	6
Kompetencer	-	-	-	1	-	1
Fysiske Rammer	1	1	-	-	-	2
Økonomi	2	-	-	-	1	3

*Der kan ligge flere forskellige temaer til grund for det samme påbud. I tabellen tæller påbuddet i det tema, som påbuddet primært omhandler. Derudover ligger der, i sager om ophør, ofte flere forskellige temaer til grund for ophør. Ved ophør er alle de relevante temaer medtalt.

Der er flere sanktionssager på tilbudsområdet end på plejefamilieområdet, men der er alligevel tale om få sager i forhold til Socialtilsyn Nords samlede portefølje. Socialtilsyn Nord kan derfor, på baggrund af sanktionssagerne og de 354 tilsyn med sociale tilbud, konkludere, at der generelt er høj kvalitet i de sociale tilbud.

De fleste af sanktionssagerne på tilbudsområdet har i 2023 handlet om temaet *sundhed og trivsel* efterfulgt af *organisation og ledelse*. Sagerne med afsæt i temaet *sundhed og trivsel* handler i langt de fleste tilfælde om tilbuddenes kendskab til magtanvendelsesreglerne, samt forebyggelse af vold og overgreb. Sagerne om *organisation og ledelse* handlede i de fleste tilfælde om, at tilbuddene ikke opleves at blive ledet fagligt kompetent, og er ofte afledt af, at tilbuddet ikke har formået at løfte kvaliteten efter den forudgående dialog.

Størstedelen af Socialtilsyn Nords udviklingspunkter på tilbudsområdet handlede i 2023 om temaerne *målgruppe, metode og resultater*, *sundhed og trivsel* samt *uddannelse og beskæftigelse*²⁶. Udviklingspunkterne handler i mange tilfælde om, at tilbuddene skal udarbejde konkrete og klare mål og sikre systematisk resultatdokumentation i forhold til opstillede mål for borgerne. Både konkrete mål og systematisk dokumentation har Socialtilsyn Nord haft særligt fokus på i 2023 (Se afsnittet:

²⁶ 27 % af udviklingspunkterne på tilbudsområdet omhandlede temaet Målgruppe metode og resultater, 22 % omhandlede Sundhed og trivsel og 20 % omhandlede Uddannelse og beskæftigelse. Socialtilsyn Nords fokuspunkt er i 2023 belyst under temaet Målgruppe, metoder og resultater, det er derfor forventeligt, at der er en del udviklingspunkter på dette tema.

Fokuspunkt 2023). Udviklingspunkterne handlede desuden, tilsvarende sanktionssagerne, særligt om forebyggelse af magtanvendelser samt krænkelse, vold og overgreb på sociale medier.

Socialtilsyn Nord har valgt, at den generelle kvalitet i denne årsrapport belyses ud fra særligt to udvalgte temaer: *Uddannelse og beskæftigelse* samt *organisation og ledelse*. Herunder fremhæves de områder, hvor tilbuddene opleves at have en særlig god kvalitet og de områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, at der er udviklingspotentiale hos tilbuddene.

5.3.1 Tilbuddene er særligt gode til

I forhold til de to udvalgte temaer fra kvalitetsmodellen kan Socialtilsyn Nord pege på følgende forhold, som tilbuddene gør særligt godt.

➤ **Understøtter børn og unges læring**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene godkendt til målgruppen børn og unge er særligt gode til at understøtte børnenes/de unges læring i relation til deres dagtilbud, skolegang eller uddannelse. Konkret er tilbuddene gode til at støtte og hjælpe børnene/de unge i forhold til lektielæsning. Tilbuddene understøtter lektielæsningen ved at give børnene/de unge nogle strukturer, hvor der for eksempel er afsat tid til lektielæsning, og hvor der er en voksen til stede med de rette kompetencer. På den måde sikres det, at barnet/den unge får den nødvendige hjælp. Tilbuddene er også gode til at understøtte børnenes/de unges læring i forhold til at skabe en stabil døgnrytme. Desuden er tilbuddene gode til at understøtte børns og unges læring gennem læringsunderstøttende aktiviteter, der relaterer sig til deres dagtilbud, skolegang eller uddannelse. Det kan for eksempel være gennem leg, spil, madlavning eller inddragelse af begreber i samtalen.

Fakta

En stor engelsk undersøgelse, der fulgte børn fra børnehaven til grundskolen, viser, at en række hverdags-aktiviteter i familien, [...] har stor betydning for, hvordan børnene senere klarer sig i uddannelsessystemet. Det er aktiviteter som hyppig oplæsning og medlæsning, 3 biblioteksbesøg, tal- og bogstavlege, sanglege rimelege, lege med venner hjemme og ude – men det er også en fast struktur i hverdagen med fx regelmæssige sengetider, rammer i hverdagen i form af alderssvarende forpligtelser m.m.²⁷

²⁷ VIVE (2018): [Læringsmiljø i hjemmet og frivillighed – Kortlægning af indsatser, der fremmer læringsmiljøet i hjemmet, med henblik på at synliggøre potentialer for en frivillig indsats \(vive.dk\)](#).

➤ **Samarbejde med dagtilbud, skole, uddannelse eller beskæftigelsestilbud**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene for voksne er særligt gode til at forpligte sig i relevante samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for borgernes uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.

Tilbuddene for børn og unge er særligt gode til at samarbejde med dagtilbud, skole eller uddannelse, blandt andet ved at følge op på borgerens trivsel i dagtilbuddet, skolen eller uddannelsesforløbet. Tilbuddene er samtidig gode til at understøtte borgeren i et stabilt fremmøde.

Fakta

Skift i anbringelsessted medfører også skift af skole. Ud over at anbringelsen er en risikofaktor i sig selv, hænger skoleskift også negativt sammen med anbragte børns og unges faglige niveau i skolen. De anbragte unge har oplevet langt flere skoleskift end andre unge. 78 pct. af de anbragte 11-17-årige har oplevet mindst et skoleskift i løbet af deres tid i grundskolen, og 50 pct. har oplevet to eller flere skift. Til sammenligning har 38 pct. af børn og unge uden indsatser oplevet et eller flere skoleskift og heraf har 9 pct. oplevet to eller flere skift.²⁸

➤ **Hensigtsmæssig organiseret med en kompetent og ansvarlig ledelse**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene generelt har en kompetent og ansvarlig ledelse samt en hensigtsmæssig organisering. At der i 2023 har været sanktionssager forbundet med temaet, er derfor ikke ensbetydende med en generel kvalitetsmangel på området (jf. tabel 6). Ledelsen på tilbuddene har generelt tilstrækkelige faglige kompetencer i form af relevant uddannelse og erfaring med tilbuddets målgruppe(r) samt ledelsesfaglige kompetencer og erfaring. Desuden varetages den daglige ledelse generelt kompetent, og tilbuddene drives økonomisk forsvarligt. Derudover er tilbuddenes ledelse særligt gode til at sætte rammerne for tilbuddets strategiske udvikling. Det kan for eksempel være udviklingsstrategier, som fremmer en ensartet og helhedsorienteret indsats.

➤ **Tilstrækkelig kontakt til medarbejdere med relevante kompetencer.**

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at borgerne i tilbuddene generelt har tilstrækkelig adgang til medarbejdere med relevante kompetencer i relation til borgernes behov. Herunder at den samlede

²⁸ VIVE (2023): [Trivsel blandt børn og unge i udsatte positioner 2023 \(vive.dk\)](#)

medarbejdergruppe opleves at have relevant erfaring med målgruppen og relevant uddannelsesmæssig baggrund.

5.3.2 **Udviklingspotentialer vedrørende *uddannelse og beskæftigelse* samt *organisation og ledelse***

Med afsæt i de to udvalgte temaer fra kvalitetsmodellen, og Socialtilsyn Nord's udviklingspunkter relateret til disse temaer, har Socialtilsyn Nord valgt at pege på følgende udviklingspotentialer:

➤ **Konkrete og klare mål i understøttelse af uddannelse og beskæftigelse**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i 2023 er givet en række udviklingspunkter, som handler om, at tilbuddene med fordel, og i samarbejde med borgerne, kan udarbejde konkrete og klare mål, der understøtter borgernes mulighed og parathed til uddannelse og/eller beskæftigelse. Dette understøttes af de tilfældigt udvalgte tilsynsrapporter, hvor det beskrives som en gentagende kvalitetsmangel, at tilbuddene ikke i tilstrækkelig grad får opstillet konkrete og målbare mål, og at der ikke bliver dokumenteret og fulgt tilstrækkeligt op på målene for borgerens uddannelse og/eller beskæftigelse. Det skal her nævnes, at tilbuddenes generelle udfordring, med opstilling af konkrete og klare mål for borgerne, også blev konstateret i årsrapporterne for 2021 og 2022, hvorfor der i 2023 har været et særligt fokus på netop dette område (Læs mere herom i afsnittet: *Fokuspunkt 2023*).

Fakta

Ønsker, håb og drømme kan være langsigtede og virke uoverskuelige at opnå. Det er derfor vigtigt, at tilbuddene støtter den enkelte borger i at identificere de mindre skridt, som borgeren skal tage hen imod uddannelse og beskæftigelse, og hjælper borgeren til at formulere mål, som er konkrete og opnåelige inden for en overskuelig fremtid. Det kan give borgeren en oplevelse af fremgang og succes, når målene nås. I et recoveryperspektiv er det også vigtigt, at målene er formuleret med borgerens egne ord, da dette er afgørende for borgernes ejerskab og motivation for at nå målene.²⁹

➤ **Sygefravær blandt medarbejdere**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i flere tilbud er et sygefravær blandt medarbejderne, der er på et højere niveau end sammenlignelige arbejdspladser.

²⁹ Social- og Boligstyrelsen (2023): [Faglig vejledning om kvalitetsvurdering af tema uddannelse og beskæftigelse. Til socialtilsynenes vurdering af kvaliteten i tilbud på voksenområdet \(sbst.dk\)](#)

Det høje sygefravær kan resultere i et øget brug af for eksempel vikarer. Socialtilsynet skal på baggrund af kvalitetsmodellen bedømme, om tilbuddets brug af ikke-fastansatte medarbejdere er hensigtsmæssig. Social- og Boligstyrelsen har, i forlængelse hermed, udarbejdet en begrebsforståelse af "ikke-fastansatte medarbejdere" og hertil oplyst en række tilsynsfaglige fokuspunkter til brug for socialtilsynets bedømmelse. Fokuspunkterne omhandler for eksempel tilstrækkelig introduktion/oplæring, kompetenceudvikling, faglig sparring samt forebyggelse og håndtering af voldsomme episoder og magtanvendelser. Socialtilsynets vurdering af tilbuddets kvalitet knytter sig til det pågældende materiale fra Social- og Boligstyrelsen.³⁰

Fakta

I 2021 blev der lavet en politisk "aftale om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud". Aftalen omhandler blandt andet et "fokus på brug af vikarer".

Et højt forbrug af vikarer i et tilbud kan have negativ betydning for kvaliteten i indsatsen i et tilbud. Derfor ønsker aftaleparterne, at socialtilsynet skal have et skærpet fokus på sociale tilbuds brug af vikarer og ikke fast ansat personale med borgerrelaterede opgaver, herunder når et tilbuds personalekompetencer vurderes, da en omfattende brug af vikarer kan have stor betydning for, om tilbuddet er i stand til at tilrettelægge og udøve en systematisk pædagogisk indsats, hvor der arbejdes målrettet med beboernes udvikling i tilbuddet.³¹

➤ Brug af ekstern supervision og faglig sparring

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene har et udviklingspotentiale i brug af ekstern faglig supervision/sparring for ledere og medarbejdere. Det er særlig vigtigt, at tilbuddenes supervision eller faglige sparring er af ekstern karakter. Det er også vigtigt, at der er nogle klare aftaler omkring supervisionens/den faglige sparrings formål og ramme, form og indhold samt implementering og forankring.

³⁰ Social- og Boligstyrelsen (set d. 04-04-2024): [Ikke-fastansatte medarbejdere \(sbst.dk\)](#)

³¹ Social- og Ældreministeriet (2021): [Aftale om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud \(sm.dk\)](#).

Fakta

Værdien af det eksterne element i sparringen er, at et internt kendskab til de faglige problemstillinger og intern facilitering kan være en barriere for at identificere alternative handlemuligheder. Samtidig kan det i intern faglig sparring være vanskeligere at tage fat i problematiske forhold på grund af interessekonflikter eller forskellige interne organisatoriske positioner.³²

Socialtilsyn Nord anbefaler, at sociale tilbud:

- Sikrer, at der, i relation til borgerens uddannelse og beskæftigelse, udarbejdes individuelle og konkrete målbare mål, og at disse udarbejdes i samarbejde med borgeren.
- Ved brug af ikke-fastansatte medarbejdere sikrer, at medarbejderne kan indgå hensigtsmæssigt i driften af tilbuddet på en måde, så det ikke påvirker den pædagogiske indsats og borgernes trivsel i negativ retning.
- Sikrer, at der gøres brug af ekstern supervision eller ekstern faglig sparring for både ledere og medarbejdere med henblik på bl.a. at udvikle medarbejdernes kompetencer og forbedre indsatsen.

³² Social- og Boligstyrelsen (2020): [Faglig vejledning til socialtilsynet: Ekstern supervision og faglig sparring](#)

6 FOKUSPUNKT 2023

I tilsynsåret 2023 har Socialtilsyn Nord haft fokus på *kendskab, indsats og resultatdokumentation* i forhold til børn/borgeres indsatsmål forud for en anbringelse/social indsats. Socialtilsyn Nord har over en periode oplevet, at der er et udviklingspotentiale inden for temaet *målgruppe, metode og resultater*. På tilbudsområdet har der særligt været udfordringer med arbejdet med konkrete og målbare mål, som - udover temaet *målgruppe, metoder og resultater* - også relaterer sig til temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *selvstændighed og relationer*. I relation til afsnittet omkring den generelle kvalitet har der særligt i 2023 været et udviklingspotentiale på tilbudsområdet i forhold til at udarbejde konkrete og målbare mål sammen med borgeren omkring dennes uddannelse og/eller beskæftigelse.

Forudsætningen for, at Socialtilsyn Nord kan kvalificere tilbud og plejefamiliers *kendskab, indsats og resultatdokumentation*, er et fælles, internt fundament i Socialtilsyn Nord for, hvordan vi vurderer mål og resultater. Socialtilsyn Nord oplever, at arbejdet med dokumentation, og redegørelse for hvordan man opfylder målene for en indsats, er komplekst. Tilbud og plejefamilier skal kunne redegøre for, og have kendskab til, hvordan de arbejder med de mål, der er opstillet fra visiterende/anbringende kommune. I 2023 har Socialtilsyn Nord derfor haft fokus på at skabe fælles forståelse for, hvad et konkret mål er og hvornår kendskabet til mål opstillet fra visiterende myndighed er tilstrækkeligt.

Formålet med fokuspunktet er, at arbejdet med mål, kendskab, metode og resultater vil sætte refleksioner i gang hos ledere, medarbejdere og plejeforældre, som bidrager til kvalitetsudvikling i tilbud og plejefamilier til gavn for den enkelte borgers trivsel og udvikling.

Metode

I undersøgelsen af Fokuspunktet 2023 har Socialtilsyn Nord indhentet viden om kvaliteten fra tilsynsrapporter, udviklingspunkter, samt indikatorbedømmelserne. Derudover er emnet blevet drøftet løbende på interne møder.

Socialtilsyn Nord har desuden inddraget viden og perspektiver fra Social- og Boligstyrelsen.

6.1 Plejefamiliers kendskab til mål

I forbindelse med arbejdet med fokuspunktet for 2023 på plejefamilieområdet har Socialtilsyn Nord blandt andet haft særligt fokus på følgende indikatorer i kvalitetsmodellen:

- Indikator 4.a: *Plejefamilien kender de mål, der er opstillet for anbringelsen eller aflastningsopholdet, i barnets handleplan.*
- Indikator 4.b: *Plejefamilien kan redegøre for, hvordan de understøtter opfyldelsen af de mål, der er for barnets anbringelse eller aflastningsophold i plejefamilien.*

Alle indikatorer får en bedømmelse på 1 til 5, hvor 5 betyder, at indikatoren "I meget høj grad er opfyldt", og 1 betyder "I meget lav grad opfyldt"³³. Socialtilsyn Nord har fulgt udviklingen på bedømmelserne af de to indikatorer i løbet af 2023.

Tabel 7: Gennemsnit bedømmelse af indikator 4.a og 4.b

Plejefamilier			
	Primo 2023	Medio 2023	Ultimo 2023
Indikator 4.a	4,8	4,8	4,8
Indikator 4.b	4,8	4,8	4,8

På baggrund af tabel 7 kan Socialtilsyn Nord konkludere, at den gennemsnitlige score har været stabilt høj indenfor de udvalgte indikatorer. Med afsæt i en stikprøve af tilsynsrapporter kan nedenstående positive tendenser fremhæves i forhold til plejefamiliers kendskab til barnets plan (tidligere "handleplan").

➤ Kendskab til mål i barnets plan/ungeplan

Socialtilsynet vurderer, at plejefamilierne i mange tilfælde kan redegøre for målene i barnets plan/ungeplan. Plejefamilierne arbejder i høj grad med afsæt i barnets plan/ungeplan og bidrager aktivt til indholdet i planerne på opfølgingsmøder. Rådgivere fra anbringende myndigheder oplyser, at plejefamilierne har kendskab til planerne, samt bidrager aktivt til børnenes udvikling. Nedenstående er et eksempel fra en plejefamilie, som arbejder aktivt med barnets plan/ungeplan:

³³ Se kvalitetsmodellen for sociale tilbud på sbst.dk.

"Plejefamilien oplyser, at de holder "personalemøder" med hinanden, hvor de har fokus på barnets perspektiv og fokus på delmål for at nå de overordnede mål."³⁴

➤ **Redegøre for understøttelse til opfyldelse af mål**

Plejefamilierne har kendskab til børnenes behov og kan italesætte og regulere deres indsats, så det bidrager til positiv udvikling hos børnene. Socialtilsynet oplever, at plejefamilierne kan redegøre for, hvordan de understøtter barnet i bestemte situationer, som bidrager til, at målene for anbringelsen imødekommes.

6.1.1 Plejefamiliers udviklingspotentiale i forhold til *målgruppe, metoder og resultater*

Som beskrevet ovenfor ser socialtilsynet, at plejefamilierne i langt de fleste tilfælde kender til målene for børnenes anbringelse og kan redegøre for, hvordan de bidrager til opfyldelsen af målene for anbringelsen. Dog er der i 2023 sket en markant stigning i antallet af udviklingspunkter, fra 26 udviklingspunkter i januar 2023 til 69 i december 2023. Et udviklingspunkt er ikke et udtryk for en kvalitetsmangel, men derimod forhold som plejefamilien med fordel kan arbejde med for at udvikle sig positivt.

Ved udgangen af 2023 havde 8 %, af plejefamilierne i Socialtilsyn Nord's portefølje, et udviklingspunkt vedrørende temaet *målgruppe, metoder og resultater*. Særligt følgende udviklingspunkter går igen i relation til fokuspunktet:

➤ **Dialog med anbringende kommune om modtagelse af barnets plan/ungeplan**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at størstedelen af udviklingspunkterne i forhold til *målgruppe, metode og resultater* handler om, at plejefamilierne med fordel kan efterspørge barnets plan/ungeplan fra anbringende kommune, både for børn i støtteophold (tidligere aflastning) og børn og unge anbragt uden for hjemmet. Dette for at sikre, at plejefamilien arbejder med afsæt i, og understøtter målene for barnets anbringelse uden for hjemmet. I relation hertil handler en del af udviklingspunkterne om, at plejefamilierne med fordel kan være opsøgende overfor at modtage mere konkrete mål for deres indsats.

³⁴ Udsnit fra tilsynsrapport (2023).

➤ Sikre at der arbejdes med afsæt i en opdateret barnets plan/ungeplan

Socialtilsyn Nord kan desuden konstatere, at en del af udviklingspunkterne omhandler, at plejefamilierne med fordel kan gå i dialog med anbringende kommune om at modtage en opdateret barnets plan/ungeplan, således der arbejdes med aktuelle mål. Socialtilsyn Nord oplever, at flere plejefamilier efterspørger opdaterede børne-/ungeplaner, hvilket er positivt.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilier:

- Fortsat sikrer, at deres indsats tilrettelægges med afsæt i barnets plan/ungeplan
- Går i dialog med anbringende myndighed, hvis de ikke har en barnets plan/ungeplan, eller at barnets plan/ungeplan er forældet

6.2 Sociale tilbuds arbejde med kendskab, indsats og resultatdokumentation

I forbindelse med arbejdet med fokuspunktet for 2023 på tilbudsområdet har Socialtilsyn Nord blandt andet haft særligt fokus på følgende indikatorer i kvalitetsmodellen:

- Indikator 3.b: *Tilbuddet dokumenterer resultater med udgangspunkt i konkrete, klare mål for borgerne til løbende brug for egen læring og forbedring af indsatsen.*
- Indikator 3.c³⁵: *Tilbuddet opnår positive resultater i forhold til opfyldelsen af de mål, visiterende kommuner har opstillet for borgernes ophold.*

Alle indikatorer får en bedømmelse på 1 til 5, hvor 5 betyder, at indikatoren ”I meget høj grad er opfyldt” og 1 betyder ”I meget lav grad opfyldt”³⁶. Socialtilsyn Nord har fulgt udviklingen på bedømmelserne af de to indikatorer i løbet af 2023. I tabellen nedenfor fremgår udviklingen i bedømmelsen af indikatorerne.

³⁵ Indikator 3.c. gælder ikke: Ambulante alkoholbehandlingstilbud efter sundhedslovens § 141, Ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og § 101 a i lov om social service, Krisecentre oprettet efter § 109 i lov om social service og Forsorgshjem oprettet efter § 110 i lov om social service.

³⁶ Se kvalitetsmodellen for sociale tilbud på sbst.dk.

Tabel 8: Gennemsnit bedømmelse af indikator 3.b. og 3.c.

	Primo 2023	Medio 2023	Ultimo 2023
Børne- og ungehjem (tidligere børne- og ungetilbud)			
Indikator 3.b	4,0	3,9	3,8
Indikator 3.c	4,5	4,6	4,5
Voksenteilbud			
Indikator 3.b	4,3	4,2	4,1
Indikator 3.c	4,5	4,4	4,4
Blandede tilbud			
Indikator 3.b	4,4	4,2	3,9
Indikator 3.c	4,7	4,6	4,5

På baggrund af tabel 8 kan Socialtilsyn Nord konstatere, at den gennemsnitlige score har været svagt faldende både på voksenteilbud og børne-/ungehjem. Dette kan blandt andet skyldes, at socialtilsynet har sat særligt fokus på emnet.

Som det fremgår af tabellen, er der en lille tendens til, at bedømmelserne på indikator 3.c. ligger højere end bedømmelserne på indikator 3.b. Forskellen indikerer, at tilbuddene i højere grad lykkes med at opnå positive resultater ift. de mål, som visiterende kommuner har opstillet for borgerne, end med at dokumentere resultater med udgangspunkt i konkrete og klare mål til brug for løbende læring og forbedring af indsatsen.

Med afsæt i en stikprøve af tilsynsrapporter kan nedenstående positive tendenser fremhæves i forhold til sociale tilbuds arbejde med mål og resultatdokumentation:

➤ **Borgerne oplever, at der sker en positiv udvikling**

Flere borgere og anbringende myndigheder har overfor Socialtilsyn Nord tilkendegivet, at de oplever, at der sker en positiv udvikling i forhold til formålet med deres ophold på det sociale tilbud. Borgere kender egne mål og oplever, at de udvikler sig positivt i relation hertil. En borger tilkendegiver blandt andet:

"... vedkommende oplever at have fået det meget bedre, efter at være flyttet ind i tilbuddet. Borgeren oplyser konkret at have fået hjælp til at blive mere stabil i skolen [...] Borgeren oplyser, at vedkommende hver morgen bliver ringet op af en af kontaktpersonerne med henblik på at sikre, at

*vedkommende er oppe [...] Borgeren oplyser endvidere, at vedkommende har nået alle målene i hand-
leplanen bortset fra et mål, som vedkommende er bevidst om at skulle arbejde med. (red.)³⁷*

➤ **Arbejder systematisk med relevante faglige tilgange og metoder**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at de fleste sociale tilbud arbejder med afsæt i en tydelig målgrup-
pebeskrivelse, og anvender faglige tilgange og metoder, som fører til positive resultater for borgerne.
Dog ses det ofte, at der ikke arbejdes med afsæt i konkrete og klare mål (se afsnit 6.2.1).

➤ **Er i proces omkring udarbejdelse af individuelle konkrete mål**

Ledelsen på flere tilbud har iværksat processer, som skal sikre en optimering i forhold til arbejdet
med konkrete og målbare mål, samt resultatdokumentation. Socialtilsyn Nord har blandt andet set
eksempler på, at ledelsen har iværksat procedurer for, hvordan der skal dokumenteres i
journalssystemet. Det store fokus på området er positivt. Nedenstående er et eksempel på en måde
at arbejde med udvikling på området.:

*"... I tilbuddet er der valgt to tovholdere, som har haft ansvar for at udvikle en skabelon for, hvor-
dan der fremadrettet skal arbejdes med resultatdokumentation i tilbuddet. Det oplyses videre, at
tilbuddets nye måde at lave resultatdokumentation på blandt andet indebærer, at de unges udvik-
ling, i forhold til de opstillede mål, vil kunne følges via en graf."³⁸*

6.2.1 Sociale tilbuds udviklingspotentialer i forhold til *målgruppe, metoder og resultater*

Socialtilsyn Nord kan konkludere, at 28 %, af de sociale tilbud i Socialtilsyn Nord's opgaveportefølje
ved udgangen af 2023, havde et udviklingspunkt vedrørende temaet *målgruppe, metoder og resul-
tater*. Et udviklingspunkt er ikke et udtryk for en kvalitetsmangel, men derimod forhold som tilbuddet
med fordel kan arbejde med for at udvikle sig positivt. Dog er udviklingspunkterne alligevel med til
at give et billede af, hvor der kan være udviklingspotentialer i sociale tilbud.

Særligt følgende udviklingspotentialer går igen, både i udviklingspunkter og i kvalitetsrapporter til
sociale tilbud:

³⁷ Udsnit fra tilsynsrapport fra 2023.

³⁸ Udsnit fra tilsynsrapport fra 2023.

➤ **Opstilling af individuelle, konkrete og målbare mål**

Socialtilsyn Nord har både i 2021, 2022 og 2023 kunnet konstatere, at udarbejdelse af konkrete og klare mål til alle borgere, har været et gennemgående udviklingspotentiale for sociale tilbud. Socialtilsyn Nord har derfor bl.a. haft fokus på resultatdokumentation i 2023 og kan konstatere, at mange tilbud fortsat har et udviklingspotentiale i forhold til at udarbejde konkrete, målbare mål med henblik på udvikling hos borgeren. Dette udviklingspotentiale er både generelt og i forhold til de sociale tilbuds arbejde med konkrete og målbare mål i forhold til borgerens uddannelse og beskæftigelse. Socialtilsyn Nord forstår konkrete mål som individuelle mål, der udspringer af det, som det sociale tilbud er bestilt til, og som kan opnås inden for en overskuelig fremtid³⁹.

I Socialtilsyn Nord's belysning af kvaliteten ses der flere eksempler på, at tilbuddets mål bliver en beskrivelse af tilbuddets indsats, frem for det mål, som borgerne skal nå. Det er essentielt for tilbuddets mulighed for at måle effekten af den pædagogiske indsats, at de mål, der arbejdes ud fra, er konkrete og klare. Det skal være tydeligt for både medarbejdere og borgere, hvad der skal være fokus på.

➤ **Systematisk og kontinuerlig resultatdokumentation**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at 38 sociale tilbud, svarende til 15 % af de sociale tilbud i Socialtilsyn Nord's portefølje, ved udgangen af 2023 havde et udviklingspunkt, som omhandlede tilbuddets resultatdokumentation eller systematisk evaluering af tilbuddets indsats. Ligeledes fremgår det af en række kvalitetsrapporter, at tilbuddene ikke systematisk dokumenterer på borgernes mål. De sociale tilbud kan med fordel ensarte og systematisere opfølgningerne på borgernes mål, samt sikre dokumentation heraf. Opfølgningen kan både sikre læring og udvikling på individniveau og på et samlet organisatorisk niveau.

Fakta

Den gode dokumentation og evaluering bidrager til, at borgeren får den bedst mulige indsats. Det betyder, at dét, at vi evaluerer og dokumenterer, skal bidrage til, at vi kvalificeret kan svare på, hvordan en given indsats forbedrer borgerens liv, og hvordan vi kan forbedre det, vi allerede gør.⁴⁰

³⁹ Social- og Boligstyrelsen (2023): [Faglig vejledning om kvalitetsvurdering af tema uddannelse og beskæftigelse](#).

⁴⁰ Social- og Boligstyrelsen (2016) [Resultatdokumentation og evaluering – Håndbog for sociale tilbud](#)

Socialtilsyn Nord anbefaler, at sociale tilbud:

- Sikrer, at der er udarbejdet individuelle og konkrete mål for alle borgere, som anvendes til læring og udvikling af indsatsen. Find evt. inspiration i SMART-modellen.
- Sikrer systematisk resultatdokumentation. Find evt. inspiration i Social- og Boligstyrelsens håndbog for resultatdokumentation.

7 ØKONOMI

Socialtilsynet finansieres af de indtægter, der opkræves af tilbuddene og kommunerne. Tilsynstaksterne fastsættes på baggrund af de omkostninger, socialtilsynet har med at udføre tilsynet.

7.1 Socialtilsyn Nords budget

Socialtilsyn Nord havde i 2023 et budget på 33,261 mio. kr. Ved årets udgang blev der konstateret et merforbrug på 0,085 mio. kr.

I 2023 blev der i alt realiseret 0,493 mio. kr. mere i indtægter end budgetlagt for året. Merindtægterne skyldtes hovedsageligt områderne for driftsorienteret tilsyn og behandlingen af væsentlige ændringer. Disse områder oppebar tilsammen 0,441 mio. kr. i merindtægter. Årsagen til merindtægterne var, at der blev behandlet flere tilbud i kategorien for større tilbud end forventet for året. For nyansøgninger og skærpet tilsyn blev der genereret en merindtægt på 0,083 mio. kr. Merindtægten fremkom som følge af, at der blev behandlet flere nyansøgninger end forventet for året. På området for BPA-godkendelser og tilsyn blev der derimod behandlet færre BPA-virksomheder end budgetlagt, og området opnåede en mindre indtægt på 0,031 mio. kr.

På omkostningssiden blev der afholdt i alt 0,829 mio. kr. mere i udgifter end budgetlagt for året. Merudgifterne fordelte sig med 0,719 mio. kr. i merudgifter på personaleomkostninger og 0,110 mio. kr. i merudgifter på administrationsomkostninger. Årsagen til budgetafvigelserne skal findes i fratræden af tilsynschef samt rekrutteringsudgifter i forbindelse med ansættelse af ny tilsynschef.

Som følge af ovenstående valgte socialtilsynet at anvende halvdelen af oparbejdet overskud fra regnskabsår 2022, svarende til 0,251 mio. kr. i regnskabsår 2023, hvorefter årets resultat kunne opgøres til et merforbrug på 0,085 mio. kr. Den resterende halvdel af oparbejdet overskud fra regnskabsår 2022 blev overført til budget 2024, og blev indregnet i takster og objektiv finansiering for 2024.

Tabel 9 er en opgørelse over Socialtilsyn Nords henholdsvis budget og regnskab for året 2023.

Tabel 9: Budget og regnskab for Socialtilsyn Nord i 2023 angivet i mio. kroner

	Budget 2023	Regnskab 2023	Forskel
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	30,883	31,712	0,829
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,378	2,378	0
Udgifter i alt	33,261	34.090	0,829
Indtægter fra objektiv finansiering	-17,654	-17,654	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15,607	-16,100	-0,493
Indtægter i alt	-33,261	-33,754	-0,493
Oparbejdet overskud fra regnskabsår 2022		-0,251	-0,251
Tilkøbsydelse udgifter		0,588	0
Tilkøbsydelse indtægter		-0,588	0
Netto i alt		0,085	0,085

Socialtilsyn Nord udbød i 2023 forskellige tilkøbsydelser, der relaterer sig til Socialtilsyn Nords tilsynsfaglige viden. Tilkøbsydelserne har for eksempel været konsulentbistand, tilkøb af grundkurser, tilkøb af kurser i magtanvendelse samt tilsyn med dagtilbud. Derudover har de fem socialtilsyn indgået en samarbejdsaftale med Social- og Boligstyrelsen samt Arbejdstilsynet om voldsforebyggelse på botilbud, som Socialtilsyn Nord honoreres for deltagelsen i. Hvert socialtilsyn har i den forbindelse modtaget 0,040 mio. kr.

Neden for præsenteres Socialtilsyn Nords budget for tilsynsåret 2024.

Tabel 10: Budget for Socialtilsyn Nord i 2024 angivet i mio. kroner

	Budget 2024
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	33,545
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,516
Udgifter i alt	36,061
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,156
Indtægter fra tilsynstakster	-16,905
Indtægter i alt	-36,061
Netto i alt	0

I tabel 11 følger en opgørelse over fordelingen af objektiv finansiering i 2023 fordelt på kommuner.

Tabel 11: Fordeling af objektiv finansiering i 2023

	Samlet antal 0-17-årige pr. 2. kv. 2022	Andel	Objektiv finansieringsudgift pr. kommune
Silkeborg	21.502	17,8%	3.134.642 kr.
Brønderslev	7.769	6,4%	1.132.594 kr.
Frederikshavn	10.101	8,3%	1.472.561 kr.
Jammerbugt	7.652	6,3%	1.115.537 kr.
Læsø	225	0,2%	32.801 kr.
Mariagerfjord	7.853	6,5%	1.144.840 kr.
Morsø	3.656	3,0%	532.985 kr.
Rebild	7.265	6,0%	1.059.119 kr.
Thisted	8.379	6,9%	1.221.522 kr.
Vesthimmerland	7.066	5,8%	1.030.108 kr.
Aalborg	39.632	32,7%	5.777.700 kr.
I alt for kommunerne	121.100	100,0%	17.654.409 kr.

7.2 Takstudviklingen fra 2020 - 2023

Taksterne beregnes på baggrund af en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger. Takstmodellen differentieres ud fra tilbuddets størrelse og det enkelte socialtilsyns portefølje, således udgifterne til driften af socialtilsynet fordeles efter omfanget af tilsynsopgavens størrelse.

Neden for ses en udvikling over taksterne for henholdsvis tilbud (tabel 12) og BPA-arbejdsgivervirksomheder (tabel 13). Taksterne er fordelt på tilsyn, nygodkendelse, væsentlig ændring samt skærpet tilsyn. Derudover er de for tilbuddene opgjort i forhold til antal pladser.

Tabel 12: Udvikling af takster 2020 - 2023 for tilbud

Tilsyn med tilbud				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	35.129 kr.	35.043 kr.	36.896 kr.	41.057 kr.
8-24 pladser	42.155 kr.	42.051 kr.	44.275 kr.	49.269 kr.
25-49 pladser	70.258 kr.	70.085 kr.	73.792 kr.	82.114 kr.
50+ pladser	105.387 kr.	105.128 kr.	110.689 kr.	123.172 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	32.021 kr.	32.263 kr.	32.993 kr.	34.677 kr.
8-24 pladser	38.425 kr.	38.715 kr.	39.591 kr.	41.612 kr.
25-49 pladser	64.041 kr.	64.526 kr.	65.985 kr.	69.353 kr.
50+ pladser	96.062 kr.	96.788 kr.	98.978 kr.	104.030 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	10.203 kr.	10.288 kr.	10.585 kr.	11.072 kr.
8-24 pladser	12.243 kr.	12.346 kr.	12.702 kr.	13.287 kr.
25-49 pladser	20.405 kr.	20.576 kr.	21.170 kr.	22.145 kr.
50+ pladser	30.608 kr.	30.865 kr.	31.755 kr.	33.217 kr.
Skærpet tilsyn				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	3.513 kr.	3.504 kr.	3.690 kr.	4.106 kr.
8-24 pladser	4.215 kr.	4.205 kr.	4.428 kr.	4.927 kr.
25-49 pladser	7.026 kr.	7.009 kr.	7.379 kr.	8.211 kr.
50+ pladser	10.539 kr.	10.513 kr.	11.069 kr.	12.317 kr.

Tabel 13: Udvikling af takster 2021 - 2023 for BPA-arbejdsgivervirksomheder

Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder		
2021	2022	2023
7.337 kr.	7.549 kr.	7.904 kr.
Godkendelse af BPA-arbejdsgivervirksomheder		
2021	2022	2023
20.318 kr.	20.904 kr.	21.888 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse		
2021	2022	2023
7.337 kr.	7.549 kr.	7.904 kr.

8 BILAG

8.1 Bilag 1: Portefølje

For alle tabeller i bilag 1 gælder det, at der er tale om et øjebliksbillede pr. 2. januar 2024.

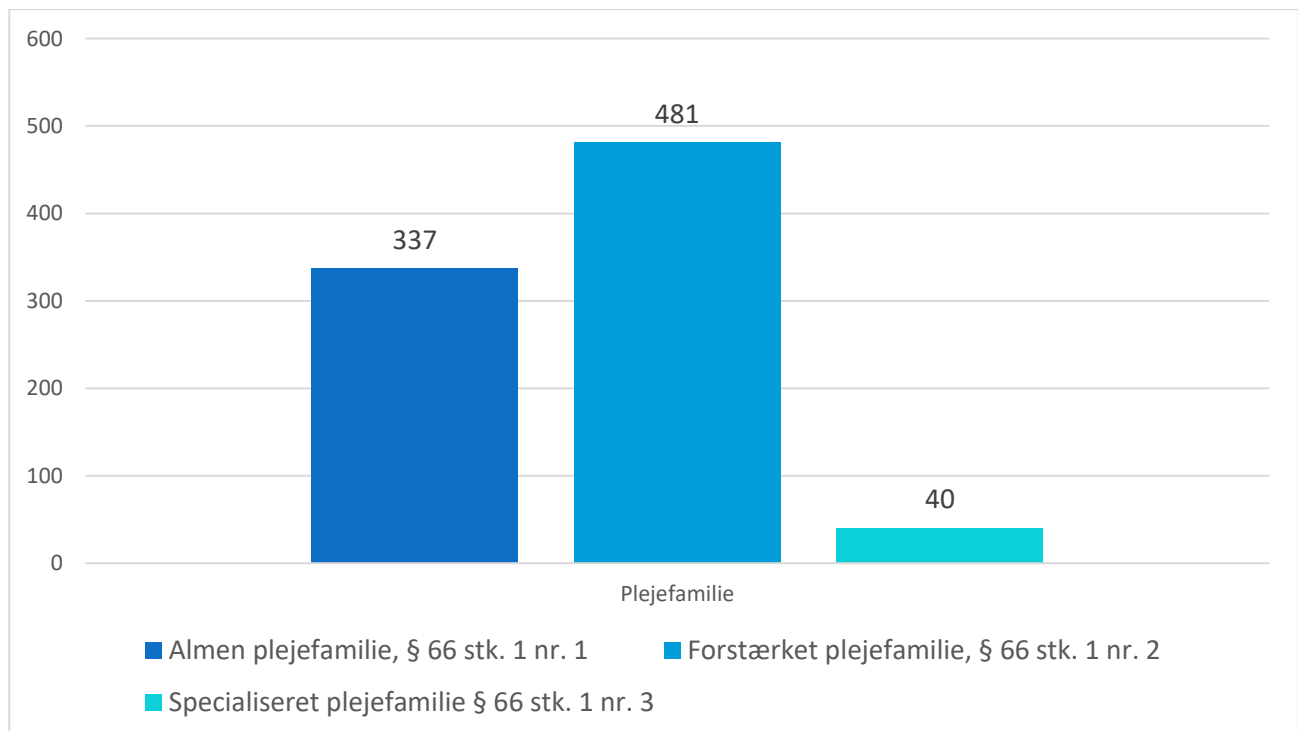
Tabel 14: Antal sociale tilbud og plejefamilier Socialtilsyn Nord førte tilsyn med 2019-2023

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Plejefamilier	858	889	933	971	1.018
Børne- og ungehjem	23	27	37	36	41
Børne- og ungehjem samt tilbud til voksne	46	48	52	52	56
Tilbud til voksne	179	185	187	185	182
I alt	1.106	1.149	1.209	1.244	1.297

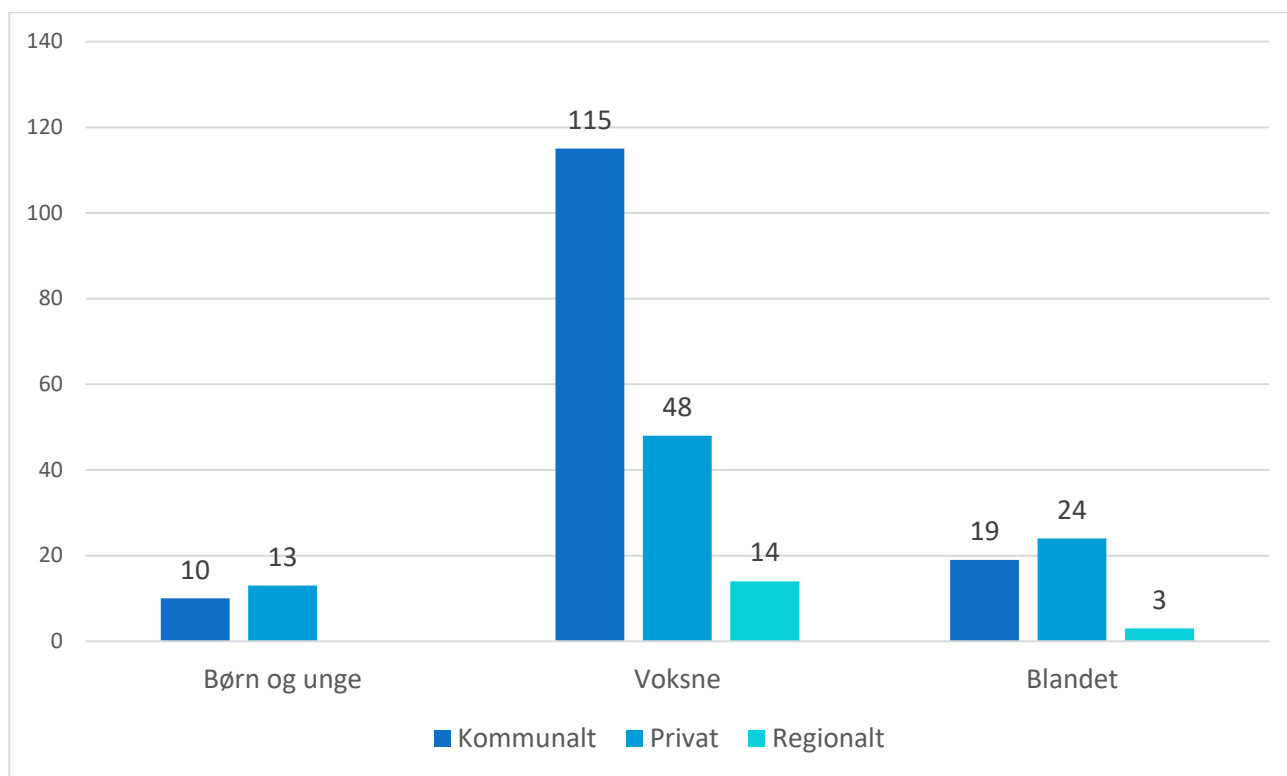
Tabel 15: Antal BPA-arbejdsgivervirksomheder 2023

	2023	2022
Antal BPA	19	20

Figur 44: Antal plejefamilier fordelt på typologi 2023

Figur 55: Antal Sociale tilbud fordelt på virksomhedskategori 2023

Tabel 16: Antal pladser i sociale tilbud og plejefamilier 2020-2023

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Plejefamilier	1.739	1.799	1.858	1.922	-
Tilbud	6.804	6.994	6.916	6.516	-
I alt	8.543	8.793	8.774	8.438	-

Tabel 17: Antal pladser i tilbud fordelt på kommunale, private og regionale tilbud 2023

	Kommunalt	Privat	Regionalt	I alt
Børn og unge	387	301	59	747
Voksne	4211	1201	645	6055
I alt	4598	1502	704	6804

Tabel 18: Antal pladser i tilbud fordelt på type og kommunale, private og regionale tilbud 2023

	Kommunalt	Privat	Regionalt	I alt
Aktivitets- og samværstilbud, § 104	237	160	58	455
Ambulant alkoholmisbrugsbehandling, SUL §141	723	0	0	723
Ambulant anonym stofmisbrugsbehandling, §101a	44	0	0	44
Ambulant stofmisbrugsbehandling, §101 – Børn og unge	175	7	0	182
Ambulant stofmisbrugsbehandling, §101 – Voksne	870	0	0	870
Beskyttet beskæftigelsestilbud, § 103	31	133	10	174
Botilbud til længerevarende ophold, § 108	150	207	350	706
Botilbud til midlertidige ophold, § 107	336	342	120	797
Botilbudslignende tilbud, Almen ældrebolig/handicapvenlig bolig, ABL § 105 stk. 1	874	7	0	881
Botilbudslignende tilbud, Almen ældrebolig/handicapvenlig bolig, ABL § 105 stk. 2	773	0	64	837
Botilbudslignende tilbud, Lejebolig, Lejeloven	42	202	0	244
Dagbehandlingstilbud - Alkoholmisbrug, SUL § 141	7	0	0	7
Dagbehandlingstilbud - Stofmisbrug, § 101	7	0	0	7
Døgnbehandlingstilbud - Alkoholmisbrug, SUL § 141	3	8	0	11
Døgnbehandlingstilbud - Stofmisbrug, § 101, jf. § 107	17	0	0	17
Forsorgshjem/herberg, § 110	89	113	15	217
Kvindekrisecenter, § 109	8	28		36
Rehabiliteringstilbud, § 107	0	1	28	29
Børne- og ungehjem som opholdssted § 43, stk. 1, nr. 6 ⁴¹	3	294	0	297
Børne- og ungehjem som døgninstitution, § 43, stk. 1, nr. 6 ⁴²	209	0	59	268
I alt	4598	1502	704	6804

⁴¹ Tidligere: "Socialpædagogisk opholdssted, § 66, stk. 1, nr. 6"

⁴² Tidligere: Åben døgninstitution, § 66, stk. 1, nr. 7

8.2 Bilag 2: Antal tilsyn og tilsynsbesøg

En væsentlig del af socialtilsynets opgave er at føre tilsyn med tilbud og plejefamilier. Et tilsyn gennemføres enten som drift eller i forbindelse med en nygodkendelse, og der kan i forbindelse med ét tilsyn godt forekomme flere tilsynsbesøg (anmeldte som uanmeldte). Et tilsyn afsluttes med en tilsynsrapport. Antallet af tilsyn fremgår i tabel 19 og antallet af tilsynsbesøg fremgår i tabel 20. For nygodkendelse af tilbud og plejefamilier følger det af reglerne, at der kun aflægges anmeldte besøg.

Tabel 19: Antal gennemførte tilsyn i løbet af 2023 fordelt på driftstilsyn og nygodkendelser⁴³

	Driftstilsyn	Nygodkendelser	Tilsyn i alt
Plejefamilier	1.150	45	1.195
Tilbud	346*	8	354
I alt	1.496	53	1.549

*56 af de driftsorienterede tilsyn var i forbindelse med en væsentlig ændring.

Tabel 20: Fysiske besøg aflagt i 2023 fordelt på besøgstyper

		Anmeldt	Uanmeldt	Uanmeldt ikke truffet	Besøg i alt
Plejefamilie-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	926	290	207	1.423
	Tilsynsbesøg i nygodkendelser	101	-	-	101
Tilbuds-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	417	257	7	681
	Tilsynsbesøg i nygodkendelser	14	-	0	14
I alt		1.458	547	214	2.219

⁴³ Tidspunktet for tilsynets slutdato afgør, hvilket år tilsynet registreres.

8.3 Bilag 3: Nygodkendelser

Socialtilsynet behandler ansøgninger om nygodkendelse i takt med, at de modtages fra tilbud eller plejefamilier. Socialtilsynet kan enten godkende et tilbud eller en plejefamilie, give afslag på en godkendelse eller godkende et tilbud eller en plejefamilie med vilkår.

Tabel 21: Antal nygodkendelser i 2023⁴⁴

	Godkendelser	Godkendelser med vilkår ⁴⁵	I alt
Plejefamilier	28	0	28
Tilbud til børn og unge	0	0	0
Tilbud til børn, unge og voksne	1	0	1
Tilbud til voksne	5	2	7
I alt	34	2 ⁴⁶	36

Tabel 22: Antal afslag og tilbagetrukne ansøgninger om godkendelse i 2023⁴⁷

	Afslag på godkendelse fra STN	Tilbagetrukne ansøgninger
Plejefamilier	3	27
Tilbud	0	0
I alt	3	27

⁴⁴ Afgørelsesdatoen afgør, hvilket år godkendelsen tæller med.

⁴⁵ Godkendelse med vilkår betyder, at tilbuddet eller plejefamilien skal opfylde vilkåret indenfor en rimelig periode, som en betingelse for at blive ved med at være godkendt. Godkendelse med vilkår giver et tilbud eller en plejefamilie mulighed for at få godkendelsen, selvom alle betingelser for godkendelse endnu ikke er opfyldt. Vilkår er reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

⁴⁶ Et af de to vilkår er efterfølgende godkendt, det andet vilkår skal forsat opfyldes.

⁴⁷ Afgørelsesdatoen for afslag afgør, hvilket år godkendelsen registreres under. I tabellen indgår de tilbud og plejefamilier som har valgt at trække eller fået afslag på ansøgning i 2023.

Tabel 23: Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for nygodkendelse i 2023⁴⁸

	Antal uger i gennemsnit
Plejefamilier	17
Sociale tilbud	11

8.4 Bilag 4: Ophørte sociale tilbud og plejefamilier

Plejefamiliers godkendelser ophører, når der ikke har været børn anbragt i familien i tre år. Sociale tilbuds godkendelse ophører, hvis der ikke har været indskrevet borgere i to år.

Tabel 24: Plejefamilier og Sociale tilbud som, i 2023, har ønsket ophør eller er lukket med afsæt i to- eller tre-årsreglen

	Ønsket ophør	Ophørt 2 årsreglen	Ophørt 3 årsreglen
Plejefamilier	54 ⁴⁹	-	6
Sociale tilbud	20 ⁵⁰	0	-

8.5 Bilag 5: Whistleblow-henvendelser

Tabel 25: Antal henvendelser om bekymrende forhold

	Antal henvendelser
Plejefamilier	31
Tilbud	211
BPA-Arbejdsgivervirksomhed	12
I alt	254

⁴⁸ Tabel 23 viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for både godkendelser og afslag på nygodkendelse. Socialtilsyn Nord gav i 2023 ikke afslag til nogle sociale tilbud på ny godkendelse. Sager hvor ansøgningen er trukket tilbage er ikke med i opgørelsen.

⁴⁹ Foruden de 54 plejefamilier, som har ønsket ophør, er en plejefamilie overdraget til et andet socialtilsyn, en er godkendt med ny samlever.

⁵⁰ Foruden de 20 sociale tilbud som har ønsket ophør af godkendelse, er tre tilbud i løbet af 2023 overdraget til andre socialtilsyn.

Socialtilsyn Nord

Springvandspladsen 5

9800 Hjørring

Telefon: 72 33 69 30

socialtilsynnord@hjoerring.dk

www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Behandlet af Byrådet i Hjørring Kommune den

2.5

Socialtilsyn Nords budget for 2025

Socialtilsyn Nord – Budget 2025:

Socialtilsyn Nord har udarbejdet et budget for 2025, der indebærer en stigning i det samlede budget på 1,2 %, svarende til kr. 436.188.

Budget 2025 er udarbejdet under hensyntagen til nedenstående faktorer:

- Timeforbrug til behandling af væsentlige ændringer på plejefamilieområdet er indregnet i henhold til gældende finansieringsmodel for de fem socialtilsyn.
- Timeforbrug til økonomisk behandling af nygodkendelser på tilbudsområdet er indregnet i henhold til gældende finansieringsmodel for de fem socialtilsyn.
- Underskud fra regnskab 2023 kr. 84.900 er overført til budget 2025 og indregnet i takster og objektiv finansiering.
- Det generelle omkostningsniveau til budget 2025 er samlet set uændret i forhold til budget 2024.

Socialtilsynet fungerer som indtægtsdækket virksomhed. Det betyder, at alle de omkostninger, der anvendes til at udføre tilsynet, finansieres af kommunerne efter objektive kriterier (plejefamilieområdet), og ved opkrævning af omkostningsbaserede takster (tilbudsområdet).

Udvikling i opgaver:

Udvikling i tilsynets opgaver fra budget 2024 til budget 2025:

Antalsforudsætning:

	År 2024	År 2025
Plejefamilier	860	875
Plejefamilier, nygodkendelser	90	80
Plejefamilier, væsentlige ændringer	0	125
Tilbud	251	250
Tilbud, nygodkendelser	7	7
Væsentlige ændringer	60	53
Tilsyn BPA-virksomheder	19	19

For budget 2025 forventes det samlede antal plejefamilier at udgøre 875 plejefamilier foruden 80 nygodkendelser i løbet af året. For tilbudsområdet forventes 250 tilbud samt 7 nygodkendelser. På området for BPA-virksomheder forventes i alt 19 virksomheder.

På plejefamilieområdet er der fra budget 2024 til budget 2025 tale om en stigning i antallet. Stigningen i antallet udgør 0,5 %, eller 5 plejefamilier.

Behandlingen af væsentlige ændringer på plejefamilieområdet forventes at udgøre 125 ansøgninger. Det forventede antal væsentlige ændringer er fastsat ud fra tidligere års erfaringer. Socialtilsyn Nord har ikke tidligere budgetlagt med forventet antal af væsentlige ændringer på plejefamilieområdet, uagtet finansieringsmodellen for de fem socialtilsyn understøtter dette.

På tilbudsområdet forventes der fra budget 2024 til budget 2025 et fald i antallet. Nedgang i antallet udgør 0,4 %, eller 1 tilbud.

I takstkategorien for væsentlige ændringer forventes i alt 53 ansøgninger, hvilket er en nedgang fra budget 2024 til budget 2025 på 11,7 %, eller 7 ansøgninger. Det forventede antal væsentlige ændringer er fastsat ud fra tidligere års erfaringer, og i lighed med budget 2024 forventes ca. halvdelen af de væsentlige ændringer at vedrøre de større takstkategorier. Med virkning for budget 2025 beregnes særligt lavt takst for væsentlige ændringer, der udelukkende er administrativ tilretning.

Antal nygodkendelser på tilbudsområdet forventes uændret fra budget 2024 til budget 2025. Timeforbrug til økonomisk behandling af en nygodkendelsessag er medtaget i budget 2025. Socialtilsyn Nord har ikke tidligere budgetlagt med dette timeforbrug, uagtet finansieringsmodellen for de fem socialtilsyn understøtter dette.

Vedrørende tilsynsarbejdet med BPA-virksomheder forventes samme antal som i budget 2024.

Opgaver og Normering:

Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge blev vedtaget med virkning fra 1. januar 2024.

Det følger af loven, at beliggenhedskommunen for behandlings- og specialundervisningstilbuddet skal indgå aftale med socialtilsynet i vedkommende region, om at føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale. Denne bestemmelse har virkning fra 1. juli 2024.

Finansieringsmodellen for de fem socialtilsyn er tilpasset ovenstående lovændring, således de fem socialtilsyn opnår ensartet praksis for beregning af honoreringen af den lovpligtige tilkøbsydelse.

Samlet set betyder den beskudne ændring i den samlede opgaveportefølje stort set uændret normering i Socialtilsyn Nord. Den samlede personalenormering med budget 2025 udgør 46,9 årsværk mod 46,7 årsværk i budget 2024.

Udvikling i budgettet:

Regnskab 2023 viste et underskud på kr. 84.900.

Underskuddet fremkommer først og fremmest som følge af øgede omkostninger i forbindelse med fratrædelse af tilsynschef. Budget 2025 er udarbejdet med udgangspunkt i årsresultatet for 2023 tillagt den forventede pris- og lønfremskrivning gældende for 2025.

Udviklingen i budgettet fra budget 2024 til budget 2025:

	År 2024 (i 2025 priser)	År 2025
	i kr.	i kr.
Budget samlet	37.323.308	37.759.496
Heraf Tilbudsafdelingen	17.496.788	17.421.554
Heraf Plejefamilieafdelingen	19.826.520	20.337.942

Det udarbejdede budget for 2025 medfører en stigning i det samlede budget på 1,2 %, eller kr. 436.188.

For Tilbudsafdelingen er der tale om et fald i budgettet på 0,4 % eller kr. 75.234. Udgifterne er takstfinansieret, og udviklingen i taksten per tilbud fremgår af nedenstående afsnit "Udvikling i takst per tilbud".

For Plejefamilieafdelingen er der tale om en stigning i budgettet på 2,6 % eller kr. 511.422. Plejefamilieafdelingen finansieres af kommunerne via objektiv finansiering. Hver kommune opkræves den andel af det samlede budget, som svarer til kommunens andel af det samlede antal 0-17-årige i socialtilsynets dækningsområde (jf. udtræk fra Danmarks Statistik 2. kvartal året før budgetåret).

Udviklingen i den objektive finansiering fremgår af afsnit "Udvikling i objektiv finansiering"

Udviklingen i objektiv finansiering:

Udviklingen i objektiv finansiering bliver med budget 2025:

	Samlet antal 0-17 årige, pr. 2. kv. 2023		Objektiv finansiering pr. kommune i 2024 (i 2025 priser)	Samlet antal 0-17 årige, pr. 2. kv. 2024		Objektiv finansiering pr. kommune for 2025
		Andel			Andel	
I alt	121.668	100,0%	19.826.520	120.498	100,0%	20.337.942
Silkeborg	21.872	18,0%	3.564.172	22.077	18,3%	3.726.209
Brønderslev	7.775	6,4%	1.266.982	7.672	6,4%	1.294.899
Frederikshavn	10.035	8,2%	1.635.263	9.782	8,1%	1.651.029
Jammerbugt	7.556	6,2%	1.231.295	7.384	6,1%	1.246.289
Læsø	218	0,2%	35.524	209	0,2%	35.276
Mariagerfjord	7.870	6,5%	1.282.463	7.759	6,4%	1.309.583
Morsø	3.643	3,0%	593.648	3.557	3,0%	600.359
Rebild	7.317	6,0%	1.192.348	7.284	6,0%	1.229.411
Thisted	8.398	6,9%	1.368.504	8.189	6,8%	1.382.159
Vesthimmerland	7.006	5,8%	1.141.669	6.764	5,6%	1.141.644
Aalborg	39.978	32,9%	6.514.652	39.821	33,0%	6.721.084
Gennemsnitspris per plejefamilie			20.870			21.296

Jf. ovenstående er der fra budget 2024 til budget 2025 sket en stigning i de samlede udgifter til den objektive finansiering på 2,6 %. Stigningen kan henføres til dels en stigning i antallet af plejefamilier, og dels ændret praksis for indregning af væsentlige ændringer.

Gennemsnitspris per plejefamilie stiger med 2,0 %, hvilket skyldes ændret praksis for indregning af behandling af væsentlige ændringer. Plejefamilieafdelingens andel af faste udgifter udgør i budget 2025 55%.

Udvikling i takst per tilbud:

Udvikling i takster per tilbud, bliver med budget 2025:

	År 2024 (i 2025 priser)	År 2025	Ændring i pct.
Takstgruppe 1 (1-7 pladser)	45.387	44.988	-0,9
Takstgruppe 2 (8-24 pladser)	54.464	53.985	-0,9
Takstgruppe 3 (25-49 pladser)	90.773	89.976	-0,9
Takstgruppe 4 (+50 pladser)	136.160	134.963	-0,9

Fra budget 2024 til budget 2025 er der sket et fald i det samlede budget på 0,4 %, hvilket hovedsageligt kan henføres til et fald i antallet af væsentlige ændringer.

Faldet i budget 2025 modsvarer ikke af et proportionelt fald i taksten. Det samlede antal tilbud forventes at falde med ét tilbud, men da der forventes flere større tilbud i budget 2025 end i budget 2024, påvirkes taksten i nedadgående retning. Tilbudsafdelingens andel af de faste omkostninger udgør i budget 2025 45%.

BPA-området:

	År 2024 (i 2025 priser)	År 2025
Nygodkendelser/Tilsyn med godkendte – timepris i kr.	695	702

Timeprisen er fra budget 2024 til budget 2025 steget med 1,0 %.

Taksten for nygodkendelser og tilsyn med godkendte BPA-virksomheder beregnes efter antal anvendte timer ganget med en timepris. I budget 2025 er det forudsat, at der anvendes 13 timer til at føre tilsyn med en godkendt BPA-virksomhed, og 36 timer til en nygodkendelse.

2.6

Andenbehandling af Nordjysk Socialaftale 2025-26

Nordjysk Socialaftale

2025-2026

Politisk strategi for det specialiserede
social- og specialundervisningsområde

KKR
NORDJYLLAND

Hjørring Kommune

JAMMERBUGT
KOMMUNE

THISTED KOMMUNE

Forord

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 sætter retningen for de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjyllands samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. I Nordjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige efterspurgte indsatser. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og med regionen om at koordinere og sikre, at de nødvendige indsatser er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne. Alt dette formaliseres i Nordjysk Socialaftale, så vi kan sikre, at der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer.

Visionen for Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er en fortsat særlig opmærksomhed på børn, unge og voksnes mulighed for at udvikle sig til at kunne mestre mest muligt selv samt mulighed for at blive en del af meningsfulde fællesskaber i deres hverdag. Begge dele har været i fokus før (om end en smule omformuleret), men der er bred enighed om, at det er væsentligt med kontinuitet og et langsigtet perspektiv i det tværkommunale og -regionale samarbejde. Samtidig er det at kunne mestre muligt selv og meningsfulde fællesskaber stadig helt relevante og væsentlige ambitioner. Uanset hvilke udfordringer man måtte have, skal vi have fokus på det, borgeren kan, og hvordan vi bedst får det i spil. Endelig ved vi, hvad fællesskaberne betyder for os alle. De er afgørende for, at vi, som mennesker og sociale væsener, kan trives og udvikle os.

På tværs af de nordjyske kommuner og Region Nordjylland har vi fundet nye fokusområder under visionen. Det overordnede formål er således det samme, men via de nye fokusområder og initiativer sættes der fornyet energi til visionen. Arbejdet med fokusområderne tager udgangspunkt i de områder, hvor vi har brug for et tættere samarbejde på tværs, og hvor vi med fordel kan blive klogere sammen samt lære af hinanden.

Tværgående videns- og erfaringsudveksling er vigtigere end nogensinde. Det specialiserede socialområde står, ligesom mange af de øvrige velfærdsområder, over for store udfordringer de kommende år med flere, der har behov for hjælp og færre personaleressourcer. Socialaftalen skal være med til at understøtte vores samarbejde, vidensdeling og fælles udvikling med henblik på at sikre gode, nye og tværgående løsninger til gavn for de nordjyske borgere.

Det er et spændende arbejde, som vi ser frem til at bidrage til.

Lasse Frimand Jensen, KKR Formand

Mogens Christen Gade, KKR Næstformand

Indhold

Resumé	side 1
Formål	side 2
Vision for det specialiserede socialområde	side 3
Fokusområde 1 Samskabelse af fællesskaber for borgerne	side 5
Fokusområde 2 Kvalitetsudvikling og effekt	side 7
Fokusområde 3 Fremtidssikring af indsatsen	side 8
Udvikling og koordinering	side 9
Centrale udmeldinger	side 11
Det forstærkede samarbejde	side 13
Styring og økonomi	side 14
Bilag	side 15

Resumé

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 ønsker de nordjyske kommuner og Region Nordjylland fortsat fokus på, at alle mennesker skal kunne meste mest muligt selv samt have adgang til gode fællesskaber. Derfor fastholder man den gældende vision – dog udskiftes begrebet ”egenmestring” med ”mestring”, idet det er et mere nutidigt begreb, mens begrebet ”meningsfulde fællesskaber” fastholdes. Hermed sikres kontinuiteten og det langsigtede fokus i det tværkommunale og -regionale samarbejde i Nordjylland. Visionen **udmøntes gennem 3 nye fokusområder, nemlig:**

- Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne
- Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt
- Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen

Udvikling og koordinering

Med Nordjysk Socialaftale sker der en koordinering af tilbuddene indenfor det specialiserede socialområde og special-undervisningsområdet i Nordjylland. Her vurderes det, om der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på området. Det opleves overordnet set, at der er sammenhæng mellem kommunernes efterspørgsel og de udbudte tilbud, hvorfor fokusområderne i Nordjysk Socialaftale 2025-2026 ikke direkte adresserer udfordringer for specifikke målgrupper, men i højere grad tiltag, som kan bruges i forhold til flere forskellige målgrupper.

Centrale udmeldinger

I Nordjysk Socialaftale for 2025-2026 er der to centrale udmeldinger, som der afventes svar i forhold til, eller som der stadig arbejdes på. De centrale udmeldinger udsendes, når Socialstyrelsen er bekymret for udbuddet af tilbud til bestemte målgrupper og vedrører:

- Central udmelding for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (udsendt i 2020, ny anmodning i 2022, anmodning om fornyet behandling i 2024)
- Central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (udsendt i 2019 og anmodning om fornyet behandling i 2023)

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af aftalen. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning- og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region. Styringsaftalen for 2025 og 2026 er primært redaktionelt justeret og tilpasset.

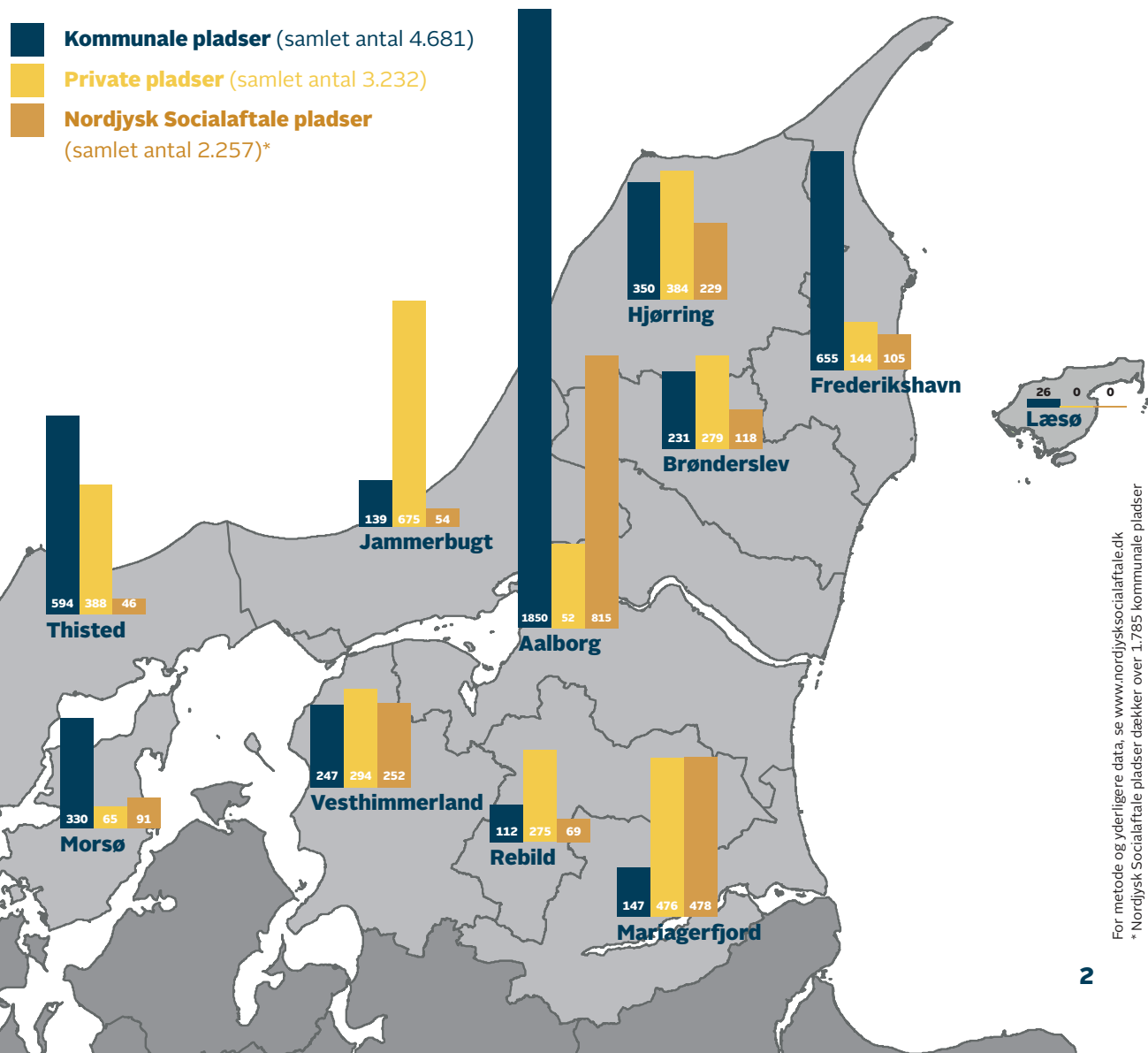
Formål

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, der indgås af de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Formålet er at sikre udvikling, koordinering og styring af det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland. Aftalen skal blandt andet sikre, at regionens borgere altid har adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer i regionen.

Nordjysk Socialaftale udspringer af lov om Social Service og Bekendtgørelserne om rammeaftaler på det sociale område samt for lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. På baggrund heraf har de nordjyske kommuner og regionen udarbejdet nærværende politiske aftale, der skal sætte retningen for det fælleskommunale samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland i 2025-2026. Samarbejdet gælder konkret i forhold til de specialiserede tilbud, der er omfattet af Styringsaftalen, hvilket er de tilbud, som benyttes af andre kommuner end driftsherren. I 2024 drejede det sig om ca. 2.250 dag- og døgnpladser, hvilket svarer til ca. 22 % af det samlede antal pladser i Nordjylland.

Men samarbejdet omfatter mere end blot køb og salg af pladser. Gennem Nordjysk Socialaftale arbejder de nordjyske kommuner og regionen også sammen om at udvikle indsatser og metoder til specifikke målgrupper. Dette samarbejde har resulteret i en overordnet vision og tre konkrete fokusområder, som kan læses på de følgende sider.

Dag- og døgnpladser fordelt pr. beliggenhedskommune

For metode og yderligere data, se www.nordjysksocialaftale.dk
* Nordjysk Socialaftale pladser dækker over 1.785 kommunale pladser og 636 regionale pladser

Vision for det specialiserede socialområde

Vision:

”Kommunerne og regionen vil gennem samarbejde og vidensdeling understøtte dels borgernes mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber med fokus på borgerens individuelle behov.”

Visionen er den overordnede retningspil for samarbejdet på det specialiserede socialområde i de kommende år, og her er understøttelse af borgernes mestring ift. at kunne mest muligt selv og deltagelse i meningsfulde fællesskaber valgt som omdrejningspunkt.

Det er samme vision som for den tidligere socialaftaler (kun med en udskiftning af begrebet ”egenmestring” til fordel for ”mestring”, som er et mere nutidigt begreb). Fastholdelsen af visionen skal sikre kontinuitet og det langsigtede fokus i det tværkommunale og -regionale samarbejde i Nordjylland.

- **Mestring** er væsentligt i forhold til sikre, at alle borgere får mulighed for og redskaber til at kunne mestre så meget af sit eget liv som muligt. Øget mestring ift. at kunne mest muligt selv skal give borgeren en oplevelse af mere frihed og bedre livskvalitet. Det er ikke alle, der har de samme forudsætninger, hvorfor udgangspunktet altid skal bygge på den enkelte borgers behov, ønsker og ressourcer. Dette skal ske i tæt samarbejde med borgeren, så initiativerne ikke laves til borgeren, men med borgeren

- **Meningsfulde fællesskaber** er vigtige i forhold til at opleve tryghed som menneske, men også for det enkelte menneskes oplevelse af mening med livet. Der skal øget fokus på, at det, at være en del af noget, at have samhørighed med andre og dermed være noget i kraft af andre, er fundamentale elementer af det at være menneske. **Disse væsentlige fællesskaber skal medvirke til at udvikle vigtige sociale kompetencer og øge oplevelsen af meningsfuldhed.**

De nordjyske kommuner og regionen ønsker at understøtte dels borgerens mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber. Det kræver, at myndighed og driftsherre arbejder målrettet med dette. Det er der stort fokus på i de enkelte kommuner og regionen, og via ovenstående vision understøttes dette i forhold til det tværgående samarbejde.

Visionen udmøntes gennem de valgte fokusområder, og disse er specifikt valgt, fordi det er områder, der fordrer samarbejde, og som på forskellig vis bidrager til opnåelse af visionen.

Fokusområder

For at udmønte visionen om understøttelse af borgernes mestring ift. at kunne mest muligt selv samt borgernes mulighed for deltagelse i meningsfulde fællesskaber, er der udvalgt tre fokusområder. Fokusområderne er udvalgt med udgangspunkt i hvilke udfordringer, der i de kommende år kræver et fælleskommunalt fokus samt i forhold til på forskellig vis at kunne understøtte visionen.

Fokusområder i 2025-2026

- **Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne**

Når der skal skabes varige og langsigtede resultater for borgerne, er det afgørende, at vi har fokus på borgernes netværk og nærmiljø. Dette fokusområde stiller derfor skarpt på netop, hvordan vi som kommune og region kan blive bedre til at inddrage familie og pårørende, arbejde med peer-to-peer og endelig inddragelse af civilsamfundet og de mange frivillige kræfter.

- **Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt**

Der er løbende brug for at kvalitetsudvikle og sikre effekten i vores indsatser for at sikre de nordjyske borgere de bedst mulige tilbud. Fokusområdet her sætter derfor spot på at sikre, at vi bruger relevant data og dermed kvalitetsudvikler på et oplyst grundlag, men ligeledes at vi har fokus resultatdokumentation, og dermed at de valgte indsatser virker og er effektive. Endelig giver nye velfærdsteknologiske løsninger nye muligheder, som vi skal udnytte og gøre brug af.

- **Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen**

Udviklingen på det specialiserede socialområde med den stigende efterspørgsel på støtte og hjælp gør det vanskeligt at kunne imødekomme behovene. Fokusområdet vedr. fremtidssikring af indsatsen stiller derfor skarpt på mulige, nye samarbejdsformer med uddannelsesinstitutionerne samt den vanskelige balancegang mellem socialfaglige og økonomiske forhold.

Den Administrative Styregruppe (DAS Social) vil stå for den løbende udmøntning af fokusområderne med inddragelse af Kommunekontaktrådet i Nordjylland (KKR).

FOKUSOMRÅDE 1:

Samskabelse af fællesskaber for borgerne

Vision:

”De nordjyske kommuner og regionen vil styrke og understøtte fokus på samskabelse af fællesskaber for borgerne via inddragelse af de væsentlige ressourcer, der er i borgernes nærmiljø og andre tilgængelige netværk.”

Det er lovbestemt, at borgerne skal inddrages i egen sag på det specialiserede socialområde, og i kommunerne og regionen er der gennem årene arbejdet med at blive bedre til at gå i dialog med borgerne. Jo bedre dialogen med borgerne er, desto større er chancen for, at der bevilges de rigtige indsatser, som rent faktisk gør en positiv forskel for den enkelte. Dette er afgørende både for borgernes udvikling og livskvalitet, men ligeledes for kommuner og region ift. at sikre omkostningseffektive indsatser. Men når der skal skabes varige og langsigtede resultater for borgerne, er det ligeledes afgørende, at vi har fokus på borgernes netværk og nærmiljø.

Nære sociale netværk kan understøtte borgerne i deres forløb og livssituationer samt styrke deres udvikling og livskvalitet. Der kan være tale om samarbejdet med og inddragelsen af nære netværk som for eksempel familie og pårørende i det omfang, borgerne ønsker netværket involveret i deres forløb og situation. En grundig forventningsafstemning med borgere og deres netværk samt en fleksibel tilgang til metoder er afgørende.

Ligeledes har der gennem de seneste år været fokus på, hvordan de fagprofessionelle kan være med til at understøtte meningsfulde fællesskaber for eksempel gennem peer-to-peer tænkningen. Altså hvor borgerne møder ligesindede, som har stået i eller står i nogle af de samme udfordringer, som de selv gør. Det kan være med til at skabe håb og en anden form for forståelse af ikke at være alene med sine udfordringer.

Endelig er der et stort potentiale i forhold til, at vi bliver bedre til at få øje på de muligheder, kompetencer og ressourcer, der er i civilsamfundet, således dette kan supplere kommunale og regionale indsatser. (U)formelle samarbejdsaftaler og koordinering af samarbejdet kan understøtte et smidigt samarbejde.

Initiativer

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen arbejde for at styrke og understøtte fokus på samskabelse af fællesskaber via nedenstående initiativer:

A Pårørendesamarbejdet

Der findes og videreformidles fælles redskaber til det gode pårørendesamarbejde

B Peer-to-peer

Der afholdes fælles erfaringsdeling vedrørende brugen af peer-to-peer tilgangen

C Civilsamfund og frivillighed

Der arbejdes med at indtænke civilsamfundet og frivillige i indsatsstrappen fx i form af partnerskaber

FOKUSOMRÅDE 2:

Kvalitetsudvikling og effekt

Vision:

”De nordjyske kommuner og regionen vil sætte fokus på, at indsatserne udvikles, så der sikres bedst mulig effekt via et solidt afsæt i data, fokus på resultatdokumentation og brugen af ny velfærdsteknologi.”

Der er brug for praksisnær og evidensbaseret data og løsninger til at understøtte indsatserne på det specialiserede socialområde med henblik på at kunne løfte opgaven så godt og effektivt som muligt samt sikre progression og rehabilitering for borgerne.

Der skal derfor fokus på, hvordan vi sikrer, at vi griber fat i de rette håndtag, når vi forsøger at udvikle og skabe mest mulig effekt i vores tilbud og indsatser. I 2023 blev der i rammeaftaleregii igangsat et større analyse- og dataarbejde med henblik på at skabe overblik på tværs og hos de enkelte kommuner. I 2025-2026 arbejdes der videre med at få solid viden om, hvor der med fordel kan sættes ind for at opnå de bedste resultater på tværs af de nordjyske kommuner med afsæt i dataprojektet fra 2023.

Herudover er fokus på resultatdokumentation afgørende ift. at sikre effektive indsatser. Dokumentations- og evalueringsarbejdet skal i endnu højere grad være en del af den socialfaglige indsats – dette både ift. at skabe læring for medarbejderne og ift. at sikre de rette indsatser for borgerne.

Endelig giver velfærdsteknologi nye muligheder for at hjælpe borgerne på det specialiserede socialområde. Med revisionen af reglerne om magtanvendelse, som trådte i kraft 1. januar 2020, fik kommunerne udvidede muligheder for at anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi. Med dette fokusområde skal der sættes fokus på hvilke løsninger, der kan bruges indenfor den gældende lovgivning og hvilke potentialer, der er ved at bruge tryghedsskabende velfærdsteknologi, som kan gøre borgerens hverdag lettere og tryggere.

Initiativer

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen med dette fokusområde arbejde for sætte fokus på kvalitetsudvikling og effekt via nedenstående initiativer:

A Dataunderstøttet viden

Der arbejdes videre på at sikre et solidt datagrundlag og -overblik på tværs af de nordjyske kommuner med afsæt dataprojektet fra 2023

B Resultatdokumentation

Der erfarings- og videndeles ift. at understøtte fokus på resultatdokumentation

C Ny velfærdsteknologi

Der afholdes fælles kompetenceudvikling i forhold til, hvordan vi i endnu højere grad kan udnytte de velfærdsteknologiske muligheder

FOKUSOMRÅDE 3:

Fremtidssikring af indsatsen

Vision:

”De nordjyske kommuner og regionen vil sammen udvikle og igangsætte initiativer med henblik på at fremtidssikre indsatsen på det specialiserede socialområde via fokus på et bæredygtigt medarbejdergrundlag og sikringen af en god balance mellem økonomi og socialfaglighed.”

Udviklingen på det specialiserede socialområde med den stigende efterspørgsel på støtte og hjælp gør det vanskeligt at kunne imødekomme behovene. Denne udvikling er været gældende gennem de seneste år, og der er endnu ikke tegn på at udviklingen vender, eller at der sker opbremsning.

Samtidig gør udviklingen i samfundet, at der bliver færre og færre ressourcer til at løse et stigende behov, således færre skal tage sig af flere. Derfor er der brug for at tænke i nye baner for at finde de bedste løsninger for nogle af samfundets mest sårbare borgere. Hvordan sikres rekruttering af medarbejdere til tilbud, så det matcher behovet? Der skal tænkes i nye samarbejder med uddannelsesinstitutioner mv., således udfordringerne løses i fællesskab.

Samfundsudviklingen kræver også, at der skal øget fokus både på socialfaglig og økonomisk faglighed, når der bevilliges indsatser. Ekspertudvalget har været med til at dagsordenssætte nogle af de elementer, som kan være med til at fremtidssikre vores indsats på området. Det vil kræve tilpasninger og nytænkning i såvel kommunerne og regionen, men formålet er at give den bedst mulige individuelle indsats til hver enkelt borger indenfor de rammer, der er til rådighed. Men ligeledes i formålsparagraffen i Serviceloven illustreres det dobbelte hensyn vedr. faglighed og økonomi – dette skal blandt andet afspejles i visitationspraksis.

Initiativer

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen gennem dette fokusområde udvikle og sætte spot på mulighederne for at fremtidssikre indsatserne via nedenstående initiativer:

A Et bæredygtigt medarbejdergrundlag

Der udvikles nye samarbejdsmodeller omkring attraktive studie- og praktikpladser, omskoling, merit, fastholdelse af medarbejdere mv. mellem de nordjyske kommuner og regionen og Aalborg Universitet, UCN og SOSU Nord

B Balancen mellem økonomi og socialfaglighed

Der igangsættes initiativer med fokus på det dobbelte hensyn vedr. faglighed og økonomi bl.a. med afsæt i resultaterne fra Ekspertudvalget

Udvikling og koordinering

Nordjysk Socialaftale er rammen for kommunernes og Region Nordjyllands samarbejde om koordinering, udvikling og sikring af tilgængeligheden for nødvendige indsatser til små målgrupper og målgrupper med komplekse udfordringer på tværs af kommunegrænserne.

Balance mellem udbud og efterspørgsel

Kommunerne og regionen har løbende fokus på, om der er det rigtige udbud af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde. I forbindelse med udarbejdelsen af Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er der blevet gennemført en undersøgelse af forholdet mellem udbud og efterspørgsel inden for de indsatser, der er tilgængelige i den nordjyske region på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

På baggrund af denne afdækning vurderes der overordnet set at være sammenhæng mellem efterspørgsel og udbud. Dog har afdækningen også vist, at der er behov for et øget fokus på det rette udbud af tværgående tilbud og indsatser til borgere med udviklingshandicap samt misbrug, psykiatriske udfordringer, udadreagerende adfærd mv. Denne målgruppe har i mange tilfælde en problemskabende adfærd og er ofte vanskelig af placere, da de stiller særlige krav til de fysiske rammer qua behov for skærmning.

En anden målgruppe, som vil have et øget fokus, er børn og unge med komplekse problemstillinger, herunder ofte autisme og flere tillægsdiagnoser. Denne gruppe kan være vanskelig at placere, da den er komplekst sammensat. De har ofte udadreagerende adfærd, er selvskadende eller har misbrug. Der er behov for fleksible tilbud og/eller indsatser, der kan imødekomme en bredere målgruppe samt satellitter til at skærme dem.

For hver af disse målgrupper vil der i aftaleperioden blive foretaget selvstændige afdækninger af målgruppernes størrelse og kommunernes behov for justeringer af pladser eller nye indsatser.

I tillæg til de udpegede målgrupper ovenfor, er det besluttet, at der i løbet af 2025 og 2026 skal foretages en systematisk og databaseret undersøgelse af de særligt dyre borgersager, som har en omkostning på over 2 mio. kr. årligt, med det formål at bidrage til et mere strategisk indspark til udvikling af tilbudsviften. Herunder afsøgning af behov for alternative tilbud til borgergruppen.

Øvrige målgrupper

Unge med svær selvskade

Der har været fokus på en gruppe af unge med svær selvskadende adfærd, som ikke rummes i de eksisterende sociale tilbud i Nordjylland samtidig med, at de ikke er i målgruppen til udelukkende at have en behandlingsindsats i hospitalspsykiatrien. Der har været foretaget en tværsektoriel undersøgelse af udfordringer og løsninger til denne målgruppe, herunder specifikt om der er behov for at oprette botilbudspladser målrette målgruppen.

På baggrund af undersøgelsen er det imellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland aftalt, at der etableres et nyt tilbud til denne målgruppe. Tilbuddet forventes at være klar til ibrugtagning i 2025 eller 2026.

Borgere med behov for skærmning

Der opleves et større behov for pladser til borgere med forskellige udviklingshandicap og et samtidigt behov for skærmning. På baggrund af det arbejdes der på, i regi af Region Nordjylland, at etablere en række ny boliger, som målrettes borgere med middelsvært/svært udviklingshandicap, som samtidig har andre problemstillinger, og som har behov for afskærmning fra andre borgere. De nye boliger forventes at være klar til ibrugtagning i løbet af 2025 eller 2026.

Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud

Der eksisterer i alt 10 lands- og landsdelsdækkende tilbud og 8 tilbud med sikrede afdelinger på landsplan. I Region Nordjylland er Kompasset og Aalborgskolen en del af denne gruppe.

Kapaciteten og belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud koordineres tværregionalt i regi af KL's Koordinationsforum, da der er tale om specialiserede tilbud, der er omfattet af hel eller delvis objektiv finansiering. KL's koordinationsforum overvåger de lands- og landsdelsdækkende tilbud og kan iværksætte foranstaltninger eller initiativer, hvis der opstår bekymringer omkring tilbuddenes bæredygtighed. Der udarbejdes årligt en rapport, der giver indsigt i belægningen og eventuelle udfordringer med belægningen på disse tilbud. Se bilag 4 for mere.

Når det kommer til de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud, vurderes det, at der generelt er balance mellem udbud og efterspørgsel, og der er ikke bekymring om belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Der er dog ekstra fokus på tre undervisningstilbud: Aalborgskolen, Synscenter Refsnæs og Børneskolen Filadelfia, der oplever forskellige udfordringer.

De sikrede afdelinger har generelt en høj efterspørgsel på pladser. KL's Koordinationsforum overvåger behovet for pladser og bemærker en udvikling i målgruppen, hvor unge med komplekse udfordringer kan kræve mere end én plads.

Lånepuljer

De danske kommuner har, som et led i Økonomaftalen for 2024, fået mulighed for at ansøge om lånefinansiering til anlægsinvesteringer og udvidelse af botilbudskapaciteten på det specialiserede socialområde i 2024, 2025 og 2026.

Aalborg og Thisted Kommuner har i denne sammenhæng fået tilsagn om lånefinansiering i 2025-2026 til projekter, som på forskellig vis, og i forhold til forskellige målgrupper, vil udvide tilbudskapaciteten i Nordjylland med +30 pladser. Særligt borgere med udviklingsforstyrrelser og/eller forskellige adfærdsproblematikker er i fokus.

Centrale udmeldinger

Socialstyrelsen har udsendt centrale udmeldinger for nedenstående målgrupper. De nordjyske kommuner og Region Nordjylland arbejder sammen om afrapporteringer mv. i forhold til disse.

Central udmelding for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (2020, 2022 og 2024)

Social- og Boligstyrelsen har i den 14. maj 2024 anmodet om fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug, jf. SEL § 13b stk. 3. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at der aktuelt ikke eksisterer de nødvendige helhedsorienterede døgnbehandlingstilbud/-afdelinger, der kan imødekomme en højt specialiseret døgnbehandlingsindsats til den del af målgruppen, der har særligt komplekse problemer og fordrer en døgnindsats. Styrelsen vurderer supplerende, at tilvejebringelse af de nødvendige tilbud kan medvirke til at forstærke forebyggelsen af antallet af børn, der diagnosticeres med prænatal eksposition for rusmidler.

Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er et grundlag på ca. 80-100 gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug, der årligt har et behov for en helhedsorienteret døgnbehandlingsindsats, der bør kunne imødekomme deres behov for samtidig familie- og rusmiddelbehandling. Kommunerne har i forbindelse med tidligere centrale udmeldinger vurderet målgruppen som væsentlig mindre. Fristen for afrapportering vedr. tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug er den 31. maj 2025.

Central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (2019 og 2023)

Social- og Boligstyrelsen har den 22. november 2023 anmodet om fornyet behandling af central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling, jf. lov om social service § 13 b, stk. 31. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at det stigende antal borgere og deraf afledte pres på de fysiske og faglige rammer på Kofoedsminde fortsat udgør en udfordring for tilbuddets forudsætninger for at kunne imødekomme målgruppens behov for en højt specialiseret indsats og for at kunne imødekomme behovet for antal pladser på landsplan. Derfor vurderer Social- og Boligstyrelsen, at der er brug for at etablere yderligere en sikret afdeling.

Social- og Boligstyrelsen har ønsket én samlet afrapportering på tværs af de danske kommuner. Den kommunale afrapportering indeholder både scenarier med forskellige muligheder for udbygninger og videreudvikling på Kofoedsminde og dels et forslag til vestdansk tilbud. Den kommunale afrapportering har deadline den 31. dec. 2024, hvorefter der afventes svar fra Social- og Boligstyrelsen.

Hvad er en Central Udmelding?

I forlængelse af evalueringen af kommunalreformen besluttede Folketinget at etablere en national koordinationsstruktur, som varetages af Social- og Boligstyrelsen. Formålet er at forhindre en u hensigtsmæssig afspecialisering af det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Social- og Boligstyrelsen overvåger udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser samt indsamler og formidler viden om effekt af indsatserne på området. I regi af National Koordination kan Social- og Boligstyrelsen udsende centrale udmeldinger.

En Central Udmelding udsendes, hvis Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er behov for at sætte særligt fokus på en målgruppe for at sikre og videreudvikle tilbud af indsatser til målgruppen.

Målgrupperne, som overvåges af National Koordination, er kendetegnet ved at være meget små målgrupper, som kommunerne sjældent ser, og hvor samarbejde og koordinering er særlig vigtigt både på tværs af den enkelte landsdel og på tværs af landet.

Det forstærkede samarbejde

Det forstærkede samarbejde er en overbygning til det "almindelige" samarbejde i regi af Nordjysk Socialaftale. De tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, er udvalgt, fordi det er nogle af de mest specialiserede tilbud i regionen. Eftersom målgrupperne til de mest specialiserede tilbud ofte er små og komplekse, er det nødvendigt at have særligt fokus på bæredygtigheden på disse tilbud for at sikre, at de højt specialiserede kompetencer også fremadrettet er tilgængelige i Nordjylland.

For alle tilbud, der er med i det forstærkede samarbejde, gælder det, at der er:

- Beskyttede konkurrencevilkår.
- En systematisk og forpligtende dialog om både efterspørgsel og udbud.
- En forpligtelse til at indgå i tidlig fælles indsats, hvis der er behov for særlige initiativer eller dialog for at sikre tilbuddenes fortsatte bæredygtighed.

Tilbud under det forstærkede samarbejde udvælges af et ekspertpanel med repræsentanter fra de nordjyske kommuner og Region Nordjylland ud fra kriterier, der fokuserer på tilbuddets målgruppe, kompetencer og specialiseringsprofil, samt om det er det eneste tilbud af sin slags, der er i landsdelen.

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

Følgende tilbud er omfattet af det forstærkede samarbejde for 2025-2026:

- **Neurocenter Østerskoven**
Målgruppe: Unge og voksne mennesker med moderat og svær til meget svær medfødt eller erhvervet hjerneskade
- **Specialbørnehjemmet Kvisten**
Målgruppe: Børn og unge med betydeligt og varigt, nedsat funktionsniveau som har særligt behov for sygepleje
- **Institut for Syn og Hørelse**
Målgruppe: Mennesker med nedsat syn og hørelse eller andre kommunikationsproblemer

For mere information om det forstærkede samarbejde henvises til Sekretariat for Nordjysk Socialaftales [hjemside](#).

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 sætter rammerne for kapacitets- og udgiftsudviklingen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Dette sker gennem Styringsaftalen, som beskriver de fælles regler og procedurer, der gælder for tilbud og indsatser omfattet af Nordjysk Socialaftale. Styringsaftalen fastlægger med andre ord spillereglerne for samarbejdet mellem køber og sælger.

Styringsaftalen lægger rammerne for økonomi- og kapacitetsudviklingen, herunder:

- Angivelse af hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen
- Aftaler om takst- og udgiftsudvikling
- Aftaler om takstmodeller, herunder opdeling af takster i basis- og ydelsestakster
- Aftaler om takstberegning
- Aftaler om oprettelse, lukning og ændring af tilbud og pladser
- Aftaler om afregning og betaling
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud

Principper for samarbejde og styring

Styringsaftalen skal sikre, at tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale er økonomieffektive, har gennemsigtighed mellem pris og ydelse samt de bedste muligheder for udvikling. Dette sikres blandt andet gennem følgende principper:

1. Dialog mellem myndighed og driftsherren
2. Incitament til effektiv drift
3. Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede

4. Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen
5. Udvikling af tilbuddene

Ny styringsaftale for 2025-2026

Styringsaftalen for 2025-2026 viderefører i hovedtræk de eksisterende aftaler om finansiering, takstberegning og afregning, med nogle få justeringer og tilføjelser. De primære ændringer/tilføjelser til styringsaftalen bl.a. omfatter:

1. Indarbejdelse af Barnets Lov
2. Implementering af ny version af standardkontrakt på voksenområdet
3. Det er konsekvensrettet, at Grundtakster fremover benævnes, som Basistakster
4. Præcisering af rammer for behandling af budgetteret belægningsprocent på taksterne.
5. Præcisering af at afregning i skudår sker med 366 dage (mod 365 dage normalt).

Styringsaftalen for 2025-2026 kan ses i bilag 4.

Bilag

Bilag vedr. udvikling og koordinering

Bilag 1:

Central udmelding – udviklingshæmmede med dom og behov for ophold på sikret afdeling

Bilag 2:

Central udmelding – gravide kvinder med skadeligt rus-middelbrug og behov for døgnophold

Bilag 3:

Rapport vedr. de lands- og landsdelsdækkende tilbud 2024

Bilag vedr. styring og økonomi

Bilag 4:

Styringsaftale 2025-2026

Bilag 5:

Specifikke aftalevilkår for specialundervisningstilbud

Bilagene og status på arbejdet kan hentes her:

www.nordjysksocialaftale.dk

Kontakt

Sekretariat for Nordjysk Socialaftale

Boulevarden 13

9000 Aalborg

nordjysksocialaftale@aalborg.dk

www.nordjysksocialaftale.dk

**Sekretariat for
Nordjysk Socialaftale**

2.6

Andenbehandling af Nordjysk Socialaftale 2025-26

Styringsaftalen | 2025-2026

Styringsaftalen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale 2025-2026

Styringsaftalen 2025-2026

1. INDLEDNING	5
1.1 Ændringer i Styringsaftalen.....	5
1.2 Overordnet principper for det nordjyske samarbejde	5
1.3 Løbende ændringer til Styringsaftalen	6
2. TILBUD OMFATTET AF STYRINGSAFTALEN	7
2.1 Lovgrundlag.....	7
2.2 Definition af tilbud omfattet af Styringsaftalen.....	8
2.2.1 Ind- og udmelding af tilbud	8
2.2.2 Ændring af kategorien for et tilbud.....	8
2.2.3 Permanent ændring i antal pladser.....	9
3. AFTALER OM TAKST OG UDGIFTSUDVIKLING.....	10
3.1. Løbende fokus på udgiftsniveauet.....	10
4. AFTALER OM TAKSTMODELLER	11
4.1 Takstbaserede ydelser	11
4.1.1 Forhandlede og differentierede ydelser og takster	11
4.2 Objektiv finansiering	11
4.2.1 Lovhjemlet objektiv finansiering	12
4.2.2 Aftalebaseret objektiv finansiering – trækingsret	12
5. AFTALER OM TAKSTBEREGNING	13
5.1 Omkostningsbaserede takster	13
5.2 Beregning af budgetteret belægningsprocent	14
5.3 Håndtering af over-/underskud	15
5.3.1 Håndtering af overskud.....	15
5.3.2 Håndtering af underskud	15
5.4 Ydelses- og takststruktur	16
5.4.1 Dialog mellem myndighed og driftsherre vedr. gennemsigtighed i taksten.....	16
5.4.2 Individuelt forhandlede takster	16
5.4.3 Gennemsnitstakster	17
5.4.4 Basistakster (grundtakster)	17

5.4.5 Differentierede takster (service- og ydelsestakster).....	18
5.4.6 Forhandlede takster	18
5.4.7 Tillægsydelser.....	19
5.5 Beregning af taksten	22
5.5.1 Omkostningskategorier i taksten	22
5.5.2 Opmærksomhedspunkter ift. indberetning af takster.....	23
5.5.3 Sundhedsydelser i taksten	24
5.5.4 Værdiansættelse og afskrivninger	24
5.5.5 Renter.....	24
5.5.6 Tjenestemandspensioner	25
5.5.7 Opdeling af omkostninger forbundet med central ledelse og administration	25
5.6 Regnskabsaflægning og revision	25
6. AFTALER OM OPRETTELSE, LUKNING OG ÆNDRING AF TILBUD OG PLADSER	26
6.1 Aftaler ved etablering af nye tilbud	26
6.1.1 Indmelding af nye tilbud	26
6.1.2 Særlige vilkår for oprettelse af nye tilbud.....	26
6.1.3 Oprettelse af tilbud til særlige målgrupper.....	26
6.2 Aftaler om lukning af tilbud	27
6.2.1 Forudsætning for permanent lukning	27
6.2.2 Økonomiske konsekvenser ved lukning af tilbud.....	27
6.3 Aftaler om midlertidig ændring af tilbud og pladser	27
6.3.1 Håndtering af midlertidig overbelægning og merkapacitet.....	27
6.3.2 Aftale om permanent ændring i antal pladser i løbet af året	28
6.3.3. Aftale om ændring af takster i løbet året	28
7. AFTALER OM AFREGNING OG BETALING	29
7.1 Afregning.....	29
Der afregnes for 365 dage (366 dage i et skudår)	29
7.2 Standardkontrakter ved køb/salg af ydelser	29
7.3 Regler for hvornår handlekommunen/betalingskommunen skal betale for indsatsen	29
7.4 Aflastning	30
7.5. Opsigelsesvarsel.....	30
8. TILKENDEGIVELSE FRA KOMMUNALBESTYRELSERNE OM OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD	31
9. BILAG TIL STYRINGSaftalen	31

9.1 Bilag 1: Principper for fordeling af omkostninger.....	31
9.1.1 Omkostningssteder	33
9.2 Bilag 2. Principper for takstfastsættelse af tillægsydelser.....	34

1. Indledning

Styringsaftalen for Nordjysk Socialaftale er grundlaget for samarbejdet mellem de nordjyske kommuner og med Region Nordjylland i forhold til køb af indsatser til borgere med et handicap eller sociale udfordringer. Nærværende styringsaftale gælder kun for 2025-2026.

Styringsaftalen skal fungere som et opslagsværk for myndigheds-, udfører- og økonomimedarbejdere, som ønsker viden om, hvilke fælles regler, der gælder for køb og salg af indsatser i en nordjysk kommune eller Region Nordjylland.

Styringsaftalen tager udgangspunkt i Bekendtgørelsen om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde samt Bekendtgørelsen om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.

Med udgangspunkt i bekendtgørelserne har de nordjyske kommuner og Region Nordjylland præciseret samarbejdet omkring køb og salg af indsatser/pladser på de nordjyske tilbud. Styringsaftalen gælder således for alle ved køb af indsatser i Nordjylland – og således også for køberkommuner uden for regionen.

Styringsaftalen omhandler de tilbud, som defineres som Socialaftaletilbud, jf. afsnit 2.2.

1.1 Ændringer i Styringsaftalen

- Siden Styringsaftalen 2023 er der foretaget følgende ændringer: Der er tilføjet et afsnit 1.3, som beskriver hvordan Styringsaftalen løbende kan opdateres
- Barnets Lov er indskrevet i lovgrundlaget for Styringsaftalen, afsnit 2.1
- Afsnit 2.2.4 er rykket ned under kapitel 5.
- I første afsnit, under kapitel 5, er det præciseret, at takster kun kan reguleres én gang årligt og det er ved indmelding af takster for det kommende år.
- Det er under afsnit 5.2 præciseret, at en budgetteret belægningsprocent under 95-100 % for dag- og døgntilbud skal begrundes, og godkendes i DAS
- Afsnit 5.5.3 er reduceret og præciseret ift. hvordan sundhedsydelse i de sociale takster skal oplyses
- Det er konsekvensrettet, at Grundtakster fremover benævnes Basistakster, særligt afsnit 5.4.4. Baggrunden herfor er, at flere driftsherre opererer med basis- og servicetakster.
- Styringsaftalen er generelt gennemskrevet ift. implementering af ny version af standardkontrakt på voksenområdet.
- Der er under pkt. 7. præciseret, at der forud for behandling af Standardkontrakter i Den Administrative Styregruppe, vil foregå processer for inddragelse af de nordjyske kommuner og Region Nordjylland

1.2 Overordnet principper for det nordjyske samarbejde

Kommunerne i den nordjyske region og Region Nordjylland ønsker at basere samarbejdet omkring brugen af hinandens tilbud gennem følgende principper:

Incitament til effektiv drift

Driftsherren skal have incitament til at sikre en løbende økonomisk effektiv drift, herunder at der sker den nødvendige tilpasning af kapaciteten. Den løbende kapacitetstilpasning er afgørende for at undgå tomme pladser og dermed minimere risikoen for underskud. For at opnå den nødvendige smidighed og fleksibilitet i socialaftalens periode kan driftsherren foretage midlertidige ændringer af tilbud i form af kapacitetstilpasninger. Myndigheden skal have incitament til at indgå rettidig dialog med driftsherren om forventninger og ændringer i efterspørgslen.

Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede

Sammenlignelige ydelser skal kunne sammenlignes på priserne udregnet efter samme principper. Takstsystemet skal være gennemsigtigt og understøtte en god sammenhæng mellem pris, indsats og borgerens behov. Administrationen af takstsystemet skal være enkel, men samtidig give mulighed for differentiering.

Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionens

Risiko for uforudsete udsving i økonomien skal dækkes ind. De indarbejdede beregningsgrundlag, som er grundlag for taksterne, skal være realistiske i forhold til de faktiske forventede omkostninger. Løbende dialog og tilpasning af kapaciteten skal være med til at sikre kendskab til pladsbehovet samt sikre takststabilitet.

Dialog mellem myndighed og driftsherren

Driftsherren er forpligtet til at tage kontakt til myndigheden, hvis der sker ændringer i en borgers behov med henblik på op- eller nedregulering af borgers ydelser. Ligeledes er myndigheden forpligtet til løbende at være i kontakt med driftsherren og tage ansvar for, at borgeren er visiteret til de rigtige ydelser.

Udvikling af tilbuddene

Det forventes, at driftsherren løbende har fokus på udvikling af egne tilbud, hvorfor der finansielt skal gives mulighed for dette gennem taksterne.

1.3 Løbende ændringer til Styringsaftalen

Den Administrative Styregruppe har mulighed for at behandle- og godkende forslag til revidering og/eller indarbejdelse af nye elementer i Styringsaftalen, hvis disse vurderes relevante, i løbet af aftaleperioden.

2. Tilbud omfattet af Styringsaftalen

Nærværende Styringsaftale omhandler alle kommunale og regionale tilbud i Nordjylland, som opfylder kriterierne i afsnit 2.1 og 2.2.

2.1 Lovgrundlag

I henhold til rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde er følgende kommunale og regionale tilbud omfattet af Styringsaftalen:

Jf. Bekendtgørelsen om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde.

Rammeaftaler efter § 6, stk. 1, i lov om social service, § 173, stk. 1, i barnets lov og § 185 b, stk. 3, i lov om almene boliger m.v., skal omfatte følgende typer af tilbud, der er beliggende i regionen, jf. dog stk. 3:

- 1) Døgninstitutioner efter § 43, stk. 3, i barnets lov, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.
- 2) Særlige dagtilbud efter § 83 i barnets lov.
- 3) Særlige klubtilbud efter § 84 i barnets lov.
- 4) Tilbud om behandling af personer med stofmisbrug efter §§ 101 og 101 a i lov om social service og § 33 i barnets lov.
- 5) Beskyttet beskæftigelse efter § 103 i lov om social service.
- 6) Aktivitets- og samværstilbud efter § 104 i lov om social service.
- 7) Botilbud, kvindekrisecentre og forsorgshjem m.v. efter §§ 107-110 i lov om social service.
- 8) Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- 9) Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap.

Rammeaftalerne skal endvidere omfatte:

- 1) Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af rammeaftalen, jf. § 5, stk. 1, nr. 1.
- 2) Regionsrådets opgave i forhold til at medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler, jf. § 5, stk. 3, i lov om social service og § 13, stk. 3, i barnets lov.

Stk. 3. Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår ikke i rammeaftalen.

Jf. Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.

10) De regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for børn og unge samt specialpædagogisk bistand for børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3.

11) De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der overtages af en kommunalbestyrelse i henhold til § 1, stk. 1 eller 2, i lov nr. 632 af 16. juni 2014 om kommunernes overtagelse af de regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

12) De regionale undervisningstilbud med specialundervisning og specialpædagogisk bistand for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre), jf. § 1, stk. 3, i lov om specialundervisning for voksne.

2.2 Definition af tilbud omfattet af Styringsaftalen

Region Nordjyllands social- og specialundervisningstilbud er altid omfattet af styringsaftalen.

Som udgangspunkt er alle tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftsherrens kommune omfattet af Styringsaftalen. Tilbuddene kan opdeles i tre kategorier:

Kategori 1: Tilbud, som alene anvendes af driftsherren. Disse er *ikke* omfattet af styringsaftalen.

Kategori 2: Tilbud, som anvendes af en eller få andre nordjyske kommuner end driftsherren. Disse tilbud er omfattet af styringsaftalen, men kan undtages, hvis der er indgået en aftale mellem driftskommunen og en anden eller få andre kommuner, som anvender de konkrete tilbud, hvis aftalen omfatter punkterne, som er indeholdt i styringsaftalens afsnit 3, 4 og 7.

Kategori 3: Tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftsherren er en del af socialaftalen.

Oversigt over de enkelte tilbud vedlægges styringsaftalen som bilag, som kan findes på Sekretariatet for Nordjysk Socialaftales hjemmeside – www.nordjysksocialaftale.dk. Det anbefales, at alle socialaftaletilbud på Tilbudsportalen henviser til den gældende styringsaftale for regionen Nordjylland med tilhørende bilag.

2.2.1 Ind- og udmelding af tilbud

Ind- og udmelding af tilbud skal ske i forbindelse med fremsendelse af takstberegningsskemaerne, hvilket sker i forbindelse med årets sidste møde i Den Administrative Styregruppe (ofte oktober måned). Den Administrative Styregruppe vil på mødet behandle og godkende det samlede takstbilag. I den forbindelse stilles der krav om, at driftsherren skal begrunde ændring i antallet af pladser og væsentlige ændringer i taksten.

For uddybende beskrivelse af særlige vilkår ved oprettelse af nye tilbud henvises til afsnit 6.1. For uddybende beskrivelse af muligheder og forpligtelser ved lukning af tilbud midt i året henvises til afsnit 6.2.

2.2.2 Ændring af kategorien for et tilbud

Tilbud kan ikke ændre kategori i løbet af året, men kun i forbindelse med processen for ind- og udmelding af tilbud til Styringsaftalen, jf. afsnit 2.2.1.

Den Administrative Styregruppe ønsker ikke at sætte en nominel grænse for, hvor mange der kan defineres som "få kommuner", da det vurderes at være kontekstafhængigt.

Hvis en kommune ønsker at ændre et tilbud fra et "kategori 3 tilbud" til et "kategori 2 tilbud", skal kommunen fremsende en oversigt over nordjyske kommuner, der har benyttet tilbuddet. Endvidere skal kommunen fremsende en begrundelse for, hvorfor antallet af køberkommuner anses som få.

Den Administrative Styregruppe vil på baggrund af ovenstående tage beslutning om, hvorvidt tilbuddet kan ændres til et "kategori 2 tilbud". Den Administrative Styregruppe har mulighed for at uddelegere denne beslutningskompetence til Forretningsudvalget, såfremt der skulle være behov for dette.

2.2.3 Permanent ændring i antal pladser

Såfremt en driftsherre ønsker permanent at ændre i antallet af pladser, skal dette oplyses ved indmelding af takstskemaet, samt en begrundelse for ændringen i antal pladser. Årsagen noteres i indmeldingsskemaet.

Ændringen skal godkendes af DAS.

3. Aftaler om takst og udgiftsudvikling

De nordjyske kommuner og Region Nordjylland har et løbende fokus på effektiv drift af de specialiserede social- og undervisningstilbud. Dette sker primært i Den Administrative Styregruppen, men der er ligeledes et fokus på dette i KKR.

3.1. Løbende fokus på udgiftsniveauet

Den Administrative Styregruppe har et løbende fokus på, at udgiftsniveauet for den samlede tilbudsvifte i Nordjylland. Blandt andet skal driftsherrer give en forklaring ved væsentlige takststigninger.

4. Aftaler om takstmodeller

Valg af betalingsmodel for en ydelse bestemmes hovedsageligt af, hvilken type ydelse der er tale om. Overordnet findes følgende mulige takstmodeller:

- Takstbaserede ydelser
- Objektiv finansiering

4.1 Takstbaserede ydelser

Traditionelle ydelser baseret på normerede dag- eller døgnpladser skal som udgangspunkt afregnes som takstbaserede ydelser – se uddybende beskrivelse af takstbaserede ydelser under afsnit 5.4.1.

For rådgivningsydelser vil det være muligt at opkræve en enhedstakst (f.eks. en time- eller dagstakst).

Takstsystemet skal være gennemsigtigt og understøtte en god sammenhæng mellem pris, indsats og borgerens behov. Derfor anbefales, at driftsherren så vidt muligt anvender differentierede takster.

Som udgangspunkt skal der anvendes enheds-, time-, dag- eller døgnstakster. I visse særlige situationer er, det dog muligt at afvige for dette, *jf. afsnit 4.2*.

4.1.1 Forhandlede og differentierede ydelser og takster

Det er op til den enkelte driftsherren, hvilken takststruktur der arbejdes med i forhold til takstbaserede ydelser. Nogle driftsherrer arbejder med en gennemsnitstakst mens andre har opbygget en takststruktur baseret på differentierede ydelser/takster. I begge takststrukturer kan der opstå et behov for tillægsydelser eller individuelt forhandlede takster, som kan kræve en vis form for forhandling.

Ved forhandling tager myndighed og driftsherren kontakt til hinanden. Forhandlingen vil altid tage udgangspunkt i driftsherrens takststruktur, hvorved driftsherren kan vurdere, hvorvidt de kan levere den ønskede indsats, som myndighed ønsker til en takst, der kan nås enighed om.

For en uddybende beskrivelse af differentierede takster og forhandling, se afsnit 5.4

4.2 Objektiv finansiering

Udgangspunktet er, at tilbud og ydelser finansieres via betaling af en takst, og at taksterne beregnes efter et omkostningsbaseret princip på grundlag af tilbuddets samlede omkostninger.

De steder, hvor det ikke er muligt at definere afgrænsede ydelser og beregne enhedstakster, vil det være muligt at anvende en trækningsret på et givet tilbuds ydelser eller ressourcer.

Tankegangen bag objektiv finansiering kan ligeledes anvendes til finansiering af de ydelser, hvor det ikke er muligt at foretage en valid registrering (og dermed afregning) af aktivitet, hvor det ikke er muligt at forudsige

aktivitetsomfanget i takstberegningstidspunktet, eller hvor det ikke er muligt at definere en meningsfyldt ydelseseenhed eller hvor afregning ville give anledning til mange små opkrævninger.

Dette kunne f.eks. være på ydelser hvor det ikke er lovligt at registrere ydelsesmodtagerne, eller på ydelser hvor borgerne henvender sig direkte til udbydere uden forudgående visitation og registrering (f.eks. borgerbutik i forbindelse med hjælpemiddelcentral m.v.) eller visse former for rådgivnings- og vejledningsydelser.

Muligheden for at fravige takstprincippet og i stedet indgå aftale om en anden finansieringsordning (fx en abonnementsordning), der indebærer fælles finansiering uden direkte sammenhæng til anvendelsen af tilbuddene, kan også være et element i en aftale om at understøtte efterspørgslen efter de mest specialiserede tilbud. Hvis et tilbud vurderer, at der er behov for anden finansieringsordning kan dette behov forelægges Den Administrative Styregruppe, som kan godkende dette. Dette kan eksempelvis være i forbindelse med særligt udvalgte tilbud, jf. afsnit 6.1.3 eller nødsporet for det forstærkede samarbejde, jf. regler herfor (www.nordjysksocialaftale.dk/nordjysk-socialaftale/det-forstaerkede-samarbejde/)

4.2.1 Lovhjemlet objektiv finansiering

Der er i forbindelse med de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud og sikrede institutioner en lovfæstet objektivfinansiering for en andel af ydelsen. Omkostningerne hertil er fordelt til kommunerne efter andel af befolkningstallet.

4.2.2 Aftalebaseret objektiv finansiering – trækingsret

De aftalebaserede objektive finansieringsydelser benævnes i denne sammenhæng som en **trækingsret**. Her er der ikke tale om lovhjemlet objektiv finansiering, men en aftalt objektiv finansiering. For disse ydelser vil indgåelse af aftale være valgfri for kommunerne.

Der anvendes en konkret fordelingsnøgle til at fordele omkostningerne til en ydelse på de kommuner, der ønsker at gøre brug af tilbud med trækingsret. Betalingen for en trækingsret kan beregnes ud fra:

- objektive kriterier, som f.eks. andel af befolkning
- andre kriterier, som f.eks. historisk anvendelse

Hvilket kriterium som anvendes, aftales i forbindelse med Socialaftalen.

For ydelser med trækingsret kan de kommuner, der har en trækingsret, frit benytte ydelsen uden at der forbrugsafregnes.

5. Aftaler om takstberegning

Taksterne (både for nye tilbud og eksisterende tilbud) for det følgende år indmeldes i løbet af efteråret, hvert år (ofte i oktober måned). Takster kan reguleres én gang årligt og det sker ifm. førnævnte indberetning af nye og eksisterende takster.

Der gælder som princip, at takster for det kommende budgetår P/L reguleres i henhold til den pris-og lønfremskrivning incl. reguleringer som fastsættes i de årlige økonomiaftaler mellem KL/Danske Regioner og Regeringen.

Hvis en driftsherre ikke kan fremsende takstberegningsskemaer inden møde i Den Administrative Styregruppe behandles de øvrige takster særskilt, hvorefter de manglende takster kan behandles af Forretningsudvalget eller via skriftlig godkendelse.

På baggrund af indmeldingerne udarbejdes der et takstbilag med oversigt de udmeldte takster, som efterfølgende vil fremgå på Socialaftalesekretariatets hjemmeside – www.nordjysksocialaftale.dk.

Såfremt en driftsherre ønsker at ændre/regulere i godkendte takster, skal dette oplyses ved indmelding af takstskemaet, samt en begrundelse for ændringen i taksterne. Eks. ved regulering af over/underskud, ændring i plads antal, ny takststruktur eller ændring i indholdet i tilbuddets generelle service/ydelse (ex. ekstra nattevagt). Årsagen noteres i indmeldingsskemaet.

Ændringen skal godkendes af DAS. Såfremt taksten ikke kan godkendes, skal driftsherre og DAS aftale, hvordan dette håndteres (både praktisk/teknisk, men også kommunikativt).

Det efterfølgende afsnit vil beskrive delementerne i indberetningsskemaet, og dermed aftalerne i forhold til udregning af de omkostningsbaserede takster.

Særlige vilkår for nyetablerede tilbud kan ses under afsnit 6.1

5.1 Omkostningsbaserede takster

Taksten fastsættes for et år ad gangen i Nordjysk Socialaftale, hvilket defineres som 365 dage – også i skudår. I forhold til afregning henvises til afsnit 7.1

Aftalens hensigt er at understøtte principperne om retvisende og omkostningsbaserede takster. Takster beregnes ud fra omkostningsbaserede principper. Dette indebærer, at taksterne indeholder en række omkostninger, som ikke vedrører tilbuddenes direkte drift, f.eks. overhead, renter og afskrivninger.

Af hensyn til sammenligneligheden og gennemskueligheden specificeres indholdet af ydelserne i taksten på omkostningskategorier, *jf. afsnit 5.5*

5.2 Beregning af budgetteret belægningsprocent

Overordnet forventes det, at den budgetterede belægningsprocent ligger fra 95 til 100 % for dag- og døgntilbud. Er den budgetterede belægningsprocent lavere end 95 % skal driftsherren begrunde dette, og en lavere belægningsprocent skal godkendes af Den Administrative Styregruppe.

Af hensyn til at sikre effektiv drift og maksimal udnyttelse af tilbuddene anbefales det, at belægningsprocenten ligger fra 95 til 98.

Det er kun ved korte forløb, akut- eller aflastningstilbud at den minimale budgetterede belægningsprocent ved takstberegningen er mellem 90 og 95.

Belægningsprocenten kan fastsættes ud fra tre principper:

1) Beregnet belægningsprocent

Belægningsprocenten for det kommende år kan findes ved at tage gennemsnittet af de to foregående års faktiske belægningsprocent.

2) Forventninger til det kommende år

Ved en klar forventning om, hvad belægningsprocenten bliver det kommende år, er det muligt at sætte belægningsprocenten ud fra forventningen.

3) Nyetablerede tilbud

Der er særlige vilkår for tilbud for nye tilbud, som kan budgetteres med en lavere belægningsprocent i det første driftsår. For uddybning af dette se afsnit 6.1.2

5.3 Håndtering af over-/underskud

Aftalens hensigt er at understøtte principperne om stabilitet og budgetsikkerhed.

Kommunale og regionale driftsherrer skal indregne tidligere års over- og underskud i taksten for ydelser og ydelsespakker i form af tillæg til eller reduktion af taksten.

5.3.1 Håndtering af overskud

Kommunale og regionale driftsherrer kan beslutte, at overskud på op til 5 pct. af takstberegningsgrundlaget ikke indregnes i taksten i efterfølgende år, men i stedet hensættes til senere brug.

Hensatte overskud skal anvendes inden for 5 år efter det år, overskuddet vedrører. Hensatte overskud kan anvendes til at dække underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende inden for driftsherrens samlede drift af ydelser og tilbud. Overskud på et tilbud, der er omfattet af Socialaftalen, kan ikke anvendes på et tilbud, der ikke indgår i Socialaftalen.

Den del af et eventuelt overskud, der overstiger 5 pct. af takstberegningsgrundlaget, skal for kommunale og regionale driftsherrer indregnes i taksten i form af en reduktion af taksten senest 2 år efter det år, overskuddet vedrører.

5.3.2 Håndtering af underskud

Underskud på op til 5 pct. af takstberegningsgrundlaget kan for kommunale og regionale driftsherrer ikke indregnes i taksten, men skal f.eks. dækkes ved effektivisering eller af tidligere hensatte overskud inden for driftsherrens samlede drift.

Den del af et eventuelt underskud, der overstiger 5 pct. af takstberegningsgrundlaget, skal for kommunale og regionale driftsherrer indregnes i taksten i form af en takststigning senest 2 år efter det år, underskuddet vedrører.

Eksempel på beregning af overskud

Tilbud X har en belægningsprocent på 95 pct. og et budget på 8 mio. kr.

Table 1. Budget for Tilbud X i kr.:

Lønomsomkostninger	6.500.000 kr.
Ejendomsomkostninger	675.000 kr.
Øvrige omkostninger	825.000 kr.
Ordinært bruttobudget i alt	8.000.000 kr.

I år 202Y præsterede Tilbud X et overskud på 770.000 kr. svarende til 9,6 % af årets ordinære budget.

Table 3: Regnskab for Tilbud X i kr.:

Indtægter	8.418.000 kr.
Lønomsomkostninger	6.236.000 kr.
Ejendomsomkostninger	611.000 kr.
Øvrige omkostninger	801.000 kr.
Årets resultat (overskud)	770.000 kr.
Overskud lft. ordinært budget	9,6 %

Overskuddet på 9,6 % af beregningsgrundlaget, er altså større end grænsen på de 5 %. Dette indebærer, at kun en del af overskuddet (400.000 kr.) kan hensættes, da der som beskrevet ovenfor, maksimalt kan hensættes 5 %. De resterende 370.000 kr. vil typisk indgå i takstberegningen i næstfølgende takstberegning som en indtægt, der reducerer taksten

5.4 Ydelses- og takststruktur

Alle de steder hvor det er muligt at identificere alle udbudte ydelser og de dermed forbundne ressourcer samt entydigt at identificere modtager og betaler af ydelserne, skal der som udgangspunkt anvendes takstbaseret afregning for ydelserne.

Ydelser er defineret ved deres indhold – art og omfang – samt den målgruppe, som ydelsen er tiltænkt. Ydelsen skal være beskrevet i en ydelsesbeskrivelse. Der kan her henvises til Tilbudsportalen.

I styringsaftalen kan en ydelses- og takststruktur opbygges af nedenstående typer af takster, som er gældende fremadrettet:

- Individuelt baserede takster
- Gennemsnitstakster
- Basistakster (grundtakster)
- Differentierede takster
- Forhandlede takster
- Tillægsydelse

Der tages udgangspunkt i betegnelsen *omkostningsbaseret*, da et af de overordnede principper for Styringsaftalen er, at taksten skal være retvisende og omkostningsbaseret. Dette indebærer, at taksterne indeholder en række omkostninger, som ikke vedrører tilbuddenes direkte drift, f.eks. overhead, renter og afskrivninger.

5.4.1 Dialog mellem myndighed og driftsherre vedr. gennemsigtighed i taksten

I standardkontrakten fremgår det, at driftsherre er forpligtiget til på anmodning at besvare og gøre rede for taksten og sammensætningen af denne, herunder tillægstaksten (tillægsydelse).

I Nordjylland vurderes det, at det betyder, at driftsherre skal kunne fremsende opbygningen af taksten opdelt efter de omkostningskategorier, som fremgår af afsnit 5.5.1.

For tillægsydelser skal driftsherren kunne redegøre for opbygningen af tillægsydelsen. Driftsherren skal kunne redegøre for den medgået ATA-tid og de anvendte timetakster. Se bilag 2 for principper for takstfastsættelse af tillægsydelser.

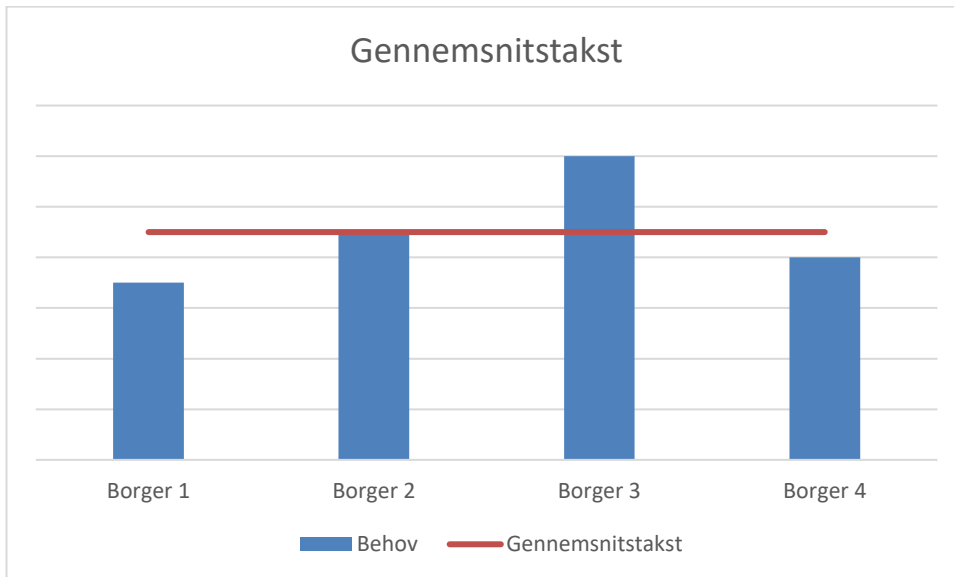
5.4.2 Individuelt forhandlede takster

Ved individuelt forhandlede takster er der ikke foruddefinerede takster og ydelsesbeskrivelser. I stedet tages der udgangspunkt i den enkelte borgeres funktionsniveau og behov. Ud fra dette laver driftsherre en ydelsesbeskrivelse og takst, som en forhandling kan tage udgangspunkt i. I de nationale standardkontrakter henvises der til *særforanstaltninger*, som kan sidestilles med *individuelt forhandlede takster*, fx enkeltmandstilbud.

5.4.3 Gennemsnitstakster

Ved brug af gennemsnitstakster vil den omkostningsbaserede takst være et gennemsnit af de omkostninger, der er forbundet ved alle brugerne på det pågældende tilbud/afdeling. Ved brug af gennemsnitstakst vil det være naturligt, at brugerne på det enkelte tilbud vil have et forskelligt træk på ydelsen, jf. figur 1

Figur 1. Ydelse som gennemsnitstakst

Fastsættelsen af gennemsnitstaksten vil således være et gennemsnit af de behov, de enkelte beboere på en afdeling eller et tilbud har, og relaterer sig således direkte til de pladser, der er på et tilbud/en afdeling med samme hovedydelse.

Som udgangspunkt skal der defineres mindst én gennemsnitstakst pr. målgruppe pr. afdeling. En gennemsnitstakst skal indeholde omkostninger til alle de delelementer ydelsen består af. Gennemsnitstakst indeholder alle de delelementer som alle (eller tilnærmelsesvis alle) modtagere af ydelsen modtager. Gennemsnitstakst skal således indeholde alle basiselementerne, som en afdeling tilbyder en given målgruppe.

Såfremt der er brugere, der ligger over det, som driftsherren vurderer, er inden for hovedydelsens øverste interval, vil der være behov for en forhandlet takst (jf. afsnit 5.4.6), hvis der er tale om et permanent støttebehov eller en tillægsydelse (jf. afsnit 5.4.7), hvis der er tale om et midlertidigt støttebehov. Den forhandlede takst eller tillægsydelsen vil så udgøre spændet mellem serviceniveauet til brugeren og gennemsnitstaksten. Den forhandlede takst eller tillægsydelse fastsættes ud fra ydelsesbeskrivelsen på hovedydelsen, og den faglige vurdering af borgerens behov – se evt. afsnit om forhandlede takster, jf. afsnit 5.4.6 Forhandlede takster.

5.4.4 Basistakster (grundtakster)

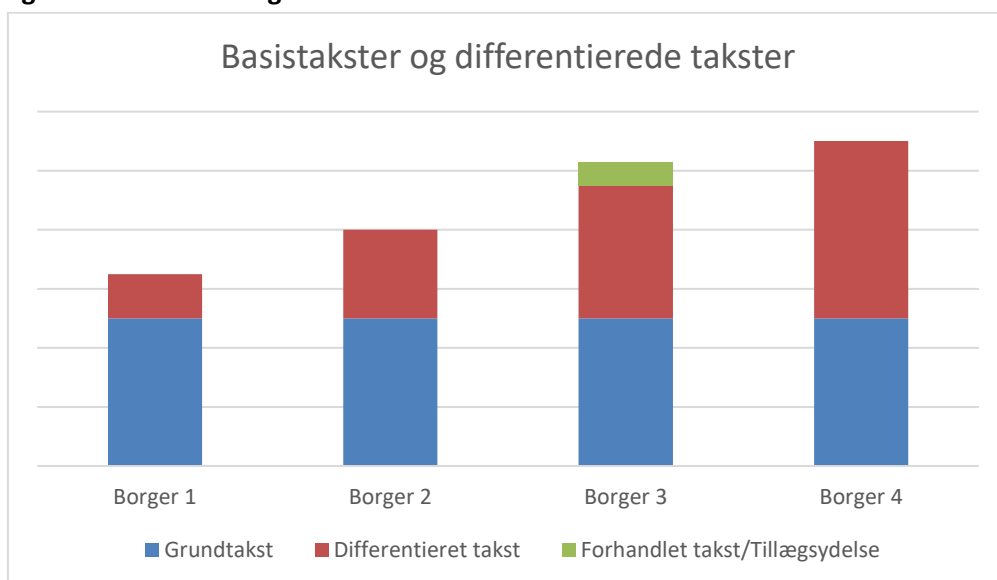
Basistaksten er også kendt som grundtaksten. Basistaksten hænger sammen med den differentierede takst, hvor basistaksten er den del af taksten, der betales for de "faste" dele af et tilbud, eksempel bygninger, nattevagt mv.

Som det fremgår af figur 3 nedenfor, så vil basistaksten være ens for alle borgere uanset støttebehov, mens den borgerrettede ydelse indgår i den differentierede takst, *jf. afsnit 5.4.5*.

5.4.5 Differentierede takster (service- og ydelsestakster)

Med differentierede takster er det muligt for en driftsherre at lave en indsatstrappe med flere ydelsesniveauer. På baggrund af borgerens funktionsniveau kan borgeren indplaceres på et af ydelsesniveauerne. Alt efter hvor stor forskel, der er på ydelsesniveauerne, så kan der være behov for at gøre brug af forhandlede takster eller tillægsydelse. Dette kan eksemplificeres i figur 2, hvor der er fire borgere, som er indplaceret på hver sit ydelsesniveau og dermed hver sin differentierede takst. Bemærk, at ikke alle driftsherrer opererer med en basistakst. Det er alene taget med som et eksempel.

Figur 2. Basistakster og differentierede takster

Som det fremgår af figur 2, så er det muligt at afstanden mellem to ydelsepakker er så stor, at støttebehovet for en borger, vil være for stort til den ene ydelsepakke, men for lille til at passe til næste ydelsepakke. I sådan et tilfælde vil myndighed og driftsherren kunne forhandle om muligheden for en forhandlet takst eller en tillægsydelse – alt efter om det vurderes at være et permanent støttebehov eller om det er et midlertidigt behov, *jf. afsnit 5.4.6 "Forhandlede takster" og 5.4.7 "Tillægsydelser"*

5.4.6 Forhandlede takster

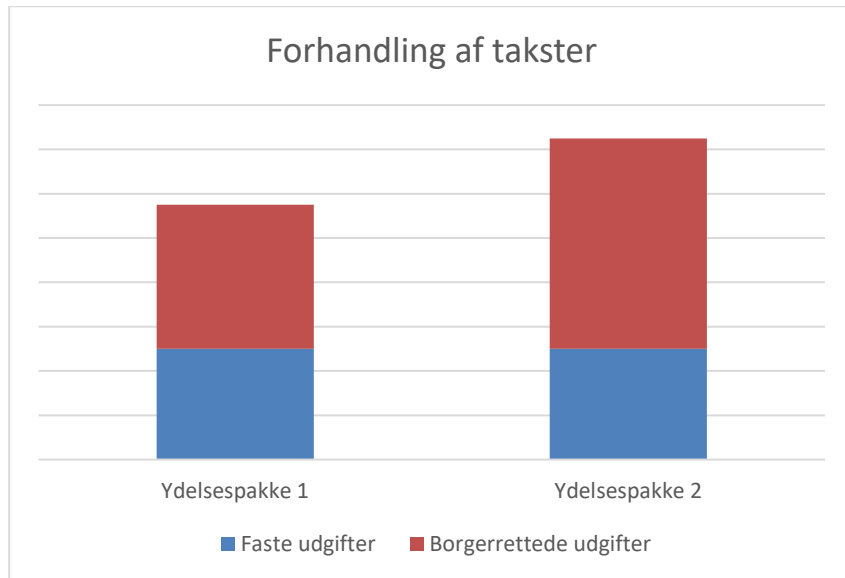
En forhandling kan komme på tale både ifm. ydelser baseret på gennemsnitstakster og differentierede takster.

Ydelsen der er defineret i ydelsesbeskrivelsen for gennemsnitstaksten eller den differentierede takst vil være udgangspunktet for en eventuel forhandling. Forhandling kan for eksempel komme på tale, hvis myndighed vurderer, at borgerens støttebehov er mere/mindre end de foruddefinerede ydelsepakker, der tilbydes eller

hvis driftsherren ikke vurderer, at det ønskede støttebehov ligger inden for gennemsnitstaksten eller det øverste differentierede takstniveau.

En forhandlet ændring af den udmeldte takst skal altid være begrundet objektivt i forhold til ydelsens indhold eller omfang.

Figur 3. Forhandling af den borgerrettede del af taksten

I figur 3 er et eksempel på et tilbud med to ydelsespakker. Her vil der kun være muligt at forhandle om den borgerrettede del (markeret med rødt).

Forhandlingen kan enten finde sted ved indskrivning eller som følge af en ændring i borgerens behov.

Vurderingen af hvordan borgerens støttebehov matcher med de udbudte ydelser vil altid tage udgangspunkt i driftsherrens takststruktur.

5.4.7 Tillægsydelse

Hvis en borgers behov for indsats i en midlertidig periode afviger væsentligt i forhold til, hvad der er defineret i denne, kan det medføre en positiv eller en negativ tillægsydelse, jf. figur 4.

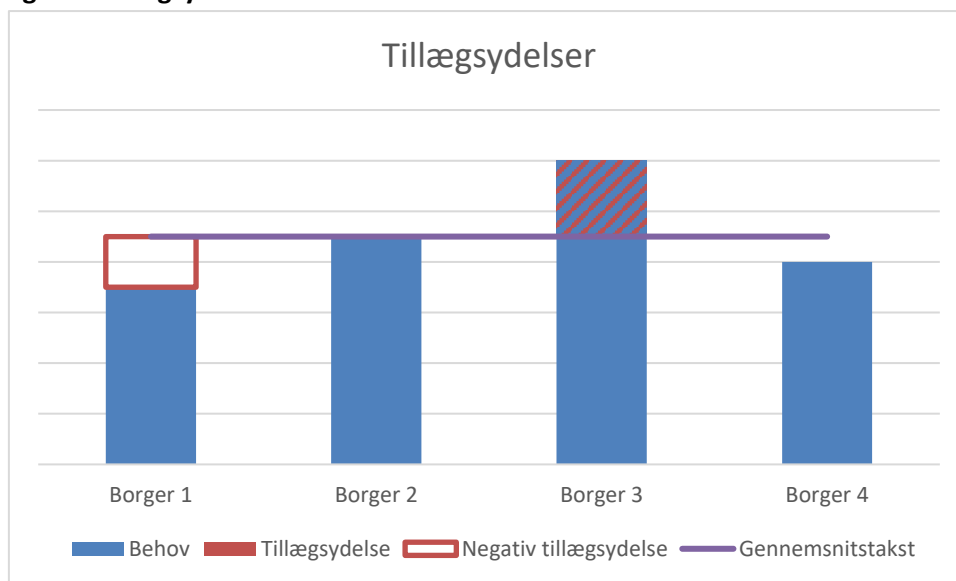
Forhandling – både forhandlede takster og tillægsydelse

For at kunne forhandle er det nødvendigt, at det for hver takst er synligt, hvor mange direkte støttetimer der gennemsnitligt er indeholdt i taksten. Direkte støttetimer forstås som det antal timer, hvor personalet er tilgængeligt for borgeren.

Da det er lønudgiften til fagpersonalet i vagtlag, som er det direkte udtryk for antallet af de direkte støttetimer, skal takstberegningsgrundlaget udformes sådan, at der i praksis kan skelnes mellem lønudgifter til fagpersonale i vagtlag og øvrige lønudgifter (f.eks. lederløn, administrativt og teknisk personale).

Forhandlingsrummet er udmålingen af de direkte personaleressourcer, der skal bruges for at levere ydelsen, og ikke enhedspris eller lønniveau for ressourcen. En forhandling om øvrige omkostningselementer (som f.eks. bygninger og administration) er ikke mulig. Det vil nemlig betyde en prisdiskrimination, idet driftsherren ikke kan påvirke disse omkostninger for den enkelte borger. En forhandling kan således kun ske på den del af taksten som relatere sig til den borgerrettede del af taksten, jf. figur 3

Figur 4. Tillægsydelse

I eksemplet i figur 4 er der taget udgangspunkt i borgerne fra figur 1. Her har borger 1 i en periode et lavere støttebehov, fx ved længevarende indlæggelse, hvorfor der kan aftales en negativ tillægsydelse. Borger 3 oplever i en midlertidig periode et væsentligt højere støttebehov end, hvad der lægger inden for gennemsnitstaksten, hvorfor borgeren kan tildeles en positiv tillægsydelse. Borger 4 har i en periode et støttebehov, som er lidt lavere end gennemsnitstaksten, men her gives ikke en negativ tillægsydelse, da forskellen er så beskeden, at det kan holdes inden for gennemsnitstaksten. Dette kunne også have været sket med omvendt fortegn.

Positive tillægsydelse er midlertidige ekstraordinære ydelser, der ligger udenfor det, der tilbydes indenfor hovedydelsen. Der kan her være tale om ydelser, der ikke allerede tilbydes i hovedydelse. Det er op til den enkelte driftsherre at vurdere, hvad der indgår i den enkelte hovedydelse, og dermed også hvad der kan udløse en tillægsydelse. Tillægsydelse kan være følgende eksempler:

- Ekstra opsyn
- Ekstra pleje
- Ekstraordinær ledsagelse udover det som indgår i den omkostningsbaserede ydelse
- 1:1 normering
- Skærmning

Ovenstående er en ikke-udtømmende liste. Et væsentligt kriterium for tildeling af en tillægsydelse er, at der ikke må herske tvivl om, at behovet rent faktisk ligger udover det, der er indeholdt i ydelsesbeskrivelsen.

Sammenholdes dette med at taksten for en hovedydelse er et udtryk for et gennemsnit af brugernes behov vil det betyde, at tillægsydelse alt andet lige bør være af en ikke uvæsentlig størrelse, da ekstra behov ellers ikke vil kunne skelnes fra de naturlige variationer i det gennemsnitlige behov.

Tillægsydelse kan både forekomme i en takststruktur baseret på gennemsnitstakster og en takststruktur baseret på differentierede takster.

Der budgetteres ikke med tillægsydelse, da man på tidspunktet for budgetlægningen ikke kan sige noget kvalificeret om omfanget af tillægsydelse til de konkrete brugere. Det forudsættes, at indtægter og udgifter forbundet med tillægsydelse balancerer. Taksten for tillægsydelse beregnes som marginalomkostning til det øvrige budget

Således beregnes taksterne for tillægsydelse ikke som gennemsnitsomkostning (da alle faste omkostning samt henførte omkostning er indregnet i taksten på hovedydelse), men som en marginalomkostning hvor der kan indarbejdes et tillæg på 5 % af marginalomkostningerne, der vedrører variable følgeomkostning.

For beregning af tillægsydelse se i øvrigt bilag 2 til Styringsaftalen "*Principper for takstfastsættelse af tillægsydelse*".

5.5 Beregning af taksten

Beregningen af taksten sker med udgangspunkt i takstindmeldingsskemaerne. Nærværende afsnit vil uddybe, hvordan de enkelte elementer af taksten defineres og skal udregnes.

5.5.1 Omkostningskategorier i taksten

Omkostningskategorierne der bruges ved indmelding af takster følger Tilbudsportalens omkostningskategorier med et par enkelte finjusteringer. Den enkelte takst pr. ydelser skal således være fordelt på følgende omkostningskategorier:

Table 4. Omkostningskategorier

Kategori	Følgende indgår i kategorien
Personaleomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Øverste ledelse - Borgerrelateret personale - Vikarer/vikarbureau - Administrativt og teknisk personale (TAP-personale)
Borgerrelaterede udgifter/ aktivitetsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Tøj og lommepenge - Aktiviteter, husholdning og transport - Ekstern behandling/rådgivning borgere - Beskæftigelses- / værkstedsudgifter
Administrationsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Administrationsomkostninger - Adm. bidrag / andel af central adm. & ledelse (indirekte adm.) - Tilsynstakst
Kompetenceudvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Omkostninger til kompetenceudvikling
Ejendomsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Husleje (Kun lejede bygninger) - Vedligehold kun lejede bygninger - Vedligehold kun ejede bygninger - Forsikringer, ejendomsskatter og forbrug (el, varme, vand, renovation mv.)
Afskrivninger/øvrige kapitalapparatsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Bygninger - Andre anlæg, driftsmateriel og inventar (inkl. småanskaffelser)
Finansieringsindtægter	<ul style="list-style-type: none"> - Renteindtægter
Finansieringsudgifter	<ul style="list-style-type: none"> - Beregnet forrentning af kapitaludlæg – ejendom - Beregnet forrentning af kapitaludlæg - øvrige kapitalapparat - Beregnet forrentning af kapitaludlæg – driftskapital

5.5.2 Opmærksomhedspunkter ift. indberetning af takster

Af hensyn til sammenligneligheden og gennemskueligheden er der følgende specifikationer til beregning af taksterne:

Ved markant stigning/fald i takster:

- Ved takstfald/takststigning af væsentlig størrelse skal årsagen til dette beskrives i afsnittet "bemærkninger".

Ved permanent ændring af pladser:

- Ved ændring i antallet af pladser skal årsagen til dette beskrives i afsnittet "bemærkninger".

Særligt vedrørende botilbud for voksne:

- Ved botilbud for voksne kan det komme på tale, at botilbuddet leverer/sælger individuelle valgfrie ydelser til beboerne.
- For disse ydelser betaler beboeren direkte til botilbuddet. I alle tilfælde er der tale om ydelser, der ligger ud over indholdet i botilbuddets hovedydelser eller udover det indhold, der er aftalt i forbindelse med de konkrete beboeres handleplaner og visitation til botilbuddet.
- Ved budgetteringen forudsættes, at indtægter og udgifter til individuelle valgfrie ydelser balancerer. Da disse elementer ikke indgår i hovedydelsen, indgår de heller ikke i taksten.

Særligt vedrørende tilsyn:

- Vær opmærksom på, at der til takstberegningen kun skal medtages omkostninger forbundet med det generelle tilsyn, herunder socialtilsynet, og ikke omkostninger forbundet med det individuelle tilsyn med borgere.

Særligt vedrørende leasing:

- Ved leasing opføres alene finansielt leasede aktiver i anlægskartoteket.
- Omkostninger ved finansielt leasede aktiver: Der kan enten indregnes leasingydelser eller afskrivninger og forrentning – ikke begge dele samtidig.
- Omkostninger ved operationel leasing medtages som en almindelig driftsomkostning på linje med leje.

Særligt vedrørende reguleringer i forhold til tidligere år:

- Over- eller underskud fra tidligere år indregnes i taksten jf. 5.3

Særligt vedrørende muligheden for forhandling af takst

- Forhandlingen kan udelukkende tage udgangspunkt i den del af taksten, der direkte vedrører indsatsen overfor den enkelte borger. For hver takst anbefales det derfor – uanset takststruktur – at synliggøre i ydelsesbeskrivelsen, hvor mange direkte støttetimer, der i gennemsnit er indeholdt i taksten.

5.5.3 Sundhedsydelse i taksten

Det er muligt at indregne visse sundhedsfaglige indsatser i den takst, der betales som et led i borgerens ophold på et botilbud efter Serviceloven. Det er den sundhedsfaglige behandling, der ydes af tilbuddet selv, der vil kunne indregnes i taksten.

Der henvises til Takstbekendtgørelsen for yderligere information.

De enkelte driftsherrer er ansvarlige for at oplyse, hvilke sundhedsydelser, der er indregnet i taksterne.

5.5.4 Værdiansættelse og afskrivninger

Nedenfor kan ses en ikke udtømmende liste over mulige aktiver og passiver ved et tilbud:

Aktiver kunne være:

- Grunde
- Bygninger
- Køretøj
- Særligt dyrt inventar eller maskiner

Passiver kunne være:

- Opsparet pensionsforpligtelser til tjenestemænd
- Lån
- Leasingsgæld

Er aktiverne større end passiver udlignes dette gennem et lån. Er passiverne større end aktiverne udlignes dette gennem et kontantbeløb (udbetales typisk som en 10-årig annuitet).

Hvis en ny driftsherre skal kunne indfri passiver, er det en forudsætning, at afskrivning og forrentning af aktiverne indregnes fuldt ud i omkostningerne.

Afskrivning og forrentningen af de fysiske aktiver sker efter gældende praksis, jf. budget- og regnskabssystemet.

Forskellige valg af regnskabspraksis vil påvirke takstberegningen i det enkelte år, men set over en årrække vil omkostningsberegningerne være neutrale. Det anbefales dog, at man anvender en regnskabspraksis, der stabiliserer taksterne mest muligt. Afskrivninger medtages direkte i takstberegningen for det tilbud afskrivningerne vedrører. Her kan opgørelser fra anlægskartoteket anvendes direkte.

5.5.5 Renter

Forrentning af anlægskapital

Forrentning af aktiver indregnes i budgettet/taksten som en omkostning. Dette sker ved anvendelse af en markedsrente, svarende til den i budget- og regnskabssystemets kap. 9, beskrevne rente.

Forrentningen indregnes direkte i takstberegningen for de ydelser, forrentningen vedrører.

Renteomkostninger på lånefinansiering af aktiver indregnes ikke i taksten, men finansieres af ovenstående forrentning af aktivet. Takstberegningen er således uafhængig af finansieringsformen af aktiver.

Forrentning af driftskapital samt over-/underskud

I omkostningskalkulen indregnes omkostninger til forrentning af driftskapital, såfremt der er tale om en aktivitet, hvortil der knytter sig væsentlige omkostninger til likviditetsmæssige udlæg i forbindelse med opgavens udførelse. Forrentning af driftskapital skal svare til de omkostninger, der evt. er ved likviditetsmæssig udlægning i forbindelse med produktionen.

Der vil f.eks. ofte være tale om, at en bestiller af en ydelse først skal betale for en leveret ydelse ca. 2 måneder efter, at den er blevet leveret. Dette medfører et likviditetsmæssig udlæg fra leverandørens side der skal forrentes.

Ligeledes skal evt. over-/underskud forrentes. Der anvendes samme rente til forrentning af både over- og underskud.

Markedsrenten vil være den relevante rentefod ved disse beregninger. Da der er tale om forrentning af driftskapital benyttes som udgangspunkt en aktuel/kort rentesats.

5.5.6 Tjenestemandspensioner

Omkostninger til dækning af tjenestemandspensioner optjent efter 1. januar 2007 skal indregnes i taksterne på de enkelte ydelser. Beregningen af omkostningen kan ske på to måder:

- De faktiske udgifter
- 25 % af medarbejderens løn

5.5.7 Opdeling af omkostninger forbundet med central ledelse og administration

Det er aftalt i Den Administrative Styregruppe, at fastsættelse af overhead i forbindelse med takstberegningerne skal ske gennem en konkret omkostningsægte beregning. Andelen af eventuel central ledelse og administration fastsættes som de faktiske omkostninger. I bilag 1 er anvist principper for omkostningsægte beregninger af overhead.

5.6 Regnskabsaflæggelse og revision

Regnskabsaflæggelsen samt takstberegningen er omfattet af den almindelige lovpligtige revision.

Ved regnskabsaflæggelse herunder opgørelsen af over- og underskud skal det sikres, at regnskabet indeholder alle omkostninger og indtægter, der ligger til grund for takstberegningerne. Der skal som minimum for kommunerne laves særskilt opgørelse af over-/underskud, i det omfang dette ikke indgår i det almindelige regnskab.

Over- og underskud opgøres som minimum på **tilbuds- eller målgruppeniveau** (som defineret i tilbudsportalen). Man kan dog også vælge at gå ned på tilbuds-/ ydelsesniveau.

Opgørelse af over- og underskud skal ske efter ensartede principper for de områder i kommunen eller Regionen, som er omfattet af Socialaftalen, og der skal over tid være kontinuitet i metoden.

6. Aftaler om oprettelse, lukning og ændring af tilbud og pladser

6.1 Aftaler ved etablering af nye tilbud

6.1.1 Indmelding af nye tilbud

Ved etableringen af et nyt tilbud, som stilles til rådighed for øvrige kommuner, skal tilbuddet meldes ind i forbindelse med proces for ind- og udmelding af tilbud, *jf. afsnit 2.2.1.*

6.1.2 Særlige vilkår for oprettelse af nye tilbud

Det er forbundet med opstartsomkostninger at udvikle nye tilbud. Nystartede tilbud kan derfor budgettere med en lavere belægningsprocent i forbindelse med takstfastsættelsen i første driftsår, svarende til den forventede belægningsprocent. Endvidere kan driftsherren afskrive eventuelle driftstab fra første driftsår over en årrække på tre år frem for normalt et år.

Bemærk, at omkostninger ved udvikling af nye ydelser ikke kan indregnes i taksterne for eksisterende ydelser.

6.1.3 Oprettelse af tilbud til særlige målgrupper

Den Administrative Styregruppe kan udpege særlige målgrupper, hvor der er behov for oprettelse af nye tilbud eller udvidelse af den eksisterende kapacitet.

Hvis Den Administrative styregruppe ønsker, at der skal oprettes et nyt tilbud eller kapaciteten på eksisterende tilbud skal udvides, vil det være muligt for Den Administrative Styregruppe at give driftsherren særlige vilkår, som kan understøtte driften af tilbuddet. Ovenstående kan også gælde eksisterende tilbud, der oplever særligt vanskelige driftsudfordringer. Eksempler på særlige vilkår kanne være:

- Delvis eller fuld objektiv finansiering af pladserne de(t) første år.
- Kollektiv underskudsdekning ved lukning af tilbuddet.
- Differentieret forpligtelser blandt myndigheds-kommuner afhængig af behov eller geografisk placering
- Særlige vilkår i forhold til belægningsprocenten
- Tiltag kan omhandle alle nordjyske kommuner eller blot enkelte kommuner.

Eksempel på valg af lavere belægningsprocent

Kommune X opretter et botilbud med plads til 12 borgere. Da de på baggrund af dialog med de omkringliggende kommuner har lavet en analyse, der viser, at de vil kunne få 8 borgere det første år, beregnes der en belægningsprocent for det første driftsår på 75 pct.

Da år 1 er gået, viser det sig, at kun seks bliver besat. Underskuddet fra det manglende salg af pladser, kan Kommune X afskrive over tre år i stedet for kun det kommende år.

Det kræver godkendelse i Den Administrative Styregruppe såfremt en driftsherre skal have mulighed for at gøre brug af ovenstående særlige vilkår. DAS skal endvidere tage stilling til om KKR skal behandle de særlige vilkår.

6.2 Aftaler om lukning af tilbud

6.2.1 Forudsætning for permanent lukning

Driftsherren har mulighed for lukning af tilbud/ydelse med lav belægningsprocent, men med en skriftlig orientering til den administrative styregruppe med en høringsperiode på minimum én måned. Derefter træffes den endelige beslutning af driftsherren.

Høringssvaret har ikke opsættende virkning, men indgår som bidrag til driftsherrens endelig beslutning.

6.2.2 Økonomiske konsekvenser ved lukning af tilbud

Der er ikke solidarisk underskuddsdækning for de nordjyske tilbud. For kommunale tilbud betyder det, at underskuddet skal dækkes af den enkelte driftsherre ud fra nedenstående.

Et underskud/overskud ved lukning af et socialaftaletilbud dækkes ved, at underskuddet/overskuddet henføres til andre socialaftaletilbud hos driftsherren.

Underskuddet skal dækkes ind ved, at driftsherren trækker på en eventuel hensættelse ved driftsherrens øvrige socialaftaletilbud, eller ved at der forekommer en takststigning ved de øvrige socialaftaletilbud.

I de tilfælde, hvor der ikke er andre socialaftaletilbud ved driftsherren, der kan dække underskuddet, kan underskuddet lægges ud af kommunekassen. Regionen kan dog ikke *endeligt* finansiere et underskud. Hvis et underskud i Regionen ikke kan dækkes af de samlede hensættelser på øvrige tilbud, må underskuddet hensættes på status og indregnes i øvrige socialaftaletakster efter ovenstående principper.

Aftalemodellen foranlediger i videst udstrækning, at driftsherren udviser økonomisk ansvarlighed.

6.3 Aftaler om midlertidig ændring af tilbud og pladser

6.3.1 Håndtering af midlertidig overbelægning og merkapacitet

Den samlede og permanente udbudte kapacitet aftales i regi af styringsaftalen. I henhold til lovgivningen om socialtilsyn skal alle fysiske pladser, der ønskes anvendt, godkendes af tilsynet og indberettes til Tilbudsportalen. Det er imidlertid ikke givet, at der skal være overensstemmelse mellem antallet af pladser, der indberettes til Tilbudsportalen og de pladser, der årligt aftales i regi af Socialaftalen. Der kan derfor være en ekstra kapacitet, idet antallet af permanente pladser, der udbydes i Socialaftalen, kan være lavere end det faktiske og fysiske antal pladser på tilbuddene, der er godkendt af tilsynet.

Der er enighed om, at den ekstra kapacitet kan anvendes i forbindelse med midlertidig overbelægning. Således kan driftsherren handle hurtigt i akutte sager og sikre en høj grad af tilgængelighed til gavn for såvel borger, myndighed som for tilbud.

Driftsherren er ved enhver tilpasning af kapaciteten – hvad enten der er tale om op- eller nedjustering - opmærksom på at sikre, at der er sammenhæng mellem pris og kvaliteten i indsatsen. Driftsherren stiller de nødvendige ressourcer til rådighed i opgaveløsningen, så den enkelte borger er garanteret den samme faglige kvalitet i indsatsen.

6.3.2 Aftale om permanent ændring i antal pladser i løbet af året

Hvis et tilbud i løbet af året grundet særlige omstændigheder har behov for permanent at ændre antallet af pladser på et tilbud skal dette godkendes af Socialdirektørernes Forretningsudvalg. Forretningsvalget kan vælge at viderebringe sagen for Den Administrative Styregruppe.

6.3.3. Aftale om ændring af takster i løbet året

Hvis et tilbud grundet særlige omstændigheder har behov for at ændre taksten på et tilbuds takster i løbet af året skal dette godkendes af Socialdirektørernes Forretningsudvalg. Forretningsvalget kan vælge at viderebringe sagen for Den Administrative Styregruppe.

7. Aftaler om afregning og betaling

7.1 Afregning

Der afregnes for 365 dage (366 dage i et skudår)

7.2 Standardkontrakter ved køb/salg af ydelser

Med henblik på at skabe klare rammer for aftaleindgåelsen mellem myndighed og driftsherrer er der udarbejdet en skabelon til en standardkontrakt, som kommunerne og leverandører kan anvende i forbindelse med køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde. Der er udarbejdet en standardkontrakt for voksne på rammeaftaleområdet. Standardkontrakten på voksenområdet er ledsaget af en vejledning. Der er ligeledes udarbejdet en standardkontrakt for børn på rammeaftaleområdet, herunder også en vejledning. Begge standardkontrakter og vejledninger fremgår af Sekretariat for Nordjysk Socialaftales hjemmeside: www.nordjysksocialaftale.dk.

Ved revideringer af de nationale standardkontrakter vil der forud for behandling heraf i Den Administrative Styregruppe, foregå en høringsproces, hvor kommunerne og regionen i Nordjylland inddrages med henblik på indhentning af bemærkninger. Det vil af Sekretariat for Nordjysk Socialaftales hjemmeside fremgå, hvilken udgave af standardkontrakter, der aktuelt anbefales af Den Administrative Styregruppe, at kommunerne/regionen benytter sig af.

Det vil som udgangspunkt være driftsherren, som udarbejder udkast til standardkontrakten. Der er ikke en forventning om, at der skal udarbejdes standardkontrakter for borgere, som allerede er visiteret. Det anbefales i forbindelse med nye visiteringer og revisiteringer.

Ændringer i standardkontrakten skal godkendes af begge parter.

7.3 Regler for hvornår handlekommunen/betalingskommunen skal betale for indsatsen

Med de nationale standardkontrakter er det besluttet, at alle delelementer i standardkontrakten sker med handlekommunen, herunder afregningen for indsatsen. Det betyder, at for alle nye visiteringer er det handlekommunen, der betaler driftsherren, hvorefter handlekommunen efterfølgende kan afregne med betalingskommunen.

Tidligere har udgangspunktet i Styringsaftalen været, at det er betalingskommunen, der betaler driftsherren. Det betyder, at afregningen for de borgere, hvor der ikke er indgået aftale via de nationale standardkontrakter, stadig, som udgangspunkt vil være til betalingskommunen. I de tilfælde, hvor der er usikkerhed om hvem, der rettelig er betalingskommune i forhold til en given borger, indtræder handlekommunen som betalingskommune, indtil det er afklaret hvilken kommune, der rettelig er betalingskommune. Når dette er afklaret, kan handlekommunen opkræve refusion ved betalingskommunen.

Det forventes, at driftsherren sender månedlige afregninger til handlekommunen/betalingskommunen.

Er der uenighed om regningen meddeles dette driftsherren, hvorefter det er driftsherren, der skal foretage de nødvendige berigtigelser, såfremt der er fejl i den fremsendte regning. Hvis afregningssystemerne og betalingsgangen skal fungere effektivt, er det vigtigt, at betalingskommunen ikke egenhændigt regulerer i den fremsendte regning.

7.4 Aflastning

I de nationale standardkontrakter (afsnit 5) gøres det muligt at afregning af aflastningsdøgn både kan ske ud fra bevilligede eller anvendte døgn. Som udgangspunkt vil afregningen af aflastningsdøgn i Nordjylland altid være på baggrund af bevilligede døgn.

7.5. Opsigelsesvarsel

Standardkontrakten henviser til rammeaftalens (Socialaftalens) vilkår om opsigelsesvarsel, hvilket fremgår nedenfor.

Startdatoen svarer til første dag borgeren modtager ydelsen, og opsigelsesdatoen til sidste dag borgeren modtager ydelsen. Datoen for opsigelsen er først fra den dato, hvor myndighed melder en endelig dato. Det er som udgangspunkt ikke muligt at lave en foreløbig opsigelse, med mindre driftsherre godkender vilkårene herfor.

Der betales som udgangspunkt fuldt ud i opsigelsesperioden med mindre andet er aftalt. Det betyder, at betalingen vil være fra opsigelsesdatoen til udløb af løbende måned plus en måned. Tillægsydelse betales dog kun til tidspunkt for opsigelsesdatoen.

Endvidere kan der for særlige tilbud i Socialaftalen aftales, at der alene betales til tidspunktet for opsigelsesdatoen, mod at der for den pågældende ydelse beregnes takster med udgangspunkt i en særlig lav belægningsprocent. Der kan her være tale om f.eks. krisecentre, forsorgstilbud eller misbrugstilbud samt visse former for dagtilbud, hvor der er tradition for korte eller afbrudte indskrivningsforløb. Hertil skal det tilføjes, at opsigelsesvarslet for substitutionsbehandling på misbrugsområdet er aftalt til at være 14 dage.

Flyttes en person fra et tilbud, der er givet på grund af ventetid til et aftalt fast tilbud, kan driftsherren af ventetidstilbuddet have ekstra omkostninger forbundet med lukning af tilbuddet. Der kan indgås en aftale om betaling for ventetidstilbuddet ud over den faktiske opsigelsesdato, hvis driftsherren kan dokumentere omkostninger forbundet med lukning af tilbuddet. Betaling for ventetidstilbud efter opsigelse kan ikke overstige løbende måned plus en måned.

Ved akut lukning af et tilbud, skal myndighed kun betale for den periode borgeren er indskrevet på tilbuddet.

8. Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud

En kommunalbestyrelse har én gang i hver valgperiode mulighed for at overtage sociale tilbud eller undervisningstilbud, der ligger i kommunen, men drives af Regionsrådet. En kommune, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal i henhold til lovgivningen meddele dette til Regionen senest den 1. januar i valgperiodens 3. år. Overtagelse skal ske senest den 1. januar i valgperiodens 4. år.

Overtagelsen af et tilbud skal drøftes i forbindelse med udarbejdelse af den 2-årige socialaftale, og overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i socialaftalen.

Overtagelse af et regionalt drevet tilbud skal ske i henhold til bestemmelserne i lov om virksomhedsoverdragelse, og der skal i hvert enkelt tilfælde udarbejdes en konkret og individuel plan for overtagelse.

9. Bilag til Styringsaftalen

9.1 Bilag 1: Principper for fordeling af omkostninger

En af de store opgaver i forbindelse med fordeling af omkostninger, er klargøring af omkostninger i centraladministrationen, der skal fordeles ud på taksterne. For at kunne fordele et administrationsoverhead ud på taksterne skal omkostningerne i de centrale administrationer deles op i omkostninger forbundet med myndighedsopgaver og omkostninger forbundet med driftsopgaver. Myndighedsopgaverne er finansieret på anden vis og omkostninger forbundet hermed skal således ikke indgå taksterne.

For at sikre, at alle relevante omkostninger fra centraladministrationen fordeles over på taksten, skal omkostninger, der kan relateres til driftsopgaver (herunder også henførte omkostninger til medarbejdere, der har med driftsopgaver at gøre, f.eks. ledelse, kantinebetjening, rengøring, andel af el-regning mm) indgå. Der skal således samles omkostninger fra alle de relevante afdelinger i centraladministrationen; fagforvaltninger, serviceafdelinger (f.eks. økonomi-, løn og personale-, bygningsfunktioner), sekretariater mm., som kan henføres til driftsområdet. Herefter skal omkostningerne fordeles over på taksten.

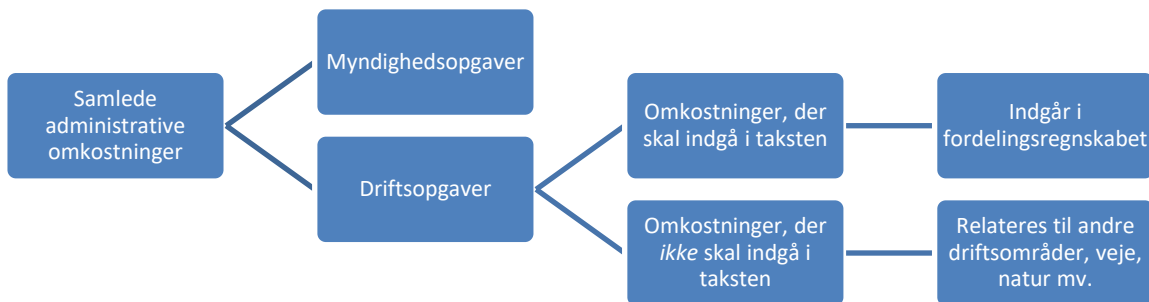
Taksterne på ydelser indenfor social- og specialskoleområdet skal således indeholde alle omkostninger til ekstern driftsopgaverrelateret administration og andet overhead, der enten kan henføres direkte eller indirekte til driftsområdet, fx omkostningerne til centralt placerede økonomer, der beskæftiger sig med social- og specialskoleområdet samt omkostningen til medarbejdere i centraladministrationens kantine.

Taksterne på ydelser indenfor social- og specialskoleområdet skal således indeholde alle eksterne administrationsomkostninger, der kan henføres til driftsområdet. Dette medfører, at;

- Driftsopgaverrelaterede omkostninger skal identificeres og udskilles fra de øvrige administrationsomkostninger (myndighedsrelaterede opgaver).
- Omkostninger forbundet med myndighedsopgaver skal holdes ude af taksten.
- De relevante driftsområdehenførbare omkostninger udskilles fra de samlede driftsområdehenførbare omkostninger og fordeles ud på de relevante takstområder.

Erfaringerne har vist, at det ikke har været muligt for indeværende aftales parter at finde en ens metode til opdelingen af omkostningerne forbundet med central ledelse og administration. Derfor er det besluttet, at den enkelte myndighed må vælge en metode, der skal kunne revideres, hvilket kan illustreres med figur 2

Figur 5. Omkostninger, der skal indgå i taksten

9.1.1 Omkostningssteder

I forbindelse med selve takstberegningen går øvelsen ud på, at henføre alle relevante omkostninger til omkostningssteder, der er direkte brugerrelateret. Dvs. at alle relevante omkostninger skal føres ud på de hovedydelse, der udbydes af myndigheden. Dette sker via brugen af hhv. endelige-, midlertidige- og eksterne omkostningssteder. Fordelingen til disse omkostningssteder kan ske enten direkte eller via fordelingsnøgler.

Definitionen på omkostningssteder er:

Endelige Omkostningssteder

- De endelige omkostningssteder er de forskellige afdelinger/institutioner, der udbyder ydelser (der skal være et endelig omkostningssted pr. hovedydelse)

Midlertidige omkostningssteder

- Ikke ydelsesrelaterede afdelinger, fx serviceafdelinger
- Omkostningstyper, som ikke kan tilskrives en egentlig geografi, fx forrentning og afskrivninger

Eksterne omkostningssteder

- Omkostningssteder, der ikke skal indgå i takstberegningen, fx myndighedsrelaterede omkostninger

Størstedelen af taksten vil bestå af lønomkostninger ude på det pågældende tilbud. Disse lønomkostninger kan f.eks. indeholde løn til fagpersonale, der ofte er direkte tilknyttet en ydelse/afdeling. Om lønomkostningerne på tilbuddet befinder sig på endelige eller midlertidige omkostningssteder afhænger af, om tilbuddet leverer én eller flere hovedydelser. Hvis tilbuddet kun leverer én ydelse, vil alle lønomkostninger på tilbuddet allerede i udgangspunktet, befinde sig på det endelige omkostningssted. Hvis tilbuddet udbyder flere ydelser, skal den samlede lønomkostning deles ud på de forskellige ydelser efter relevante fordelingsnøgler. Selve tilbuddet er i dette tilfælde et midlertidigt omkostningssted.

Lønomkostninger til teknikere, administration og ledelse, vil ofte skulle dække flere afdelinger eller ydelser, og er dermed at betragte som et midlertidigt omkostningssted.

9.2 Bilag 2. Principper for takstfastsættelse af tillægsydelser

Styringsaftalen anviser de almindelige principper for beregning af takster for hovedydelser. I nedenstående beskrives de aftalte principper for takstfastsættelse af tillægsydelser.

Fælles principper skal give ensartet beregning

Formålet er, at principperne for takstfastsættelsen på tillægsydelser i kommunerne og regionen bliver ensrettet og at der skabes gennemskuelighed i ydelserne for bestiller (myndighed/handlekommunen). Der er enighed om, at taksten for tillægsydelsen skal dække de omkostninger, der er forbundet med den tillægsydelse, der leveres til den enkelte bruger. Ambitionen er, at aftaler vedrørende tillægsydelser skal omhandle indholdet og omfanget af tillægsydelserne, og ikke hvordan tillægsydelserne skal beregnes; principperne er således fastlagt på forhånd med nærværende beskrivelse, ligesom der opstilles en model for beregning af tillægsydelserne. Hermed sikres en ensartethed og smidighed ved indgåelsen af aftaler om tillægsydelser. Det skal understreges, at betalingskommunen skal underrettes hurtigst muligt i forbindelse med, at der opnås enighed om at sætte tillægsydelser i værk, såfremt betalingskommunen er forskellig fra handlekommunen.

Definition af tillægsydelser

Tillægsydelser er tidsbegrænsede og ekstraordinære ydelser, der ligger udenfor det, der tilbydes indenfor hovedydelser. Der kan her være tale om ydelser, der ikke allerede tilbydes i hovedydelser (f.eks. 1-1 eller skærmning), eller blot flere enheder af et delelement af en ydelse (f.eks. ekstra pleje eller opsyn).

Takster på tillægsydelser

Der skal ved takstberegningen for hovedydelser ikke budgetteres med omkostninger forbundet med tillægsydelser. Det forudsættes, at indtægter og udgifter forbundet med tillægsydelser balancerer.

I det følgende vil principperne og en model for beregningen af tillægsydelser blive uddybet.

Principperne for beregning af takster på tillægsydelser

Taksten for en given tillægsydelse skal grundlæggende beregnes som en *marginalomkostning*, i det de faste omkostninger er dækket via taksten på hovedydelsen. Det betyder, at taksten for en given tillægsydelse udgør omkostningen for én enhed (time, dag, uge, år, stk., mm) af tillægsydelsen. Beregningen af taksten kan foregå på en af følgende to måder:

1. Som en fast pris for et stk. klart defineret tillægsydelse, afregnet efter faktura (fx ekstern konsulent bistand, ridetimer, svømmetimer o. lign.),
2. eller som timeafregning (ATA-time) for en leveret tillægsydelse.

I begge tilfælde gælder det, at der er tale om en ydelse leveret til den enkelte bruger. Leverandøren udarbejder på denne baggrund en prisberegning, og er i forbindelse med beregningen forpligtet at følge de aftalte principper. I det følgende tages der således udgangspunkt i det andet punkt herover, hvor en enhed er lig en ansigt til ansigtstid (ATA-time). Med ATA menes der direkte på stedet hos brugeren, hvor tillægsydelsen leveres – tid til administration er således ikke medtaget. En ATA-time er 60 minutter.

Fastsættelse af en ATA-timetakst

Prisfastsættelsen af tillægsydelsen skal være sammensat af medgået tid og omkostninger direkte henført til ansættelsesforholdet for det personale, der leverer tillægsydelsen. Prisen skal være aftalt individuelt for den enkelte bruger mellem bestiller (handlekommune) og leverandør (kommune eller region).

Ved beregning af en tillægsydelse kan der således med fordel benyttes en *ATA-timetakst*. Taksten for den givne tillægsydelse kan beregnes på baggrund af omkostningerne henført til den eller de medarbejder(e), der leverer ydelsen. I forlængelse heraf er det vigtigt, at alle relevante følgeomkostninger indregnes, så taksten for tillægsydelsen dækker de omkostningerne, som er forbundet med ansættelsesforholdet for de medarbejdere, der leverer tillægsydelsen. Således skal medarbejdernes egentlige løn, pension, ATP og særlige feriegodtgørelse indgå i beregningen. Endvidere skal ATA-timetaksten korrigeres for fravær i forbindelse med ferie, fri- og søgnehellidage, sygdom, pauser og møder/kurser m.v.

Det vil være meget tungt rent administrativt at beregne en konkret ATA-timetakst for netop den eller de givne medarbejder(e), der leverer en konkret tillægsydelse på et givent tidspunkt. I stedet for at tage udgangspunkt i den enkelte medarbejder, når taksten skal beregnes, tages der derfor udgangspunkt i den personalekategori, som medarbejderen, der leverer tillægsydelsen, tilhører. Der skal derfor som minimum udregnes en takst pr. personalekategori. Personalkategorien skal fastsættes ud fra en rimelighedsbetragtning. Det er også nødvendigt at tage højde for, at der er forskel i omkostningerne til medarbejderen alt efter hvilket tidspunkt på døgnet tillægsydelsen leveres. Således bliver taksten på tillægsydelsen højere, hvis tillægsydelsen leveres udenfor normal arbejdstid (hverdage fra klokken 06.00 – 17.00).

Endvidere er der variable følgeomkostninger som følge af ekstra ansatte f.eks. merforbrug af midler til personaleudvikling og personaleforsikringer samt diverse som administration m.m., der skal medregnes i forbindelse med takstberegningen. En model for takstberegning kan se ud som følger i næste afsnit.

Model til beregning af takster på tillægssydelser

For at opstille en model for beregningen af ATA-timetaksten, er det nødvendigt at opstille de elementer, som beregningsmodellen skal indeholde. Af ovenstående kan følgende elementer opstilles:

For at sikre den største grad af gennemskelighed af ovenstående model er det af stor betydning, at der er enighed om, hvordan timeomkostningen, døgnkoefficient og variable følge omkostninger beregnes.

- Personalekategori – typisk sosu-medarbejdere eller specialpædagoger. lønomkostning i alt – ekskl. arbejdstidsbestemte tillæg, men inkl. ferie og pension. timeomkostningen er afhængig af hvilken personalekategori, der leverer ydelsen samt en korrektion relateret til den tid, der leveres direkte til brugeren Timeprisen beregnes ud fra den aktuelle medarbejder der skal lever ydelsen eller der kan anvendes en gennemsnits beregning på personalekategorien, enten på det enkelte tilbud eller overordnet på leverandørens tilbud.
- Korrektion for fravær i forbindelse med ferie, sygdom, kurser, møder m.m.
- Døgnkoefficient (korrektionsfaktor – arbejdstidsbestemte tillæg) (d) døgnkoefficienten skal korrigeres for, hvorvidt tillægsydelsen leveres indenfor normal arbejdstid (hverdag fra klokken 06.00 – 17.00) eller i et andet tidsrum
- Variable følgeomkostninger (vfo) De variable følgeomkostninger dækker et merforbrug af midler til personaleudvikling og personaleforsikringer samt diverse som administration m.m.

Ud fra de oplyste elementer kan der således opstilles følgende model:

$$\text{ATA-timetakst} = \text{timeomkostning} * (1 + d + vfo)$$

Eksempel:

Der søges om en tillægsydelse på 0,5 time kl 17-17,30 i hverdage vedr. en specifik borger, der

har et behov for ekstraordinær støtte efter endt aktivitetstilbud. Det aftales med betalekommunen at opgaven løftes af det kendte personale (socialpædagoger).

- personalekategori – **socialpædagoger**
- lønomkostning i alt – gns. timepris inkl. ferie og pension **206 kr.**
- korrektion for fravær i forbindelse med ferie, sygdom, kurser, møder m.m. **33 %**
- døgnkoefficient (korrektionsfaktor) (d) (**hverdage 25%**)
- variable følgeomkostninger (vfo) (**5%**)

$$206 * (1 + 0,25 + 0,05 + 0,33) = \text{timepris } 335,78$$

$$\text{Ugepris} = 5 * 335,78 / 2 = 839,45 \text{ kr.}$$

NB: d og vo indgår i formlen som decimaler – derfor plus en.

2.8

Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025

Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025 i Region Nordjylland

Dato: 31. juli 2024

Sags ID: SAG-2024-03326
Dok. ID: 3490474

E-mail: STNH@kl.dk
Direkte: 3370 3231

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

Kommune	Social- og sundhedshjælpere	Dimensionering 2025	Social- og sundhedsassistenter	Dimensionering 2025
	Dimensionering 2024		Dimensionering 2024	
Morsø	13	13	26	26
Thisted	25	25	51	51
Brønderslev	20	20	40	40
Frederikshavn	38	38	77	77
Vesthimmerland	19	19	39	39
Læsø	1	1	4	4
Rebild	16	16	32	32
Mariagerfjord	24	24	49	49
Jammerbugt	21	21	44	44
Aalborg	98	98	196	196
Hjørring	38	38	76	76
I alt	313	313	634	634

3.1

Siden sidst

Kære Borgmestre og Regionsrådsformand i Nordjylland,

Fredag landede regeringens finanslovsforslag for 2025 – en trist dag for kulturlivet i Nordjylland!

Nordkraft Big Band står til at lukke ned 1/1 2025 med regeringens udspil. Og det til trods for to år med en plads på finansloven, for videre udvikling af bigbandet – nu er vi blevet pillet helt af!

Der lægges i forslaget op til at investere 600 mio. kr. direkte i kulturlivet. Heraf 0,5 mio. p.a. til kulturmødet på Mors og 1,5 mio. p.a. til et udviklingsprojekt for de klassiske landsdelsorkestre, som projektstyres af Aalborg Symfoniorkester. Lad os bare tage sidstnævnte med i regnestykket for Nordjylland, for det ændre ikke det store...resultatet er helt vildt!

Kun 0,33% af regeringens nye investering i kulturlivet går til Nordjylland. **KUN 0,33%!!** Kan det virkelig passe???

Det burde da som minimum hedde 4% (24 mio.) af de nye midler...?!

Kunst og kultur er vigtigt for lokalsamfundet – erhvervsudvikling, turisme, trivsel, sundhed, dannelse mv. Netop derfor burde man også investere i kunst og kultur i Nordjylland og hjælpe med at vende nogle kedelige tendenser. Så hvorfor går regeringen helt udenom Nordjylland på kulturområdet denne gang?

Til sammenligning:

- Copenhagen Phil, som i forvejen modtager 42,5 mio. p.a. på finansloven og kun 1,2 mio. p.a. fra deres hjemkommune, får nu tilført yderligere 4,3 mio. kr. p.a. på finansloven. Kunne disse midler ikke findes i deres egen kommune? (Frederiksberg, en af de rigeste kommuner i landet, ikke!?!)
- Det Kongelige Teater og Kapel, som i forvejen modtager knap 600 mio. p.a. på finansloven, tildeles nu yderligere 22,7 mio. kr. p.a. på finansloven.

Med regeringens finanslovsudspil er den skæve fordeling af statslige kulturmidler kun blevet meget større. På orkesterområdet er Nordjylland således stadig den eneste region i landet, som kun har ét orkester med fast statsstøtte (Aalb. Symf. – og det er tilmed det orkester, som får færrest statslige midler). Andre regioner har fire, seks og 10+ orkestre med fast støtte (landkort vedhæftet).

Nordjylland er gået et stort skridt tilbage, trods fin fremgang på de to seneste finanslove. Nordkraft Big Band fik i 2023 og 2024 etårige bevillinger på finansloven. Denne gang gik vi efter en langvarig støtte og gerne 6 mio. kr. p.a., for at sikre vores fremtidige virke og udfolde det fulde potentiale af bigbandet – primært til glæde for borgere i hele Nordjylland. Det var ikke umiddelbart i regeringens interesse..!

Jeg håber på jeres fortsatte opbakning her! Jeg mener, vi har en fælles sag i Nordjylland og jeg håber, I vil være med til at kæmpe for dette i jeres respektive partier og netværk ifm. de kommende finanslovsforhandlinger.

Venlig hilsen/Best Regards

Peter Lund Paulsen, manager

Nordkraft Big Band

VAT-no. 35999604

mail@nordkraftbigband.dk

(+45) 61 750 745

www.nordkraftbigband.dk

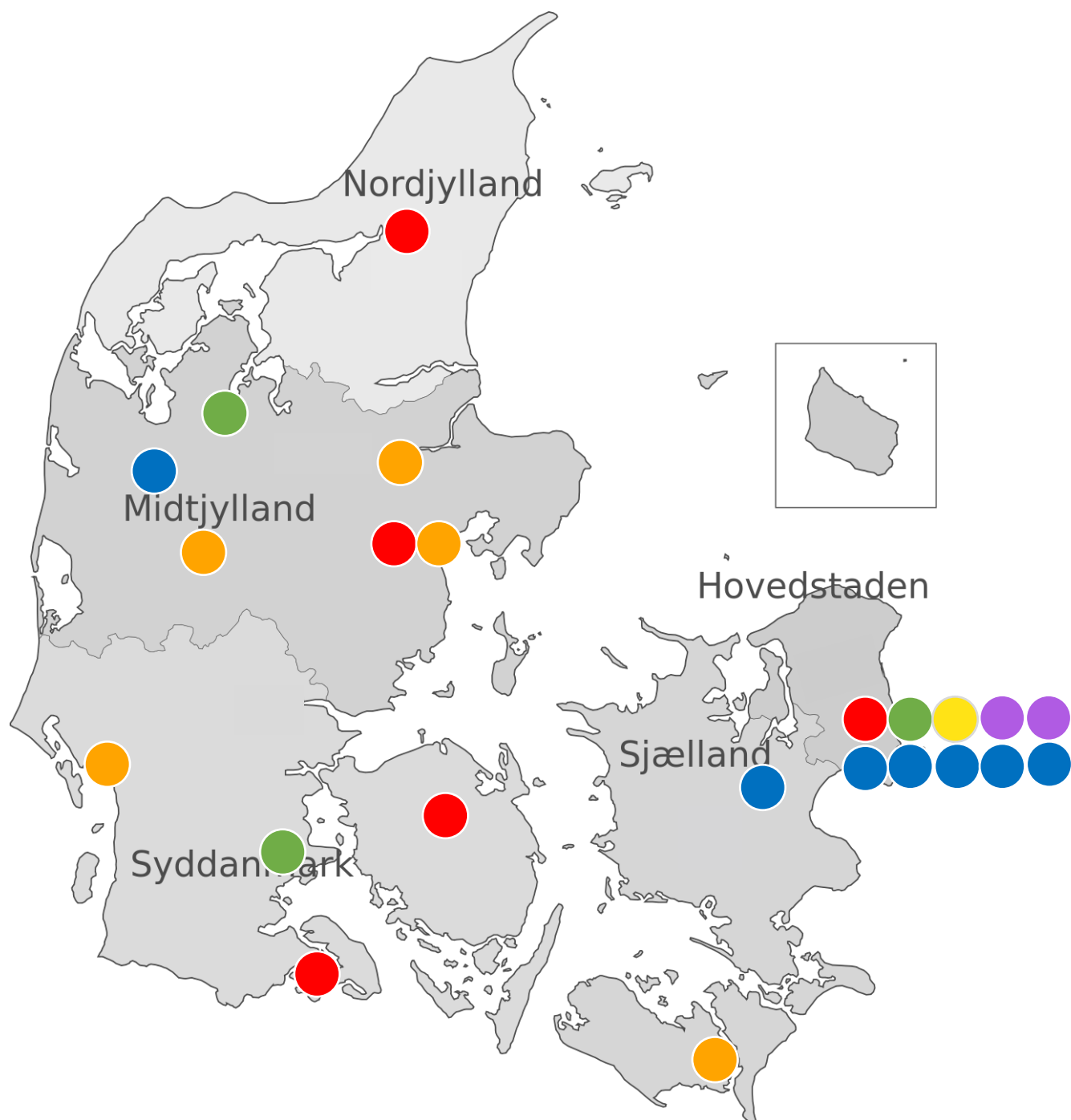

3.1

Siden sidst

ORKESTRE MED FAST LANGVARIG DRIFTSSTØTTE FRA STATEN FRA 2024

Kilder: <https://slks.dk/landsdelsorkestre>, <https://slks.dk/orkestre-bands-kor-og-ensembler> og <https://www.ft.dk/samling/20231/almdelel/KUU/spm/90/index.htm>

	Landsdelsorkestre	Aalborg-, Aarhus-, Odense-, Sønderjyllands Symfoniorkester og Copenhagen Phil/Sj.Symfoniork.
	Basisensembler	Randers Kammerorkester, Aarhus Jazz Orchestra, Ensemble Midt/Vest, Esbjerg Ensemblet og Ensemble Storstrøm.
	Specialensembler	Ars Nova Copenhagen, Athelas Sinfonietta Copenhagen, Concerto Copenhagen, Dreamers' Circus (Svenborg), Jakob Bro Ensemble (Kbh), Resonerende Rum (Holstebro) og Theatre of Voices (Kbh).
	DR's orkestre	DR Symfoniorkester og DR Big Band.
	Militærorkestre	Prinsens Musikkorps, Slesvigske Musikkorps og Livgardens Musikkorps.
	Danmarks Underholdningsorkestre	